Gemeente Heerde

cittaslow

2025 Jaarstukken

www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **4**

Voorwoord **6**

Kaders **7**

Rekening op hoofdlijnen / analyse exploitatieresultaat **11**

Resultaatbestemming **13**

Jaarverslag **15**

0. Bestuur en ondersteuning 16
   Collegeprogramma Bestuur en ondersteuning 16
1. Veiligheid 26
   Collegeprogramma Veiligheid 26
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 29
   Collegeprogramma Verkeer, vervoer en waterstaat 29
3. Economie 32
   Collegeprogramma Economie 32
4. Onderwijs 36
   Collegeprogramma Onderwijs 36
5. Sport, cultuur en recreatie 40
   Collegeprogramma Sport, cultuur en recreatie 40
6. Sociaal Domein 45
   Collegeprogramma Sociaal domein 45
7. Volksgezondheid en milieu 52
   Collegeprogramma Volksgezondheid en milieu 52
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 57
   Collegeprogramma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 57

Paragrafen **64**

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 65
Paragraaf Grondbeleid 81
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 89
Paragraaf Verbonden partijen 93
Paragraaf Lokale heffingen 97
Paragraaf Financiering 103
Paragraaf Bedrijfsvoering 108
Paragraaf Wet open overheid (Woo) 119

Jaarrekening **121**

Grondslagen voor waardering 122
Balans 125
Toelichting op de balans 128
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 143
Gebeurtenissen na balansdatum 146

Overzicht baten en lasten 147
Overzicht van baten en lasten per programma 147
Algemene dekkingsmiddelen 150
Overhead 152
Heffing voor de vennootschapsbelasting 152
Onvoorzien 153
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma 154
Rechtmatigheidsverantwoording 159
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT) 161
Overzicht Sisa 163
Overzicht taakvelden 191
Bijlagen behorend bij de jaarrekening 193
Overige gegevens 201
Controleverklaring accountant 202

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2025 van de gemeente Heerde. Met grote inzet is gewerkt aan het geven van een getrouw en transparant beeld van het afgelopen jaar. Achter de cijfers en de financiële overzichten gaat echter een breder verhaal schuil: van keuzes, ontwikkelingen en onzekerheden die ons gemeentelijk handelen beïnvloeden.
Allereerst valt opnieuw de grilligheid in de financiële resultaten op – een patroon dat zich de afgelopen jaren vaker heeft voorgedaan. Waar in de oorspronkelijke begroting nog werd uitgegaan van een resultaat van €1.647.000,-, werd dit in de najaarsnota bijgesteld naar €1.054.000,-. Uiteindelijk sluit de jaarrekening 2025 met een positief resultaat van €2.035.000,-. Dit verschil is voor een belangrijk deel te verklaren door extra inkomsten, soms met terugwerkende kracht uit voorgaande jaren. Deze onvoorspelbaarheid maakt het echter lastig om hier als gemeente op te sturen en betekent ook dat toekomstige jaren juist een tegengesteld beeld kunnen laten zien.
Daarnaast blijft het een grote uitdaging om vanaf 2027 en verder de gemeentelijke financiën structureel in balans te brengen en te houden. De uitkomsten van landelijke discussies, zoals het advies van de commissie Van Ark over de bekostiging van het sociaal domein (met name Jeugd), en de nog lopende herverdeling van het gemeentefonds, zijn daarbij van grote invloed. Uit berekeningen van de K80 blijkt dat vooral kleinere gemeenten financieel nadeel minder ontvangen dan grotere gemeenten.
Een derde punt van aandacht is de beperkte sturingsruimte die wij als gemeente hebben. Aan de inkomstenkant zijn de mogelijkheden om substantieel extra middelen te genereren gering. Naast de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting beschikken wij niet over omvangrijke alternatieve inkomstenbronnen, zoals parkeerheffingen of toeristenbelasting. Tegelijkertijd bestaat een groot deel van onze uitgaven uit medebewindstaken: wettelijke verplichtingen die wij namens de rijksoverheid uitvoeren en waar we slechts beperkt invloed op hebben.
Tot slot is ook de financiële positie van belang. De solvabiliteit – de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen – dient idealiter boven de 20% te liggen. Voor de gemeente Heerde bedraagt deze in 2025 27%. In combinatie met de genoemde financiële grilligheid en de bredere maatschappelijke en economische onzekerheden, ook mondiaal, vraagt dit om een behoedzame koers. De provinciale toezichthouder onderstreept dit en wijst op de noodzaak om rekening te houden met toekomstige tekorten en mogelijke ombuigingen. Een gezonde reserve blijft daarbij van groot belang als buffer.
Met dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en de besteding van middelen. Tegelijkertijd biedt het inzicht in de uitdagingen die voor ons liggen. Ook in de komende jaren blijven wij ons inzetten voor een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente Heerde.

Kaders

Financiële kaders

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de raad de jaarstukken opstelt die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de door de raad gedefinieerde en bij de 'leeswijzer' genoemde programma's en paragrafen.
Programma’s zijn een samenhangende verzameling van producten en activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en effecten. In het kader van de nieuwe BBV-richtlijnen zijn hieraan prestatie-indicatoren gekoppeld (bron waarstaatjegemeente.nl). Het programmaplan bevat tevens een integrale opsomming van de baten en lasten. De eisen hiervoor zijn opgenomen in artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarnaast heeft de gemeenteraad een financiële verordening vastgesteld waarin nadere kaders zijn gesteld ten aanzien van planning, budgetbewaking en rapportage. Jaarlijks wordt voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding een perspectiefnota vastgesteld waarin het nieuw/gewijzigd beleid en de financiële uitgangspunten zijn opgenomen.

Indeling jaarstukken

Jaarverslag
Het jaarverslag is inmiddels in negen programma's en acht verplichte paragrafen ingedeeld. Deze indeling is gelijk aan de landelijke bekende hoofdfunctie-indeling en geldt als gebruikelijke norm binnen gemeenteland. De jaarstukken zijn verder onderverdeeld in producten (taakvelden), die als deelprogramma's gezien kunnen worden. De nadere uitwerking van de producten is aan het college opgedragen.
De nieuwe programma's zijn respectievelijk:
0. Bestuur en ondersteuning;
1. Veiligheid;
2. Verkeer, vervoer en waterstaat;
3. Economie;
4. Onderwijs;
5. Sport, cultuur en recreatie;
6. Sociaal domein;
7. Volksgezondheid en milieu;
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing.

Tezamen vormen deze programma's het programmaplan, dat zowel de inhoud (doelen en middelen) als de verdeling van de lasten en baten bevat. Binnen dit plan is een totaal van enkele honderden maatregelen gedefinieerd: investeringen, lopende activiteiten, projecten en klussen die op de beleids- en beheersagenda zijn geplaatst. Over deze maatregelen wordt met regelmaat gerapporteerd aan management, college en raad, binnen ieders respectievelijke verantwoordelijkheden en informatiebehoeften.

Paragrafen
Er zijn zeven verplichte paragrafen die elk vanuit een ander perspectief een ''doorsnede" geven van de begroting. Op onderdelen zijn de paragrafen technisch van aard. De paragrafen zijn:
• Weerstandsvermogen en Risicobeheersing;
• Grondbeleid;
• Onderhoud kapitaalgoederen;
• Verbonden partijen;
• Lokale heffingen;
• Financiering;
• Bedrijfsvoering;
• Wet open overheid (Woo).
Jaarrekening
Een onderdeel bij de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij legt het college verantwoording af aan de raad over het financiële beheer. Dit vergroot de transparantie en het toezicht op de uitgaven en inkomsten. Verder is de jaarrekening hoofdzakelijk financieel van aard en bestaat uit de balans van de gemeente plus een uitgebreide toelichting hierop. In dit deel is een overzicht van baten en lasten opgenomen en is een onderbouwing gegeven op de mutaties van de reserves en voorzieningen. Tenslotte is een aantal verplichte overzichten toegevoegd.

Overzicht programma en producten

Bestuur en ondersteuning		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Bestuur	L. Liefers	O. Prinsen
Burgerzaken	C. Cloosterman	O. Prinsen
Beheer overige gebouwen en gronden	L. Liefers	S. Nienhuis
Overhead	L. Liefers	O. Prinsen
Treasury	L. Liefers	K. Harink
OZB-woningen	C. Cloosterman	K. Harink
OZB niet-woningen	C. Cloosterman	K. Harink
Belastingen overig	C. Cloosterman	K. Harink
Overige baten en lasten	L. Liefers	K. Harink
Mutatie reserve	L. Liefers	K. Harink
Resultaat van de rekening van baten en lasten	L. Liefers	K. Harink

Veiligheid		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Crisisbeheersing en brandweer	F. v. Weeghel	O. Prinsen
Openbare orde en veiligheid	F. v. Weeghel	O. Prinsen

Verkeer, vervoer en waterstaat		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Verkeer en vervoer	F. v. Weeghel	S. Nienhuis
Parkeren	F. v. Weeghel	S. Nienhuis

Economie		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Economische ontwikkeling	I. v. Dijkhuizen	K. Harink
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	I. v. Dijkhuizen	K. Harink
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	I. v. Dijkhuizen	K. Harink
Economische promotie	I. v. Dijkhuizen	K. Harink

Onderwijs		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Onderwijshuisvesting	H. Pander	W. v. Ommen
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	H. Pander	W. v. Ommen

Sport, cultuur en recreatie		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Sportbeleid en activering	H. Pander	S. Nienhuis
Sportaccommodaties	H. Pander	S. Nienhuis
Culturele presentatie, -productie en -participatie	H. Pander	W. v. Ommen
Musea	H. Pander	W. v. Ommen
Cultureel erfgoed	H. Pander	W. v. Ommen
Media	H. Pander	W. v. Ommen
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	F. van Weeghel	S. Nienhuis

Sociaal domein		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Samenkracht en burgerparticipatie	J. Brink	O. Prinsen
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	H. Pander	W. v. Ommen
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	H. Pander	W. v. Ommen
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	H. Pander	W. v. Ommen
Inkomensregelingen	H. Pander	W. v. Ommen
WSW en beschut werk	H. Pander	W. v. Ommen
Arbeidsparticipatie	H. Pander	W. v. Ommen
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	H. Pander	W. v. Ommen
Huishoudelijke hulp (Wmo)	H. Pander	W. v. Ommen
Begeleiding (Wmo)	H. Pander	W. v. Ommen
Jeugdhulp ambulant lokaal	H. Pander	W. v. Ommen
PGB Wmo	H. Pander	W. v. Ommen
PGB Jeugd	H. Pander	W. v. Ommen
Beschermd wonen (Wmo)	H. Pander	W. v. Ommen
Jeugdbescherming	H. Pander	W. v. Ommen
Jeugdreclassering	H. Pander	W. v. Ommen
Coördinatie en beleid Jeugd	H. Pander	W. v. Ommen

Volksgezondheid en milieu		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**

Volksgezondheid	H. Pander	W. v. Ommen
Riolering	F. v. Weeghel	S. Nienhuis
Afval	I. v. Dijkhuizen	S. Nienhuis
Milieubeheer	I. v. Dijkhuizen	S. Nienhuis
Begraafplaatsen	F. v. Weeghel	W. v. Ommen

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		
Product	**Productverantwoordelijke**	**Portefeuillehouder**
Ruimtelijke ordening	I. v. Dijkhuizen	S. Nienhuis
Grondexploitatie	I. v. Dijkhuizen	K. Harink
Wonen en bouwen	I. v. Dijkhuizen	S. Nienhuis

Rekening op hoofdlijnen / analyse exploitatieresultaat

Over het jaar 2025 is een positief resultaat behaald van **€2.035.000,-.** Dit resultaat is het gevolg van enkele grote mutaties die nog niet bekend waren bij de najaarsnota (totaal €981.000,-). Op dat moment was de verwachting dat 2025 zou worden afgesloten met een positief resultaat van €1.054.000,-. Daarnaast waren er enkele kleinere verschillen ten opzichte van de begroting. Bij dit hoofdstuk zijn deze verschillen per programma toegelicht. Vervolgens is er een analyse gemaakt van deze afwijkingen gerelateerd aan deze najaarsnota.

Bestuur en ondersteuning
Per 1 januari 2028 worden de pensioenen van de (ex)bestuurders overgedragen aan het ABP. Dit is een landelijke, wettelijke verplichting die voor iedere gemeente geldt. Op dit moment worden de pensioenen nog door de individuele gemeenten beheerd. Omdat de dekkingsgraad bij het ABP hoger ligt dan de huidige dekkingsgraad bij gemeenten, heeft de commissie BBV besloten dat het verschil hiertussen in 2025 moet worden bijgestort. Voor de gemeente Heerde betekent dit dat er €481.000,- aan de pensioenvoorziening is toegevoegd (nadeel).
In 2025 moet er nog een voorziening getroffen worden voor personeelskosten. Het te betalen bedrag is door een extern deskundige bepaald op €249.000,- en wordt in 2026 afgedragen.

Dit jaar is een groot aantal specifieke uitkeringen en enkele subsidies beschikbaar gesteld. De controle op de verantwoording hiervan heeft geresulteerd in hogere accountantskosten. Daarnaast is er veel energie in (regionale) samenwerking en burgerparticipatie gestoken. In totaliteit is hieraan €92.000,- meer uitgegeven (nadeel).

Bij de Decembercirculaire 2025 is de uitkering van het Gemeentefonds met €174.000,- verhoogd. Het voorstel is om een groot deel van dit bedrag naar 2026 over te hevelen omdat dit specifieke taken betreffen die nog moeten worden uitgevoerd. Verder is bekend geworden dat de maatstaf ‘huishoudens laag inkomen’ naar boven is bijgesteld. Dit resulteert in een fors financieel voordeel van €723.000,- (voordeel).

De totale overheadskosten (huisvesting/facilitair/ICT/personeel) waren €90.000,- hoger dan de begroting. Deze meerkosten zijn het gevolg van hogere personeelskosten doordat er veel is ingehuurd ter vervanging van langdurig ziek vast personeel. Ook aan facilitaire kosten is er meer uitgegeven. Dit komt omdat het personeelsbestand sneller is gestegen dan de budgetten voor consumpties /schoonmaak/kleine aanschaffingen/etc. De kosten voor het gemeentekantoor, raadhuis en gemeentewerf daarentegen waren geringer door lagere kapitaallasten en onderhoudskosten (nadeel).
Voor de gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van de renovatie van De Noordgouw wordt een reserve ingezet. Doordat de renovatie later is afgerond, zijn hiervoor geen kapitaallasten doorberekend; deze kosten zijn bij de najaarsnota afgeraamd. Op dat moment is de onttrekking aan de reserve niet bijgesteld, deze bijstelling van €210.000,-heeft alsnog plaatsgevonden (nadeel).

Tenslotte is in totaliteit €192.000,- meer aan O.Z.B. ontvangen en minder uitgegeven aan kosten voor de belastingheffing specifiek voor de gemeente Heerde (voordeel).

Verkeer, vervoer en waterstaat
Enkele investeringen in de openbare ruimte (o.a. reconstructies wegen) en voor materieel zijn nog niet uitgevoerd. Hierdoor zijn de kapitaallasten €146.000,- lager (voordeel).

Sociaal domein
Bij dit programma is er in totaliteit €247.000,- minder uitgegeven/meer ontvangen. De definitieve vaststelling van het BUIG-budget was €250.000,- hoger dan voorzien. Daarnaast waren de aanvragen voor woon- en vervoersvoorzieningen (open-eind financieringen) €96.000,- lager. De kosten voor jeugdhulp waren €110.000,- hoger dan geraamd ondanks de (forse) bijstellingen in de voor- en najaarsnota. Tenslotte was het niet nodig om het volledige re-integratiebudget in te zetten.

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Het resultaat van de grondexploitaties is €201.000,- gunstiger. Deels komt dit omdat deze resultaatbepaling een momentopname is (peildatum 31 december 2025). Enkele kosten zijn naar 2026 doorgeschoven (€67.000,-). Verder waren bij Eeuwlandseweg Noord, en Zuid de plan- en onderzoekskosten €23.000,- lager. Bij het complex Veldweg is er €32.000,- uitgespaard op de kosten voor voorbereiding en toezicht en onvoorzien. Bij het Centrumplan is er €79.000,- minder uitgegeven aan grondsanering en woonrijp maken van het terrein (voordeel).
Het Rijk stelt voor 5 jaar (2025 t/m 2029) een financiële bijdrage van €7.000,- per woning beschikbaar voor het stimuleren van de bouw van betaalbare woningen. In 2025 zijn 56 woningen gerealiseerd; hiervoor is €392.000,-. ontvangen. Voorgesteld wordt om dit geld naar een reserve over te hevelen zodat dit op termijn kan worden ingezet voor dit doel (voordeel).

Er zijn nog geen kosten gemaakt voor de projecten 'Kerkdijk/Borchraverweg' (€44.000,-) en 'terrein AKZO-Nobel' (€100.000,-). Voorgesteld wordt om deze budgetten naar 2026 over te hevelen (voordeel).

Resultaatbestemming

Het jaar 2025 is afgesloten met een positief resultaat van €2.034.952,-. Dit resultaat bestaat voor €1.833.457,- uit een positief resultaat uit de reguliere exploitatie en voor €201.495,- uit een positief resultaat van de grondexploitatie.

Over te hevelen (restant)budgetten

Budgetten vanuit de Decembercirculaire 2025 (€117.000,-)

In de Decembercirculaire 2025 is er geld beschikbaar gesteld voor de Wet versterking regie Volkshuisvesting (€60.000,-); landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (€44.000,-) en implementatie inburgering niveau 2 (€13.000,-). Gevraagd wordt om deze gelden naar 2026 over te hevelen omdat er, na bekendmaking van de beschikbaarstelling ervan, er in 2025 geen tijd meer was om hieraan uitvoering te geven.

Niet uitgevoerde werken civiele kunstwerken (€25.000,-)

Aan het eind van 2025 zijn er 2 opdrachten uitgezet voor onderhoud aan civiele kunstwerken. In verband met de weersomstandigheden zijn deze opdrachten niet meer uitgevoerd in dat jaar. voorgesteld wordt daarom om dit budget naar 2026 over te hevelen zodat dan de realisatie alsnog kan plaatsvinden.

Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR €20.000,-)

Bij de ontwikkeling van het beleidsplan bestond er discussie over de bandbreedte van het project. Inmiddels is hierover een besluit genomen en is het probleem opgelost, maar het proces heeft vertraging opgelopen. Hierdoor is het beschikbaar gestelde budget niet besteed in 2025. Voorgesteld wordt daarom om het budget naar 20256 over te hevelen zodat in dit jaar alsnog het beleidsplan kan worden afgerond.

Projecten terrein AKZO Nobel en Kerkdijk/Borchgraverweg (€144.000,-)

Deze projecten beslaan meerdere jaren, daarom wordt voorgesteld om de (restant)budgetten naar 2026 over te hevelen. In 2026 worden deze budgetten toegevoegd zodat de verantwoording pas aan het eind van looptijd plaatsvindt.

Groene schoolpleinen (€50.000,-)

Afgelopen jaar is door omstandigheden nog niet het beschikbare budget van €50.000,- voor 'groene schoolpleinen' uitgegeven. De scholen hebben echter wel duidelijk aangegeven om dit in 2026 te gaan realiseren. Daarom wordt voorgesteld om dit budget naar het volgend jaar over te hevelen.

Begeleidingskosten geluidsapparatuur theaterzaal MFA De Heerd (€19.000,-)

Bij de Najaarsnota 2025 is er geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van de geluidsapparatuur van de theaterzaal. De technische kennis om hiervoor een goede keuze te maken ontbreekt echter bij zowel het Dorpshuis als intern, daarom is besloten om hiervoor een externe deskundige in te huren voor het begeleiden van dit proces. Helaas is het niet gelukt om hier in 2025 mee te starten. Daarom wordt voorgesteld om ook dit budget naar 2026 over te hevelen.

Wanneer besloten wordt om bovenstaande restantbudgetten naar 2026 over te hevelen, dan resteert er nog een positief resultaat van €1.659.952,-. Voorgesteld wordt om:

- Een bedrag van €392.000,- toe te voegen aan een nieuw te vormen reserve 'Volkshuisvestelijke doelen'
- Het resterende resultaat ad. €1.267.952,- toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Jaarverslag

0. Bestuur en ondersteuning

Toelichting op programma Bestuur en ondersteuning

Op het programma '**Bestuur en ondersteuning**' zijn de algemene inkomsten en uitgaven verwerkt om de gemeente Heerde 'draaiende te houden'. Voorheen werden deze kosten onder 'Bestuur' en 'Overhead' verantwoord. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten voor raad, college, bestuursondersteuning, burgerzaken maar ook de kosten voor huisvesting, facilitair, P&O, financiën en ICT behoren hierbij. De algemene uitkering uit het gemeentefonds, O.Z.B. en lokale heffingen zijn opgenomen bij de baten van dit programma. Dit programma is daarmee het enige programma waar de baten hoger zijn dan de lasten.

Collegeprogramma Bestuur en ondersteuning

De gemeenteraad kan de wens, noden en belangen zorgvuldig afwegen

Ingeval van kiezen hebben zorg en veiligheid prioriteit.
Deze keuzes zijn niet aan de orde geweest.

Niet bezuinigen op bestaande voorzieningen.
Er is niet bezuinigd op bestaande voorzieningen.

We besturen goed: eerlijk, transparant en benaderbaar

Organiseren van een onafhankelijk aanspreekpunt.
Er is een dorpscontactpersoon aangesteld.

We gaan verantwoordelijk om met gemeenschapsgeld

P&C producten worden opgemaakt die aansluiten bij de sturende en controlerende rol van de raad. De omvang van de begroting hierbij is ingeperkt tot 100 pg en het is overzichtelijk.
De verantwoording van de P&C-documenten vindt op een hoger niveau plaats (programma in plaats van productniveau). Hierdoor zijn de documenten compacter en overzichtelijker geworden en beter afgestemd op de informatiebehoefte van de raad. Daarnaast zijn de producten volledig digitaal te raadplegen.

Projecten zijn in uitvoering genomen als dekking geborgd is
Voor projecten is de dekking vooraf geborgd.

We hebben een gemeenteraad in positie

Tijdig en volledig informeren van gemeenteraad.
De raad is in verschillende stadia besluitvormingsproces (BOB-model) meegenomen en betrokken.

Zoeken mogelijkheden om standpunten vanuit raad in te brengen in regionale besluitvorming.
De raad heeft maximale gelegenheid gehad om zijn invloed (kaderstelling en controle) te geven op voorstellen.

We hebben ons huishoudboekje op orde

Consolideren huidige financiële situatie.
De beoordeling door de provincie op de 'Risicobeoordeling van de financiële positie van onze gemeente' is positief. Jaarlijks rapporteert de provincie hierover in aansluiting op de beoordeling van de begroting en meerjarenraming.

Verzetten tegen onmogelijke opgaven vanuit het Rijk (jeugdzorg, energietransitie, huishoudelijke hulp).
We hebben via de VNG en de K80-gemeenten aandacht gevraagd dat de middelen vanuit het rijk in verhouding moeten zijn met de opgaven.

We hebben onze eigen zaken op orde

Bereikbaarheid van organisatie/medewerkers verhogen.
De realisering van de servicenormen zijn kwantitatief en kwalitatief gestegen. Organisatorische ingrepen hebben ertoe geleid dat de aansluiting front-backoffice is verbeterd waardoor vooral telefonische bereikbaarheid is verbeterd. We blijven hiervoor de komende tijd ook aandacht houden omdat we hierin nog steeds kunnen verbeteren.

Bespreken houding en gedrag van medewerkers.
Het aantal (gegronde) klachten (bejegening) van inwoners is zeer beperkt. Jaarlijks houden we met alle medewerkers het Goede Gesprek waar aandacht is voor houding en gedrag.

We houden de gemeentelijke belastingendruk stabiel

Toepassen jaarlijkse inflatiecorrectie.
De jaarlijkse inflatiecorrectie is toegepast.

Zorgen voor kostendekkende leges.
Alle diensten zijn kostendekkend gemaakt (tenzij de raad daar zelf een uitzondering op heeft gemaakt).

We werken samen met de gemeenten om ons heen

Focus aanbrengen tussen verschillende regio's.
Er is in belang van efficiënte tijdsbesteding per inhoudelijk onderwerp/thema bepaald in welke regio onze gemeente meedoet.

Opzoeken regionale samenwerking.
Binnen de regio is en blijven we actief de samenwerking zoeken. Binnen het domein Bedrijfsvoering zijn in 2025 verkennende gesprekken gevoerd voor het intensiveren van de samenwerking in H2OE-verband (Hattem, Heerde, Oldebroek en Elburg). Deze krijgen in 2026 een vervolg.

We werken samen met elkaar aan Heerde

Inwoners uitdagen om zelf met plannen te komen.
De dorpscontactpersoon heeft in 2025 verschillende gesprekken gevoerd met inwoners over diverse initiatieven.

Jeugd kennis laten maken met politiek: jeugdraad.
In 2025 zijn een aantal bijeenkomsten geweest met groepen jongeren om hen te betrekken bij de politiek.

Opstellen samenhangend participatiebeleid.
In 2025 is een projectplan opgesteld om samen met de raad te komen tot een samenhangend participatiebeleid. Deze zal in 2026 verder zijn beslag krijgen.

Stimuleren ontwikkelaars om omgeving bij plannen te betrekken.
Elk plan van een ontwikkelaar heeft een paragraaf op welke wijze inwoners betrokken zijn, met als uitgangspunt betrokkenheid in zo'n vroeg mogelijk stadium. Dit was voor 2025 ook het uitgangspunt.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	**2.480.890**	**1.816.230**	**238.000**	**2.054.230**	**2.620.762**	**-566.532**
0.10 Mutaties reserves	**1.068.242**	**0**	**619.300**	**619.300**	**6.583.753**	**-5.964.453**
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	**0**	**1.646.514**	**-592.523**	**1.053.991**	**0**	**1.053.991**
0.2 Burgerzaken	**508.544**	**433.666**	**101.650**	**535.316**	**643.434**	**-108.118**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**475.478**	**247.616**	**0**	**247.616**	**310.905**	**-63.289**
0.4 Overhead	**11.828.860**	**10.027.873**	**420.410**	**10.448.283**	**11.773.401**	**-1.325.118**
0.5 Treasury	**576.216**	**488.955**	**0**	**488.955**	**478.175**	**10.780**
0.61 OZB woningen	**437.842**	**435.286**	**0**	**435.286**	**258.992**	**176.294**
0.62 OZB niet-woningen	**0**	**102.716**	**38.000**	**140.716**	**167.111**	**-26.395**
0.64 Belastingen overig	**94.442**	**24.750**	**0**	**24.750**	**28.821**	**-4.071**
0.8 Overige baten en lasten	**0**	**660.000**	**-640.000**	**20.000**	**10.894**	**9.106**
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	**17.470.514**	**15.883.606**	**184.837**	**16.068.443**	**22.876.248**	**-6.807.805**
Totaal Lasten	**17.470.514**	**15.883.606**	**184.837**	**16.068.443**	**22.876.248**	**-6.807.805**
Baten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	**-1.807**	**0**	**0**	**0**	**5.492**	**-5.492**
0.10 Mutaties reserves	**-2.198.252**	**-905.389**	**-1.457.457**	**-2.362.846**	**-7.774.101**	**5.411.255**
0.2 Burgerzaken	**-400.055**	**-253.680**	**-110.000**	**-363.680**	**-416.363**	**52.683**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-223.238**	**-154.113**	**-100.000**	**-254.113**	**-255.898**	**1.785**
0.4 Overhead	**-1.974.183**	**-1.009.092**	**-160.000**	**-1.169.092**	**-1.940.403**	**771.311**
0.5 Treasury	**-1.632.935**	**-1.553.753**	**252.100**	**-1.301.653**	**-623.366**	**-678.287**
0.61 OZB woningen	**-5.481.978**	**-4.218.530**	**-225.000**	**-4.443.530**	**-4.505.941**	**62.411**
0.62 OZB niet-woningen	**0**	**-1.340.300**	**0**	**-1.340.300**	**-1.306.831**	**-33.469**
0.64 Belastingen overig	**-17.834**	**-12.120**	**0**	**-12.120**	**-29.310**	**17.190**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**-39.839.036**	**-40.009.924**	**-2.115.432**	**-42.125.356**	**-43.022.275**	**896.919**

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	**-51.769.317**	**-49.456.901**	**-3.915.789**	**-53.372.690**	**-59.868.997**	**6.496.307**
Totaal Baten	**-51.769.317**	**-49.456.901**	**-3.915.789**	**-53.372.690**	**-59.868.997**	**6.496.307**
Resultaat	**-34.298.803**	**-33.573.295**	**-3.730.952**	**-37.304.247**	**-36.992.749**	**-311.499**

Toelichting op de lasten en baten bestuur en ondersteuning

Lasten

Bij het programma **Bestuur en ondersteuning** zijn de werkelijke uitgaven **€6.808.000,-** hoger dan de raming. Onderstaand zijn de wijzigingen ten opzichte van de begroting toegelicht.

Toevoeging pensioen- en wachtgeldvoorziening (ex)bestuurders	-/- €481.000
Voorziening voor personeelskosten	-/-249.000
Representatie college/regionale samenwerking/accountantskosten	-/-€92.000
Mutaties reserves	-/- €5.964.000
Voorlopig rekeningsaldo (Najaarsnota 2025)	€1.054.000
Doorbelasting salarissen/ hogere doorbetaling rijksleges Burgerzaken	-/- €104.000
Externe inhuur beheer gebouwen en gronden	-/-€63.000
Overhead (saldo lasten en baten €-/-90.000)	-/- €1.077.000
Belastingen	€146.000
Overige afwijkingen	€22.000
Totaal	**-/- €6.808.000**

0.1 Bestuur

Bij het taakveld Bestuur is €567.000,- meer uitgegeven. Voor het grootste deel komt dit doordat de pensioenvoorziening (ex)wethouders met €481.000,- is verhoogd. De pensioenen voor deze (oud)bestuurders worden per 1-1-2028 naar het ABP Pensioenfonds overgedragen; dit is een wettelijke (landelijke) verplichting. De door het ABP gehanteerde dekkingsgraad is echter hoger dan de huidige gehanteerde APPA dekkingsgraad; het gevolg hiervan is dat er moet worden bijgestort. De raad is hierover middels een memo ARI geïnformeerd. Het overige verschil komt doordat er in 2025 veel activiteiten en (inspraak)bijeenkomsten voor inwoners hebben plaatsgevonden met uiteenlopende thema's. Ook waren de opleidings- en verzekeringskosten hoger. Daarnaast is de bijdrage voor de regionale en landelijke samenwerking sterker gestegen als gevolg van indexaties en bijgestelde bijdragen dan was geraamd.

0.10 Mutatie reserves

Bij de Perspectiefnota 2025/2028 zijn er technische maatregelen doorgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een mutatie van de reserves van €5.657.000,-. Daarnaast is de reserve Corona van €308.000,- overgeheveld naar de reserve Centrumontwikkeling. Deze mutaties zijn bij dit taakveld geboekt en tegengeboekt bij de inkomsten.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Het verwachte rekeningsaldo bij de Najaarsnota 2025 was €1.054.000,- positief. Dit bedrag is op dit product verantwoord.

0.2 Burgerzaken

Bij dit taakveld is de doorbelasting van de salarissen €66.000,- hoger doordat er extern personeel is ingehuurd. Onderaan dit programma is een totaaloverzicht opgenomen van alle directe en indirecte salariskosten van de organisatie.
De legesinkomsten (ID-bewijzen/paspoorten/rijbewijzen) zijn €52.000,- hoger dan de raming. Een groot deel ervan, €38.000,-, moet worden afgedragen aan het rijk en veroorzaakt hier de overschrijding.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Door extra inhuur van personeel ter vervanging van ziekte zijn de kosten op dit onderdeel €63.000,- hoger. Zie onderstaande tabel voor een totaaloverzicht van de salariskosten van de gehele organisatie.

0.4 Overhead

Dit taakveld omvat alle kosten die het primaire proces ondersteunen zoals huisvestingskosten van het ambtelijk personeel, facilitair, P&O, automatisering, financiën en inkoop. In totaliteit (lasten en baten) zijn deze kosten €90.000,- hoger dan de begroting. De afwijkingen bij Huisvesting, Facilitair en P&O zijn verklaard.

De lagere kosten voor **Huisvesting** van €94.000,- is grotendeels het gevolg van minder rentekosten die zijn doorberekend naar deze gebouwen. De werkelijke rentekosten waren lager doordat er rente is ontvangen over het uitstaande banksaldo. Daarnaast waren de onderhoudskosten lager omdat een deel van het geplande onderhoud naar 2026 is doorgeschoven.

Voor **Facilitair** zijn er €55.000,- meer kosten gemaakt. Dit komt doordat de budgetten hiervan geen gelijke tred hebben gehouden met het toegenomen aantal personeelsleden; er is meer uitgegeven aan consumpties, schoonmaakkosten en diverse facilitaire kosten voor o.a. de inrichting van het kantoor van de Belastingsamenwerking.

Bij **P&O** is €366.000,- meer uitgegeven. Als gevolg van een voorziening voor personeelskosten moet er in 2026 €249.000,- worden afgedragen. Doordat er veel langdurig zieken zijn geweest is hiervoor €311.000,- meer ingehuurd dan geraamd. De overige personeelskosten en de detachering/vergoeding van medewerkers resulteert in een gezamenlijk voordeel van afgerond 193.000,-. In totaliteit is de overschrijding voor de personeelskosten €340.000,- (zie onderstaand overzicht).

Vast personeel	**Raming 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil 2025**
Management	889.410	675.585	213.825
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -advisering	2.414.404	2.390.407	23.997
Dienstverlening en informatiebeheer	2.421.024	2.444.012	-22.988
Belastingen	1.037.185	986.629	50.556
Realisatie, onderhoud en beheer	2.979.289	2.887.755	91.534
Ruimte, ondernemen en wonen	2.449.850	2.089.932	359.918
Sociaal maatschappelijke verbinding	4.355.242	4.017.564	337.678
	16.546.404	**15.491.884**	**1.054.520**
Ingehuurd personeel			
Management	-	178.958	-178.958
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -advisering	-	110.656	-110.656
Dienstverlening en informatiebeheer	-	174.408	-174.408
Belastingen	-	68.825	-68.825
Realisatie, onderhoud en beheer	-	170.318	-170.318
Ruimte, ondernemen en wonen	880.000	1.130.468	-250.468
Sociaal maatschappelijke verbinding	75.000	149.681	-74.681
	955.000	**1.983.314**	**-1.028.314**
Vervanging ziekte	**435.078**	**745.771**	**-310.693**
Overige personeelskosten	**824.643**	**1.149.337**	**-324.694**
Detachering/vergoedingen personeel	**-1.009.608**	**-1.279.188**	**269.580**
Totaal	**17.751.517**	**18.091.118**	**-339.601**

<u>0.61 O.Z.B. woningen en 0.62 O.Z.B. niet woningen</u>

De besparing van €146.000,- bij dit onderdeel komt doordat er nog 'eigen' budgetten naast de budgetten voor de Belastingsamenwerking waren geraamd. Deze budgetten zijn niet ingezet. Verder zijn de (meer)kosten van het personeel van de Belastingsamenwerking verantwoord op de reguliere salarispost (zie bovenstaande tabel).

Baten

De baten zijn bij dit programma **€6.496.000,-** hoger dan de begroting. Dit verschil is hieronder uitgelegd.

Onttrekking reserves	€5.411.000
Hogere legesinkomsten	€52.000
Overhead (saldo lasten en baten €-/-90.000)	€771.000
Doorbelaste rentekosten	-/-€678.000
O.Z.B.-inkomsten	€46.000
Algemene uitkering	€897.000
Overige afwijkingen	-/-€3.000
Totaal	**€6.496.000**

0.10 Mutatie reserves

Bij de Perspectiefnota 2025/2028 zijn er technische maatregelen doorgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een mutatie van de reserves van €5.657.000,-. Daarnaast is de reserve Corona van €308.000,- overgeheveld naar de reserve Centrumontwikkeling. Deze mutaties zijn bij dit taakveld geboekt en tegengeboekt bij de lasten. De resterende onttrekking uit de reserves is €554.000,- lager dan begroot. Dit komt doordat er geen of minder kosten zijn geweest waartegenover een reserve als dekking was ingezet. Dit geldt voor de onttrekking uit de Omgevingswet waar maar €49.000,- is uitgegeven in plaats van €250.000,-. Ook de onttrekkingen voor het sociaal domein (€137.000,-) voor de huishoudcoach en de casemanager verslaving bleken niet nodig maar konden worden gedekt uit de reguliere budgetten. Tenslotte is er €90.000,- minder onttrokken aan de reserve afkoop onderhoud graven hebben enkele aanpassingen aan de gebouwen nog niet plaatsgevonden (€126.000,-).

0.2 Burgerzaken

De legesinkomsten (ID-bewijzen/paspoorten/rijbewijzen) zijn €52.000,- hoger dan de raming. Een groot deel ervan, €38.000,-, wordt afgedragen aan het rijk.

0.4 Overhead

Zie de toelichting bij de lasten.

0.5 Treasury

De geraamde rentekosten over de investeringen worden bij de begroting over de diverse producten toegerekend. In werkelijkheid waren de rentekosten fors lager; daarom is er minder naar de producten toegerekend en ontstaat deze afwijking van €678.000,- ten opzichte van de begroting.

0.61 O.Z.B. woningen en 0.62 O.Z.B. niet woningen

In totaliteit is er €46.000,- meer aan O.Z.B.-inkomsten en overige belastingen ontvangen in 2025.

0.7 Algemene uitkering

Het voordeel van €897.000,- ten opzichte van de begroting komt door €174.000,- extra middelen vanuit de Decembercirculaire 2025. Verder is er €360.000,- uit 2024 en €362.000,- uit 2025 aan extra middelen ontvangen vanuit de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen'. Het bestuur is hierover met een memo ARI geïnformeerd.

1. Veiligheid

Toelichting op programma Veiligheid

De kosten die op het programma '**Veiligheid**' worden verantwoord zijn voor een groot deel te relateren aan de brandweerzorg (VNOG). Daarnaast zijn de taken die verband houden met criminaliteit, preventie en ondermijning bij dit programma opgenomen.

Collegeprogramma Veiligheid

We hebben een veilig leefomgeving

Wij hebben uitvoering gegeven aan de prioriteiten uit het 'Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024 - 2025 Veluwe Noord'. De prioriteiten zijn Jeugd en Veiligheid, Ondermijning, Digitale Criminaliteit .

Herkennen ondermijning.
In 2025 zijn gemeentebestuurders, medewerkers en inwoners verder toegerust in bewustwording en herkenning.

Maatregelen nemen ter opsporing.
In 2025 is de samenwerking met betrokken instanties verder verstevigd en geoptimaliseerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van het Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) instrumentarium.

Tegengaan langdurige leegstand bebouwing.
Bij eigen gebouwen is antikraak toegepast. Toezicht is speerpunt van de boa's geweest.

Tegengaan permanente bewoning vakantieparken.
In 2025 is hier niet actief op geacteerd, mede vanwege de hoge woningnood.

Zorgen voor weerbare bestuurders en medewerkers.
Er is periodiek getraind en opgeleid. Er zijn met de politie afspraken gemaakt.

We voelen ons veilig: tegengaan ondermijning

Herkennen ondermijning.
In 2025 zijn gemeentebestuurders, medewerkers en inwoners verder toegerust in bewustwording en herkenning.

Maatregelen nemen ter opsporing.
In 2025 is de samenwerking met betrokken instanties verder verstevigd en geoptimaliseerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van het Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) instrumentarium.

Tegengaan langdurige leegstand bebouwing.
Bij eigen gebouwen is antikraak toegepast. Toezicht is speerpunt van de boa's geweest.

Tegengaan permanente bewoning vakantieparken.
In 2025 is hier niet actief op geacteerd, mede vanwege de hoge woningnood.

Zorgen voor weerbare bestuurders en medewerkers.
Er is periodiek getraind en opgeleid. Er zijn met de politie afspraken gemaakt.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**1.251.347**	**1.392.117**	**20.500**	**1.412.617**	**1.427.000**	**-14.383**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**1.178.916**	**696.406**	**81.000**	**777.406**	**865.126**	**-87.720**
Totaal 01 Veiligheid	**2.430.263**	**2.088.523**	**101.500**	**2.190.023**	**2.292.126**	**-102.103**
Totaal Lasten	**2.430.263**	**2.088.523**	**101.500**	**2.190.023**	**2.292.126**	**-102.103**
Baten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-16.406**	**-19.240**	**0**	**-19.240**	**-13.472**	**-5.768**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**-12.744**	**-15.030**	**0**	**-15.030**	**-31.464**	**16.434**
Totaal 01 Veiligheid	**-29.150**	**-34.270**	**0**	**-34.270**	**-44.935**	**10.665**
Totaal Baten	**-29.150**	**-34.270**	**0**	**-34.270**	**-44.935**	**10.665**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.401.113**	**2.054.253**	**101.500**	**2.155.753**	**2.247.191**	**-91.438**
Gerealiseerd resultaat	**2.401.113**	**2.054.253**	**101.500**	**2.155.753**	**2.247.191**	**-91.438**

Toelichting op de lasten en baten veiligheid

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Veiligheid** zijn **€102.000,-** hoger dan de raming. Dit komt omdat er bij het taakveld 'Openbare orde en veiligheid' extern personeel is ingehuurd. Bij het programma 'Bestuur en ondersteuning' is een totaaloverzicht opgenomen van alle directe en indirecte salariskosten.

Baten

De afwijking bij de inkomsten is gering en niet verder toegelicht.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Toelichting op programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Alle kosten die gemaakt worden rondom de mobiliteit van voertuigen binnen de gemeente worden geboekt op het programma '**Verkeer, vervoer en waterstaat**'. Dit zijn o.a. de kosten voor de aanleg, en het onderhoud, van wegen, bruggen en (fiets) paden, en daarmee dus ook de kosten voor de openbare verlichting en gladheidsbestrijding. De kosten van het eigen materieel dat wordt ingezet voor bovengenoemde taken behoren eveneens bij dit programma. De inkomsten betreffen de vergoedingen voor degeneratieschades aan wegen, bruggen etc.

Collegeprogramma Verkeer, vervoer en waterstaat

De gemeente Heerde is goed bereikbaar

Investeren in breed en goed onderhoud netwerk van fietspaden.
Ook in 2025 zijn fietspaden onderhouden of waar nodig vernieuwd.

We hebben de verkeersveiligheid vergroot

Extra aandacht voor veilige loop- en fietsroutes naar scholen.
De schoolroutes zijn geschouwd en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd.

Instellen meldpunt verkeersgevaarlijke situaties.
Verkeersgevaarlijke situaties kunnen via een melding openbare ruimte digitaal worden ingediend.

Inzetten van beperkte middelen.
Met beperkte middelen (weinig geld) hebben we ook in 2025 zorggedragen voor het vergroten van de verkeersveiligheid bij de herinrichting van wegen of wijken.

Kritisch kijken naar rotondes.
De rotondes zijn kritisch geschouwd en in orde bevonden.

Maatregelen treffen ter verkleining aanrijding groot wild.
Er is sprake van actief wildbeheer en er zijn maatregelen genomen op plekken met structureel overlast.

Minder verkeer toelaten in centrum op drukke tijden.
Er zijn pilots en onderzoeken uitgevoerd naar de verkeerscirculatie in het centrum van Heerde. De resultaten zullen worden gebruikt om hierover besluiten te nemen.

Terugbrengen snelheid van 50 naar 30 km/h op bepaalde plekken.
Op diverse plekken in de gemeente is de maximumsnelheid teruggebracht naar 30 km/uur.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
02 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	**3.038.594**	**3.041.625**	**198.000**	**3.239.625**	**3.075.175**	**164.450**
2.2 Parkeren	**0**	**2.250**	**0**	**2.250**	**0**	**2.250**
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	**3.038.594**	**3.043.875**	**198.000**	**3.241.875**	**3.075.175**	**166.700**
Totaal Lasten	**3.038.594**	**3.043.875**	**198.000**	**3.241.875**	**3.075.175**	**166.700**
Baten						
02 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	**-218.270**	**-110.780**	**-17.000**	**-127.780**	**-173.566**	**45.786**
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-218.270**	**-110.780**	**-17.000**	**-127.780**	**-173.566**	**45.786**
Totaal Baten	**-218.270**	**-110.780**	**-17.000**	**-127.780**	**-173.566**	**45.786**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.820.324**	**2.933.095**	**181.000**	**3.114.095**	**2.901.609**	**212.486**
Gerealiseerd resultaat	**2.820.324**	**2.933.095**	**181.000**	**3.114.095**	**2.901.609**	**212.486**

Toelichting op de lasten en baten verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

Bij het programma **Verkeer, vervoer en waterstaat** is **€167.000,-** minder uitgegeven dan geraamd. De oorzaak hiervan is hieronder toegelicht.

2.1. Verkeer en vervoer

Bij dit taakveld worden kapitaallasten geraamd voor diverse investeringen in de openbare ruimte. Enkele investeringen worden later gerealiseerd dan gepland; hierdoor zijn de kapitaallasten ruim €180.000,- lager. Dit wordt ook versterkt doordat er rente-inkomsten vanuit het schatkistbankieren zijn ontvangen; dit verlaagd de doorbelaste werkelijke rentekosten naar o.a. dit taakveld. De overige afwijkingen bij dit taakveld hebben per saldo een gering negatief resultaat van €13.000,-.

Baten

Bij dit programma zijn de inkomsten **€46.000,-** hoger dan de raming. Dit komt door hogere ontvangsten voor degeneratieschade van wegen en door een niet geraamde vergoeding voor het beheer, lediging en verwerking van verpakkingsafval in openbare prullenbakken.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
02 Verkeer, vervoer en waterstaat		
M10026-100 SPUK E120 Verkeersveiligheidsmaatregelen 25-28	0	23.117
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	**0**	**23.117**
Totaal Lasten	**0**	**23.117**
Baten		
02 Verkeer, vervoer en waterstaat		
M10017-100 SPUK E3 Sanering verkeerslawaai	0	0
M10026-100 SPUK E120 Verkeersveiligheidsmaatregelen 25-28	0	-23.117
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	**0**	**-23.117**
Totaal Baten	**0**	**-23.117**
Resultaat	**0**	**0**

3. Economie

Toelichting op programma Economie

Het programma '**Economie**' is relatief klein en omvat de kosten die verband houden met het stimuleren van de lokale economie, met bijvoorbeeld subsidies, promotie- en marketingactiviteiten of via bedrijfsloketten. Ook behoren de kosten voor recreatie en toerisme en de inning van toeristenbelasting (inkomsten) bij dit programma.
Wat gaat het kosten?

Collegeprogramma Economie

Onze ondernemers staan niet alleen

Ondersteunen Verkorte Voedselketens.
Ook in 2025 zijn initiatieven ondersteund rondom de verkorte voedselketens. Ook de werkgroep Noaberschap geeft hier blijvende aandacht aan.

Ontwikkelen Actieprogramma Economie.
Het in samenwerking met ondernemers tot stand gekomen en vastgestelde actieprogramma is in uitvoering.

We ondersteunen duurzame voedselproductie en landschapsbeheer.
Vanuit onze Cittaslow en Noaberschap gedachte zijn er initiatieven tot stand gekomen (erfcoaches) en zijn de Ijsselvallei gesprekken geïntensiveerd.

We stimuleren de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties.
In 2025 heeft er een ondernemersevent plaatsgevonden. Het uitvoeringsprogramma economie is conform planning gerealiseerd.

We zijn Cittaslow en Fairtrade

We stimuleren inwoners en ondernemers om Cittaslow en Fairtrade te leven en te werken.
De werkgroep Noaberschap heeft ook in 2025 het gedachtegoed verspreid.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
03 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	**582.450**	**251.228**	**60.500**	**311.728**	**343.259**	**-31.531**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**19.586**	**13.597**	**0**	**13.597**	**0**	**13.597**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**65.071**	**46.304**	**0**	**46.304**	**67.815**	**-21.511**
3.4 Economische promotie	**399.615**	**483.243**	**25.000**	**508.243**	**547.560**	**-39.317**
Totaal 03 Economie	**1.066.722**	**794.372**	**85.500**	**879.872**	**958.634**	**-78.762**
Totaal Lasten	**1.066.722**	**794.372**	**85.500**	**879.872**	**958.634**	**-78.762**
Baten						
03 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	**-3.231**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-21.851**	**-24.510**	**0**	**-24.510**	**-16.570**	**-7.940**
3.4 Economische promotie	**-324.289**	**-327.987**	**20.000**	**-307.987**	**-418.283**	**110.296**
Totaal 03 Economie	**-349.371**	**-352.497**	**20.000**	**-332.497**	**-434.853**	**102.356**
Totaal Baten	**-349.371**	**-352.497**	**20.000**	**-332.497**	**-434.853**	**102.356**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**717.350**	**441.875**	**105.500**	**547.375**	**523.781**	**23.594**
Gerealiseerd resultaat	**717.350**	**441.875**	**105.500**	**547.375**	**523.781**	**23.594**

Toelichting op de lasten en baten economie

Lasten

De uitgaven zijn bij het programma **Economie €79.000,-** hoger dan geraamd. Hieronder zijn de belangrijkste oorzaken van deze overschrijding toegelicht.

Doorbelasting salarissen Economische zaken	-/-€30.000
Energiekosten markten	-/-€21.000
Doorbelasting salarissen Economische promotie	-/-€74.000
Lagere kapitaallasten	€38.000
Overige afwijkingen	€8.000
Totaal	**-/-€79.000**

3.1 Economische zaken

Bij dit taakveld is de doorbelasting van de salarissen €30.000,- hoger. Dit komt omdat er extern personeel is ingehuurd als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Bij het programma 'Bestuur en ondersteuning' is een totaaloverzicht opgenomen van alle directe en indirecte salariskosten.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

De marktkosten waren ruim €21.000,- hoger dan begroot. Dit komt doordat er meer stroom is afgenomen en door gestegen energiekosten.

3.4 Economische promotie

De overschrijding van €39.000,- bij dit onderdeel komt deels door een hogere doorbelasting van salarissen (€74.000,-) en deels door lagere kapitaallasten op investeringen (€38.000,-). De totale rentekosten over 2025 zijn uitgewerkt in de tabel 'Renteschema 2025' in de paragraaf Financiering.

Baten

3.4 Economische promotie

De inkomsten zijn bij dit programma **€102.000,-** hoger dan geraamd. Dit komt doordat er meer aan toeristenbelasting is ontvangen in het afgelopen jaar.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
03 Economie		

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
M10011-100 Toekomstbestendige bedrijventerreinen	0	0
M10011-101 SPUK J4B Energy-hub Bedrijventerreinen	0	25.756
M10014-100 Recreatiezonering Veluwe	0	17.049
Totaal 03 Economie	**0**	**42.805**
Totaal Lasten	**0**	**42.805**
Baten		
03 Economie		
M10011-101 SPUK J4B Energy-hub Bedrijventerreinen	0	-25.756
M10014-100 Recreatiezonering Veluwe	0	-17.049
Totaal 03 Economie	**0**	**-42.805**
Totaal Baten	**0**	**-42.805**
Resultaat	**0**	**0**

4. Onderwijs

Toelichting op programma Onderwijs

De kosten/opbrengsten die verband houden met de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs behoren bij dit programma. Ook het peuteronderwijs en volwasseneneducatie en de exploitaties van de Rhijnsberg en De Heerd, voor een groot deel onderwijsinstellingen, zijn bij dit programma '**Onderwijs**' opgenomen.

Collegeprogramma Onderwijs

We verbeteren de huisvesting van onze scholen

Stap voor stap uitvoeren IHP
Ook in 2025 is verder uitvoering gegeven aan het IHP met o.a. de start van de bouw van basisschool "De Lichtbron" in Wapenveld.

Voortgaan met het plan voor het moderniseren van onze schoolgebouwen.
Dit is integraal onderdeel van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
04 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.625**	**-1.625**
4.2 Onderwijshuisvesting	**1.873.806**	**1.985.107**	**-343.210**	**1.641.897**	**1.281.188**	**360.709**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**1.913.695**	**1.043.253**	**-165.872**	**877.381**	**858.178**	**19.203**
Totaal 04 Onderwijs	**3.787.502**	**3.028.360**	**-509.082**	**2.519.278**	**2.140.991**	**378.287**
Totaal Lasten	**3.787.502**	**3.028.360**	**-509.082**	**2.519.278**	**2.140.991**	**378.287**
Baten						
04 Onderwijs						
4.2 Onderwijshuisvesting	**-498.723**	**-515.410**	**0**	**-515.410**	**-510.080**	**-5.330**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-589.919**	**-29.910**	**-9.258**	**-39.168**	**5.082**	**-44.250**
Totaal 04 Onderwijs	**-1.088.643**	**-545.320**	**-9.258**	**-554.578**	**-504.998**	**-49.580**
Totaal Baten	**-1.088.643**	**-545.320**	**-9.258**	**-554.578**	**-504.998**	**-49.580**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.698.859**	**2.483.040**	**-518.340**	**1.964.700**	**1.635.994**	**328.706**
Gerealiseerd resultaat	**2.698.859**	**2.483.040**	**-518.340**	**1.964.700**	**1.635.994**	**328.706**

Toelichting op de lasten en baten onderwijs

Lasten

Bij het programma **Onderwijs** zijn de kosten **€378.000,-** lager dan de raming. De oorzaken hiervan zijn hieronder toegelicht.

Rentekosten diverse schoolgebouwen	€365.000
Onderhoudskosten diverse schoolgebouwen	-/-€49.000
Aanleg Groene Schoolpleinen	€50.000
Overige afwijkingen	€12.000
Totaal	**€378.000**

4.2 Onderwijshuisvesting

Bij de diverse onderwijsgebouwen is er teveel rente naar deze producten toegerekend; de werkelijke rentekosten waren €365.000,- lager. Dit komt doordat er met een vast rentetarief wordt gerekend en doordat er rente is terugontvangen op het uitstaande banksaldo. In werkelijkheid waren hierdoor de rentekosten significant lager.

De totale onderhoudskosten bij de scholen waren €49.000,- hoger dan verwacht. Dit komt veelal door storingen/lekkages/achterstallig onderhoud wat niet was voorzien. Vooral bij De Rhijnberg en De Heerd zijn er problemen als gevolg van onduidelijke beheerconstructies.

Het budget van €50.000,- voor de aanleg van groene schoolpleinen is niet aangewend. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om dit budget naar 2026 over te hevelen.

Baten

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Een eindafrekening uit 2024 voor het leerlingenvervoer is de oorzaak van de hogere inkomsten van **€50.000,-** bij dit programma.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
04 Onderwijs		
M10002-100 SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2025	370.034	376.397
M10020-100 SPUK D14 NPO-gelden Onderwijsvertraging	0	95.097
Totaal 04 Onderwijs	**370.034**	**471.494**
Totaal Lasten	**370.034**	**471.494**
Baten		
04 Onderwijs		
M10002-100 SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2025	-370.034	-376.397

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
M10020-100 SPUK D14 NPO-gelden Onderwijsvertraging	0	-88.614
Totaal 04 Onderwijs	**-370.034**	**-465.011**
Totaal Baten	**-370.034**	**-465.011**
Resultaat	**0**	**6.483**

5. Sport, cultuur en recreatie

Toelichting op programma Sport, cultuur en recreatie

'**Sport, cultuur en recreatie**' is een breed programma met allemaal leuke en belangrijke zaken die het leven aangenamer maken. Dit programma omvat o.a. de uitgaven voor sportaccommodaties, bosbeheer, openbaar groen, musea en subsidies aan rijks- en gemeentelijke monumenten. De inkomsten zijn veelal provinciale en rijkssubsidies die worden ontvangen om bovenstaande zaken in stand te houden.

Collegeprogramma Sport, cultuur en recreatie

We horen bij elkaar!

Ondersteunen culturele instellingen en musea.
Ook in 2025 zijn culturele instellingen en musea ondersteund met subsidiegelden.

Stimuleren samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Heerde.
Ook in 2025 is een cultuurcoach ingezet om de samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen te stimuleren.

We zijn een gastvrije gemeente

Aandacht voor bij Heerde passende overnachtingsmogelijkheden en toeristische activiteiten.
In 2025 is verder ingezet op het stimuleren van toeristische activiteiten binnen onze gemeentegrenzen. Hierin vervult Visit Heerde ook een belangrijke rol. Ook hebben we blijvende aandacht voor passende overnachtingsmogelijkheden binnen onze gemeente.

Aantrekkelijker maken centra Heerde en Wapenveld.
Bij de inrichting van de centra is met dit element rekening gehouden.

Aantrekkelijker maken horeca Heerderstrand en Renderklippen.
Er is geïnvesteerd in een kiosk, horecavoorziening, respectievelijk ontvangstlocaties op het Heerderstrand en de Renderklippen.

Opstellen veiligheidsregels per recreatiegebied.
De opgaves vanuit de recreatiezonering zijn gerealiseerd respectievelijk in uitvoering. Ook zijn routes opgesteld voor alle gebruikers (o.a. MTB-ers).

We respecteren onze natuur

Onderhouden bermen in belang biodiversiteit.
Er is een vastgesteld maaibeleid opgesteld en het ecologisch bermbeheer is in de praktijk toegepast.

We stimuleren komende jaren natuurontwikkeling en natuurbehoud op alle terreinen.
In samenspraak met provincie, landbouw en natuurverenigingen is natuur hersteld ten behoeve van toekomstbestendig landelijk gebied.

Onze inwoners en bezoekers bewegen

Extra verbinding tussen sport, onderwijs en zorg.
De buurtsportcoaches hebben in samenspraak met de collega's binnen STIP gezorgd voor verbinding tussen sport, onderwijs en zorg.

In gesprek met ouders over sport en een gezonde leefstijl.
Deze taak is in 2025 uitgevoerd door de buurtsportcoaches.

We hebben begrijpelijke regels voor sportaccommodaties

Samen met de sportverenigingen kijken hoe de bestaande subsidieregels aangepast zouden moeten worden.
Er is een duidelijk en eenduidig sportaccommodatiebeleid en subsidieregeling vastgesteld.

Alle kinderen in de gemeente kunnen goed zwemmen

Onderzoek doen naar schoolzwemmen.
Er is een onderzoek uitgevoerd in welke mate schoolzwemmen bijdraagt aan het vergroten van de zwemvaardigheid van kinderen.

Jeugd speelt en leert in een groene omgeving

Aandacht voor groene schoolpleinen en speelplekken.
In 2025 zijn schoolpleinen en speelplekken groener gemaakt.

We hebben oog voor het verleden

Aandacht voor cultuurhistorische elementen.
Bij de uitvoering van beleid hebben we blijvende aandacht voor cultuurhistorische elementen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
05 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	**203.467**	**95.378**	**0**	**95.378**	**114.757**	**-19.379**
5.2 Sportaccommodaties	**1.024.570**	**1.589.404**	**-411.441**	**1.177.963**	**1.219.245**	**-41.281**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**454.518**	**456.172**	**13.500**	**469.672**	**440.237**	**29.435**
5.4 Musea	**181.115**	**197.674**	**14.700**	**212.374**	**187.490**	**24.884**
5.5 Cultureel erfgoed	**0**	**95.711**	**-6.000**	**89.711**	**99.389**	**-9.678**
5.6 Media	**383.543**	**391.212**	**100.000**	**491.212**	**491.002**	**210**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**1.992.521**	**1.968.213**	**158.300**	**2.126.513**	**2.083.467**	**43.046**
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	**4.239.734**	**4.793.764**	**-130.941**	**4.662.823**	**4.635.585**	**27.238**
Totaal Lasten	**4.239.734**	**4.793.764**	**-130.941**	**4.662.823**	**4.635.585**	**27.238**
Baten						
05 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	**-322.040**	**-23.102**	**-82.000**	**-105.102**	**-104.758**	**-344**
5.2 Sportaccommodaties	**-124.013**	**-292.241**	**111.000**	**-181.241**	**-222.788**	**41.547**
5.4 Musea	**-22.324**	**-2.500**	**0**	**-2.500**	**-4.360**	**1.860**
5.5 Cultureel erfgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.6 Media	**-18.970**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-216.298**	**-181.124**	**-10.000**	**-191.124**	**-280.189**	**89.065**
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	**-703.645**	**-498.967**	**19.000**	**-479.967**	**-612.095**	**132.128**
Totaal Baten	**-703.645**	**-498.967**	**19.000**	**-479.967**	**-612.095**	**132.128**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**3.536.089**	**4.294.797**	**-111.941**	**4.182.856**	**4.023.490**	**159.367**
Gerealiseerd resultaat	**3.536.089**	**4.294.797**	**-111.941**	**4.182.856**	**4.023.490**	**159.367**

Toelichting op lasten en baten sport, cultuur en recreatie

Lasten

De uitgaven bij het programma **Sport, cultuur en recreatie** zijn **€27.000,- l**ager dan begroot. De afwijking die dit voordeel nagenoeg veroorzaakt is hieronder toegelicht.

Externe inhuur Sportbeleid	-/- €19.000
Materieel en onderhoud / verwerkingskosten groenafval	€43.000
Overige afwijkingen	€3.000
Totaal	**€27.000**

5.1 Sportbeleid

Bij dit onderdeel zijn de kosten van extern personeel €19.000,- hoger. Bij het programma 'Bestuur en ondersteuning' is een totaaloverzicht opgenomen van alle directe en indirecte salariskosten.

5.4 Musea

In 2025 is er €30.000,- minder uitgegeven aan het streekarchief. Dit komt omdat er voor de kosten van de begroting van NoVA nog sprake is van een ingroeimodel voor de komende jaren waardoor de werkelijke kosten lager zijn dan de raming. Daarnaast waren de kosten van het streekarchief Epe-Hattem-Heerde lager en zijn er geen directe kosten geweest voor de restauratie en afvoer van het historisch archief.

5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie

Voor het materieel en onderhoud en de verwerkingskosten van (groen)afval is ongeveer €43.000,- minder uitgegeven.

Baten

De inkomsten zijn bij dit programma **€132.000,-** hoger. Deze hogere inkomst heeft 3 redenen die hieronder zijn genoemd.

Ontvangen loonkostensubsidie doelgroepers	€70.000
Afrekeningen energie buitensportaccommodaties	€42.000
Vergoeding verzekering schade inbraak	€16.000

Overige afwijkingen	€4.000
Totaal	**€132.000**

5.2 Sportaccommodaties

Bij de buitensportaccommodaties zijn de afrekeningen van de energie over 2024 achteraf in rekening gebracht. Hierdoor is er €42.000,- meer ontvangen.

5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie

Voor de inzet van doelgroepers wordt van Lucrato loonkostensubsidie ontvangen. Voor 2025 was dit een bedrag van €70.000,-. Hiervoor was op deze post geen raming opgenomen. Dit voordeel is bij het programma 'Bestuur en ondersteuning' verwerkt in het totaaloverzicht van alle directe en indirecte salariskosten.

Van de verzekering is een vergoeding van ruim €16.000,- ontvangen voor de schade die is geleden als gevolg van de inbraak bij de gemeentewerf in juni 2025. Dit bedrag is in november gestort; te laat voor de verwerking in de najaarsnota.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
05 Sport, cultuur en recreatie		
M10001-100 SPUK H30 Lokaal Sportakkoord	15.338	83.127
M10001-101 SPUK H30 Brede Regeling Combinatiefunctionaris	105.006	66.095
M10001-107 SPUK H30 Leefomgeving	11.798	2.478
M10004-100 SPUK C92 Informatiepunten Digitale Overheid	18.970	18.970
M10015-101 Instandhouding gemeentelijke monumenten 2025	0	11.312
M10018-100 SPUK H4 Stimulering Sport 2025	113.837	0
M10022-100 Project Wegwerken achterstanden Streekarchief	0	0
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	**264.949**	**181.982**
Totaal Lasten	**264.949**	**181.982**
Baten		
05 Sport, cultuur en recreatie		
M10001-100 SPUK H30 Lokaal Sportakkoord	-15.338	-83.127
M10001-101 SPUK H30 Brede Regeling Combinatiefunctionaris	-105.006	-66.095
M10001-107 SPUK H30 Leefomgeving	-11.798	-2.478
M10004-100 SPUK C92 Informatiepunten Digitale Overheid	-18.970	-18.970
M10015-101 Instandhouding gemeentelijke monumenten 2025	0	-11.312
M10018-100 SPUK H4 Stimulering Sport 2025	-113.837	-87.511
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	**-264.949**	**-269.493**
Totaal Baten	**-264.949**	**-269.493**
Resultaat	**0**	**-87.511**

6. Sociaal Domein

Toelichting op programma Sociaal domein

Sinds de decentralisaties in het sociaal domein (2015) is de gemeente Heerde verantwoordelijk voor de Wmo en de Jeugdzorg. Naast deze omvangrijke taken horen bij het programma **'Sociaal domein'** ook de kosten voortkomend uit de Participatiewet (inkomensondersteuning/re-integratie). De inkomsten betreft de rijksvergoeding voor de bijstandsuitkeringen (doeluitkering).

Collegeprogramma Sociaal domein

We willen verslaving voorkomen

Geven van voorlichting op scholen.
Ook in 2025 hebben diverse scholen voorlichting gegeven over o.a. verslaving.

Ondersteunen zelfhulpgroepen zoals de AA en stimuleren inwoners hier gebruik van te maken.
We hebben de organisatie Anonieme Alcoholisten (AA) gefaciliteerd, zodat zij hun werk kunnen doen (huisvesting, folders printen, actieve verwijzing etc.).

STIP biedt een laagdrempelig plek waar je om hulp kunt vragen.
De huidige laagdrempelige (ontmoetings)plek bij STIP is ook in 2025 gecontinueerd.

Iedereen kan mee doen

Hulp bieden aan hen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of computergebruik.
Ook in 2025 hebben we hulp geboden aan inwoners die moeite hebben met lezen, schrijven en computergebruik. Daarnaast is ook aandacht gegeven aan de communicatie vanuit het ambtelijk apparaat. Hierin is de doelgroep waaraan je schrijft het uitgangspunt.

Zorgen dat iedereen zich gezien en gerespecteerd voelt.
Er is een integraal actieplan met partijen die zich bezig houden met dementie. Cliënten beschermd wonen: voor eigen inwoners is een passende woonplek. Migratieachtergrond: 95% inburgeringsplichtigen slagen voor de inburgeringsplicht. Lhbti+-ers kunnen bij STIP blijvend terecht voor vragen en ondersteuning.

We staan voor jeugdzorg

Gezamenlijk met ouders, school en jeugdzorg hulp bieden bij problemen jongeren.
In 2025 is in samenwerking met ouders, school maar ook andere instanties hulp geboden aan jongeren met problematiek.

Jongeren kunnen elkaar ontmoeten

Zoeken naar locaties voor jongeren.
In Wapenveld is de nieuwe MFA in gebruik genomen met een jeugdhonk.

We hebben zicht op isolement onder ouderen

We kijken of het mogelijk is om ouderen dichterbij voorzieningen te laten wonen.
Bij woningbouw hebben we ook in 2025 geprobeerd hier rekening mee te houden. Zo zijn er op diverse locaties woonruimten gerealiseerd dicht bij voorzieningen.

We onderzoeken in de kleine kernen Veesen en Vorchten of er behoefte is aan dagactiviteiten.
De opbouwwerker heeft in 2025 gesprekken gevoerd in Veessen en in Vorchten. De uitkomsten van deze gesprekken zullen worden betrokken bij de vraag of er behoefte is aan dagactiviteiten.

Zorgdragen dat deze ouderen bezocht worden.
De ouderenwerker heeft hier ook in 2025 o.a. invulling aan gegeven. Daarnaast zijn daarvoor ook vrijwilligers ingezet.

We benutten de kracht van de samenleving

Zorgen voor eenvoudige regels en formulieren.
Onze subsidieformulieren zijn in het kader van het project zaakgericht werken aangepast, gedigitaliseerd en vereenvoudigd.

We koesteren onze mantelzorgers

Als gemeente maken we dat onze mantelzorgers van tijd tot tijd op adem kunnen komen.
Ook in 2025 is het mantelcompliment verstrekt als waardering voor de mantelzorgers in onze gemeente.

We bieden specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers.
Het maatwerkaanbod van STIP is gecontinueerd. Hierin is specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers een onderdeel.

We houden huishoudelijke hulp betaalbaar

Aanbieden in eerste instantie ondersteuning met een huishoudcoach.
De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerkaanpak per individu is gecontinueerd.

Mensen die echt hh hulp nodig hebben krijgen die ook.
Ons beleid is er op gericht dat inwoners die huishoudelijke hulp aantoonbaar nodig hebben deze ook hebben ontvangen.

Ontwikkelen alternatieven om inwoners te helpen zelf hun hh-werk te doen.
De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerkaanpak per individu is gecontinueerd.

Toepassen eigen bijdrage op grond van iemands inkomen.
Niet meer van toepassing.

Er zijn centrale ontmoetingsplekken

Realisatie MFA in centrum Wapenveld.
De Hof van Cramer is gerealiseerd en in gebruik.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
06 Sociaal Domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**640.733**	**933.714**	**82.730**	**1.016.444**	**960.733**	**55.711**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	**1.811.076**	**1.921.039**	**-600**	**1.920.439**	**1.888.306**	**32.133**
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	**712.175**	**1.004.097**	**-33.880**	**970.217**	**753.027**	**217.190**
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	**799.441**	**886.401**	**26.000**	**912.401**	**851.450**	**60.951**
6.3 Inkomensregelingen	**5.250.536**	**4.840.868**	**527.200**	**5.368.068**	**5.365.942**	**2.126**
6.4 Begeleide participatie	**2.522.845**	**2.300.010**	**231.003**	**2.531.013**	**2.469.162**	**61.851**
6.5 Arbeidsparticipatie	**444.789**	**561.637**	**6.512**	**568.149**	**620.900**	**-52.751**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**768.649**	**673.860**	**-51.000**	**622.860**	**532.119**	**90.741**
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	**2.848.856**	**2.826.166**	**-99.842**	**2.726.324**	**2.750.329**	**-24.005**
6.712 Begeleiding (Wmo)	**1.746.677**	**1.603.060**	**626.000**	**2.229.060**	**2.241.871**	**-12.811**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**5.234.965**	**4.805.750**	**1.407.000**	**6.212.750**	**6.190.955**	**21.795**
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**10.542**	**-10.542**
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**10.055**	**-10.055**
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**67.127**	**-67.127**
6.791 PGB Wmo	**54.473**	**15.600**	**67.000**	**82.600**	**108.404**	**-25.804**
6.792 PGB Jeugd	**69.994**	**100.000**	**-65.000**	**35.000**	**41.500**	**-6.500**
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	**47.752**	**69.584**	**0**	**69.584**	**48.790**	**20.794**
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	**0**	**0**	**0**	**0**	**32.662**	**-32.662**
6.821 Jeugdbescherming	**96.992**	**95.690**	**2.500**	**98.190**	**105.552**	**-7.362**
6.822 Jeugdreclassering	**41.817**	**11.224**	**0**	**11.224**	**11.956**	**-732**
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	**360.498**	**395.257**	**0**	**395.257**	**370.870**	**24.387**
Totaal 06 Sociaal Domein	**23.452.269**	**23.043.957**	**2.725.623**	**25.769.580**	**25.432.253**	**337.327**
Totaal Lasten	**23.452.269**	**23.043.957**	**2.725.623**	**25.769.580**	**25.432.253**	**337.327**
Baten						
06 Sociaal Domein						

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-324.258**	**-17.250**	**-61.200**	**-78.450**	**-59.482**	**-18.968**
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	**-13.399**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	**-3.310**	**0**	**0**	**0**	**-3.069**	**3.069**
6.3 Inkomensregelingen	**-3.438.291**	**-3.385.918**	**-85.600**	**-3.471.518**	**-3.737.504**	**265.986**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-3.663**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**-8.732**	**-6.870**	**-2.000**	**-8.870**	**-8.527**	**-343**
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	**-179.429**	**-168.013**	**-26.000**	**-194.013**	**-197.769**	**3.756**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**-1.373**	**0**	**0**	**0**	**-7.950**	**7.950**
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	**-227.717**	**0**	**-171.300**	**-171.300**	**-170.568**	**-732**
Totaal 06 Sociaal Domein	**-4.200.171**	**-3.578.051**	**-346.100**	**-3.924.151**	**-4.184.869**	**260.718**
Totaal Baten	**-4.200.171**	**-3.578.051**	**-346.100**	**-3.924.151**	**-4.184.869**	**260.718**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**19.252.098**	**19.465.906**	**2.379.523**	**21.845.429**	**21.247.385**	**598.044**
Gerealiseerd resultaat	**19.252.098**	**19.465.906**	**2.379.523**	**21.845.429**	**21.247.385**	**598.044**

Toelichting op de lasten en baten sociaal domein

Lasten

De uitgaven bij het programma **Sociaal domein** zijn **€337.000,-** lager dan begroot. De grootste afwijkingen die dit voordeel veroorzaken zijn hieronder toegelicht.

Inhuurbudgetten en flexibele schil Stip	€290.000
WSW en beschut werk	€62.000
Arbeidsparticipatie	-/-€53.000
Wmo hulpmiddelen en woonvoorzieningen	€90.000
Wmo Huishoudelijke hulp	€109.000
Jeugdzorg ZIN	-/-€110.000
Overige afwijkingen	-/-€51.000
Totaal	**€337.000**

6.22 en 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

De inhuurbudgetten van de flexibele schil van Stip zijn niet volledig benut (€290.000,-). Het was moeilijk om de juiste medewerkers te vinden waardoor vacatures langere tijd niet zijn ingevuld. Daarom is er in de loop van het jaar besloten om de activiteiten voor opbouwwerk en jongerenwerk als een opdracht aan een externe partij te verstrekken.

6.4 Begeleide arbeidsparticipatie

De kosten voor WSW en beschut werk zijn €62.000,- lager uitgevallen dan begroot door minder deelnemers. Door de gewijzigde wetgeving is het moeilijk in te schatten hoeveel instroom en uitstroom er gerealiseerd wordt, omdat er nog geen historische gegevens beschikbaar zijn.

6.5 Arbeidsparticipatie

Door wijzigingen in het rekeningschema en het verbijzonderen van kosten lopen de budgetten en kosten niet synchroon op de rekeningen, en is hier een overbesteding van €53.000,-, maar hier is eigenlijk niets veranderd.

6.60 Hulpmiddelen en diensten Wmo

In 2025 is overgestapt van een koop- naar een leaseprogramma. Hierdoor vervallen de initiële aanschafkosten voor nieuwe hulpmiddelen, omdat deze kosten over de hele looptijd van 7 jaar worden verspreid. Op de uitstaande gekochte hulpmiddelen worden uitsluitend reparatie- en onderhoudskosten in rekening gebracht. Dit geeft een tijdelijk een financieel voordeel dat de komende jaren zal afnemen, omdat steeds meer eigen hulpmiddelen worden vervangen door lease. En er is een woonvoorziening welke gepland was in 2025 gerealiseerd te zijn niet tijdig afgerond. Hierdoor zijn de kosten in totaal voor de materiële voorzieningen €90.000,- lager uitgevallen.

6.711 Huishoudelijk hulp Wmo

Met ingang van 1 januari 2025 is de inzet van huishoudelijke ondersteuning gereorganiseerd. Een deel van de inwoners krijgt minder uur ondersteuning per week, omdat ze zelf nog een deel kunnen doen. Dit heeft geleid tot een besparing van €109.000,-.

6.751-6.762 Jeugdhulp ZIN

Ondanks de budgetbijstellingen bij de voor- en najaarsnota zijn de kosten voor de ambulante jeugdhulp alsnog met €110.000,- overschreden. Opnieuw blijkt hoe lastig het is om deze kosten goed te ramen; dit blijft ook voor de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

Baten

De inkomsten bij dit programma zijn **€261.000,-** hoger dan geraamd. Dit komt voornamelijk doordat de inkomsten voor de BUIG-middelen worden begroot op basis van de voorlopige beschikking . De definitieve beschikking voor de BUIG-middelen was hoger dan de voorlopige beschikking. De definitieve beschikking wordt na de najaarsnota ontvangen; hierdoor is verwerking in de begroting niet (meer) mogelijk.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
06 Sociaal Domein		
M10001-102 SPUK H30 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	23.597	12.150
M10001-109 SPUK H30 Versterken Sociale Basis	0	12.910
M10001-110 SPUK H30 Mantelzorg	0	9.978
M10001-111 SPUK H30 Eén tegen eenzaamheid	9.439	4.665
M10001-112 SPUK H30 Welzijn op recept	13.568	9.000
M10003-100 SPUK G10 Wet Inburgering 2025	370.016	150.584
M10005-100 SPUK A39 Onderwijsroute 2025	20.828	20.829
M10012-100 SPUK H35b IZA doelen	165.012	237.512
M10013-100 SPUK A16 Opvang ontheemden Oekraine	4.644.500	4.487.773
M10013-101 Zorgopvang Oekraine VNOG	0	67.352
Totaal 06 Sociaal Domein	**5.246.960**	**5.012.752**
Totaal Lasten	**5.246.960**	**5.012.752**
Baten		
06 Sociaal Domein		
M10001-102 SPUK H30 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	-23.597	-12.150
M10001-109 SPUK H30 Versterken Sociale Basis	0	-12.910
M10001-110 SPUK H30 Mantelzorg	0	-9.978
M10001-111 SPUK H30 Eén tegen eenzaamheid	-9.439	-4.665

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
M10001-112 SPUK H30 Welzijn op recept	-13.568	-9.000
M10003-100 SPUK G10 Wet Inburgering 2025	-370.016	-150.584
M10005-100 SPUK A39 Onderwijsroute 2025	-20.828	-20.829
M10012-100 SPUK H35b IZA doelen	-165.012	-237.512
M10013-100 SPUK A16 Opvang ontheemden Oekraine	-4.644.500	-4.487.773
M10013-101 Zorgopvang Oekraine VNOG	0	-67.352
Totaal 06 Sociaal Domein	**-5.246.960**	**-5.012.752**
Totaal Baten	**-5.246.960**	**-5.012.752**
Resultaat	**0**	**0**

7. Volksgezondheid en milieu

Toelichting op programma Volksgezondheid en milieu

Bij het programma '**Volksgezondheid en milieu**' zijn de kostendekkende exploitaties afvalverwerking, riolering en begraven opgenomen. Daarnaast worden ook nog uitgaven rondom milieubeheer (zoals ongediertebestrijding) en de volksgezondheid (GGD) bij dit programma verantwoord.

Collegeprogramma Volksgezondheid en milieu

We hebben voldoende ruimte op begraafplaatsen

Uitbreiden begraafplaats Wapenveld.
De 1e fase van de uitbreiding van de begraafplaats in Wapenveld is in uitvoering. De verwachting is dat deze in het 3e kwartaal van 2026 zal worden opgeleverd.

We produceren andere energie

Ontwikkelen plan in transitievisie Warmte.
De transitievisie warmte is in uitvoering, maar ook in 2025 zijn we wel aangelopen tegen beperkingen op het gebied van de energietransitie.

We ondersteunen met bijvoorbeeld duurzaamheidsleningen.
Ook in 2025 zijn duurzaamheidsleningen beschikbaar gesteld.

We stimuleren vooral de opwekking van zonne energie (voorkeur voor daken).
In 2025 hebben we ingezet op lokale duurzame energieopwekking binnen de geldende landelijke en provinciale regels. Hierin volgen we de zonneladder van de provincie Gelderland.

We hebben ons aangepast aan klimaatverandering: klimaatadaptie

In het omgevingsplan stellen we hiervoor regels op voor onze gemeente (klimaatadaptatie).
Er zijn gekoppeld aan de omgevingsvisie regels vastgesteld en in uitvoering genomen met betrekking tot circulair bouwen en energieneutraal bouwen.

Uitvoering regionaal plan om droogte te bestrijden overstroming tegen te gaan en water goed op te vangen en vast te houden.
Het vastgestelde regionale plan wordt jaarlijks conform planning uitgevoerd.

We gaan voor schone lucht

Als gemeente ondertekenen we de komende periode het landelijke Schone Lucht Akkoord.
Het schone lucht akkoord is niet getekend. Wel hebben we in 2025 zoveel mogelijk gehandeld volgens dit akkoord.

We strijden tegen de opening van het vliegveld Lelystad.
Ook in 2025 hebben wij ons actief ingezet binnen de coalitie van kritische gemeenten om de belangen van onze inwoners te behartigen.

We gebruiken materialen vaker en opnieuw: circulaire economie

Uitvoeren programma toekomstbestendige bedrijventerreinen.
In 2025 is verder gewerkt aan het uitvoeren van het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen.

We geven het goede voorbeeld

De gemeente koopt zoveel mogelijk lokaal en duurzaam in.
Conform het vastgestelde inkoopbeleid zijn in 2025 waar mogelijk goederen en diensten lokaal en waar mogelijk duurzaam ingekocht.

We vervangen afgeschreven auto's door electrische auto's.
Onze auto's worden conform afschrijvingsplanning waar mogelijk vervangen door elektrische auto's. Dit pakken we gefaseerd op. In 2025 zijn enkele auto's vervangen door elektrische exemplaren.

We verwerken meer plastic afval

Onderzoeken of we de wijze van inzamelen kunnen verbeteren.
Plastic afval is ook in 2025 tweewekelijks in doorzichtige zakken ingezameld. Hiermee behalen we het beste resultaat.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	**943.914**	**836.300**	**0**	**836.300**	**801.977**	**34.323**
7.2 Riolering	**1.314.442**	**1.359.171**	**206.831**	**1.566.002**	**1.521.242**	**44.760**
7.3 Afval	**1.662.823**	**1.800.050**	**40.742**	**1.840.792**	**1.823.016**	**17.776**
7.4 Milieubeheer	**1.291.693**	**1.165.499**	**-303.010**	**862.489**	**873.071**	**-10.582**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**476.118**	**483.610**	**212.199**	**695.809**	**723.360**	**-27.551**
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	**5.688.989**	**5.644.630**	**156.762**	**5.801.392**	**5.742.666**	**58.726**
09 Dummy programma						
7.2 Riolering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 09 Dummy programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**5.688.989**	**5.644.630**	**156.762**	**5.801.392**	**5.742.666**	**58.726**
Baten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	**-241.796**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.2 Riolering	**-1.699.352**	**-1.713.149**	**0**	**-1.713.149**	**-1.714.967**	**1.818**
7.3 Afval	**-2.112.072**	**-2.214.427**	**0**	**-2.214.427**	**-2.165.075**	**-49.352**
7.4 Milieubeheer	**-713.868**	**-358.088**	**352.130**	**-5.958**	**-29.339**	**23.381**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-663.465**	**-528.751**	**-100.000**	**-628.751**	**-626.654**	**-2.097**
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	**-5.430.554**	**-4.814.415**	**252.130**	**-4.562.285**	**-4.536.034**	**-26.251**
Totaal Baten	**-5.430.554**	**-4.814.415**	**252.130**	**-4.562.285**	**-4.536.034**	**-26.251**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**258.436**	**830.215**	**408.892**	**1.239.107**	**1.206.632**	**32.475**
Gerealiseerd resultaat	**258.436**	**830.215**	**408.892**	**1.239.107**	**1.206.632**	**32.475**

Toelichting op de lasten en baten volksgezondheid en milieu

Lasten

De uitgaven zijn bij het programma **Volksgezondheid en milieu €59.000,-** lager dan de raming. Onderstaand is toegelicht hoe dit komt.

Bijdrage GGD / subsidie Verian / onderhoud AED's	€34.000
Riolering	€45.000
Afvalinzameling	-/-€18.000
Overige afwijkingen	-/-€2.000
Totaal	**€59.000**

7.1 Volksgezondheid

De bijdrage aan de GGD was iets lager dan geraamd door een verrekending uit 2024. Daarnaast is er minder aan subsidie voor Verian uitgekeerd en was er minder geld nodig voor het onderhoud van de AED's. In totaliteit is hierdoor €34.000,- minder bij dit product uitgegeven.

7.2 Riolering

De uitgaven zijn per saldo €45.000,- lager uitgevallen als gevolg van geringere rentekosten (zie rentestaat bij paragraaf Financiering) op de investeringen en daarnaast overschrijdingen op energie en onderzoek riolering. Dit betreft een kostendekkende exploitatie. Meer- of minderkosten worden met de voorziening riolering verrekend.

7.3 Afval

De kosten voor afvalinzameling zijn iets hoger uitgevallen (€18.000,-) door gestegen verwerkingskosten. Dit betreft een kostendekkende exploitatie. Meer- of minderkosten worden met de reserve afvalstoffenheffing verrekend.

Baten

De lagere inkomst bij dit programma van **€26.000,-** is het gevolg van geringe fluctuaties bij bovengenoemde kostendekkende exploitaties.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
07 Volksgezondheid en milieu		
M10001-103 SPUK H30 Kansrijke Start	0	13.287
M10001-104 SPUK H30 Mentale Gezondheid	0	18.300
M10001-105 SPUK H30 Aanpak overgewicht	0	3.772
M10001-106 SPUK H30 Valpreventie	0	53.095
M10001-108 SPUK H30 Kansrijke omgeving en alcoholpreventie	0	22.605

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
M10001-113 SPUK H30 Versterken kenns- en adviesfunctie	0	2.832
M10001-114 SPUK H30 Coordinatie regionale aanpak preventie	0	2.466
M10006-100 SPUK K28 Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	352.130	402.525
M10007-100 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2023	0	60.435
M10007-102 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2025	0	0
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	**352.130**	**579.317**
Totaal Lasten	**352.130**	**579.317**
Baten		
07 Volksgezondheid en milieu		
M10001-103 SPUK H30 Kansrijke Start	0	-13.287
M10001-104 SPUK H30 Mentale Gezondheid	0	-18.300
M10001-105 SPUK H30 Aanpak overgewicht	0	-3.772
M10001-106 SPUK H30 Valpreventie	0	-53.095
M10001-108 SPUK H30 Kansrijke omgeving en alcoholpreventie	0	-22.605
M10001-113 SPUK H30 Versterken kenns- en adviesfunctie	0	-2.832
M10001-114 SPUK H30 Coordinatie regionale aanpak preventie	0	-2.466
M10006-100 SPUK K28 Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-352.130	-402.525
M10007-100 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2023	0	-60.435
M10007-101 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2024	0	0
M10007-102 SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2025	0	0
M10010-100 SPUK E87b Deltaprogramma zoetwater	0	0
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	**-352.130**	**-579.317**
Totaal Baten	**-352.130**	**-579.317**
Resultaat	**0**	**0**

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Toelichting op programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Het programma '**Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing**' omvat de taken op het gebied van grondexploitatie, ruimtelijke ordening, gemeentelijke accommodaties en volkshuisvesting. Ook de inkomsten vanuit de nieuwe Omgevingswet horen bij dit programma.

Collegeprogramma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

We werken vanuit veranderde rol van de Omgevingsweg en Wet Kwaliteitsborging

Herontwikkelen leges: het in rekening brengen van onze dienstverlening.
De legesverordening is aangepast en ingevoerd. Deze is in 2025 toegepast.

Voorbereiden medewerkers: onder andere vergunningverleners.
Alle betrokken medewerkers zijn toegerust en handelen inclusief gedrag en houding in geest van de Omgevingswet.

We hebben doorstroming in onze woningbouw

Bouwen van zo veel mogelijk passende woningen (starters, jonge gezinnen en doorstromers).
Ook in 2025 is veel woningbouw gerealiseerd, ook voor de genoemde doelgroep.

We hebben een visie op wonen en zorg

Met de resultaten van dit onderzoek ontwikkelen we nieuwe ideeën.
De resultaten van het onderzoek zijn bekend. Op basis van deze resultaten zijn nieuwe keuzes gemaakt respectievelijk strategieën opgesteld.

Onderzoeken naar soort woningen waarin mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.
Ons beleid is er op gericht om waar mogelijk ook woningen te realiseren waarin zorg kan worden gegeven. Zo voorkomen we ook noodzakelijke woningaanpassingen.

We hebben meer woningen

Blijvend bouwen op plekken binnen de bebouwde kom (naast MFA Wapenveld, Veessen en in het centrum van Heerde).
Naast diverse inbreidingen is o.a. de van Meurshof en de Molenkamp gerealiseerd in 2025.

Bouwen op plekken buiten de bebouwde kom (oostkant Wapenveld en zuidkant Heerde).
In 2025 zijn de verdere stappen gezet voor de realisatie van de Bovenkamp 3, Hulsbergenlanden en Monnikenveld. Voor de Horsthoekerenk zijn de uitgangspunten vastgesteld en wordt gewerkt aan een plan van aanpak.

We bouwen samen

Ondersteunen kleine en grote ontwikkelaars als zij de omgeving betrekken bij hun projecten.
Ontwikkelaars hebben we gefaciliteerd in het betrekken van de omgeving bij projecten.

We bewegen mee met ontwikkelingen in de huizenmarkt

Ontwikkelen instrumenten om te zorgen dat woningen ook voor mensen met een lager inkomen betaalbaar blijven.
Er is een doelgroepenverordening vastgesteld en in werking die in dit doel voorziet. Per initiatief zijn er met ontwikkelaars hierover afspraken gemaakt; deze zijn vastgelegd in anterieure overeenkomsten.

Uitzoeken of we ook verhuur van particuliere eigenaars via de woningcorporatie kunnen laten lopen, zodat sociale verhuur ook sociale verhuur blijft.
Dit voornemen is uitgewerkt met Triada en gekoppeld aan het woningverdeelsysteem sociale verhuur.

Verruimen van de Rood voor rood regeling om het aantrekkelijker te maken om op een boerenerf woonruimte te maken.
De regeling gaat in de toekomst uitgebreid worden naar een functieveranderingsbeleid. Dit om de huidige regeling te actualiseren en te verruimen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begr. wijzigingen 2025	Totale begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
Lasten						
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimte en leefomgeving	**1.233.871**	**562.943**	**682.000**	**1.244.943**	**835.559**	**409.384**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**1.460.547**	**44.409**	**40.818**	**85.227**	**5.245**	**79.982**
8.3 Wonen en bouwen	**944.463**	**1.337.583**	**783.000**	**2.120.583**	**1.980.829**	**139.754**
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**3.638.880**	**1.944.935**	**1.505.818**	**3.450.753**	**2.821.633**	**629.120**
Totaal Lasten	**3.638.880**	**1.944.935**	**1.505.818**	**3.450.753**	**2.821.633**	**629.120**
Baten						
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimte en leefomgeving	**-458.821**	**-121.070**	**-150.000**	**-271.070**	**-25.371**	**-245.699**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**-1.102.311**	**-298.821**	**0**	**-298.821**	**-420.334**	**121.513**
8.3 Wonen en bouwen	**-1.182.175**	**-419.930**	**-350.000**	**-769.930**	**-715.641**	**-54.289**
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**-2.743.307**	**-839.821**	**-500.000**	**-1.339.821**	**-1.161.346**	**-178.475**
Totaal Baten	**-2.743.307**	**-839.821**	**-500.000**	**-1.339.821**	**-1.161.346**	**-178.475**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**895.573**	**1.105.114**	**1.005.818**	**2.110.932**	**1.660.287**	**450.645**
Gerealiseerd resultaat	**895.573**	**1.105.114**	**1.005.818**	**2.110.932**	**1.660.287**	**450.645**

Toelichting op de lasten en baten volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Lasten

De uitgaven zijn bij het programma **Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing €629.000,-** lager dan de raming. Hieronder is een toelichting op deze afwijkingen gegeven.

Kosten omgevingsvergunningen	€247.000
Omgevingsplan	€201.000
Grondexploitatie	€80.000
Kosten gemeentelijke accommodaties	€107.000
Overige afwijkingen	-/-€6.000
Totaal	**€629.000**

8.1 Ruimte en leefomgeving

In 2025 is de transitie gemaakt naar 'plan-specifiek begroten'. Daarmee wordt meer projectmatig gewerkt aan de hand van een plankostenscan en wordt er minder rechtstreeks in de exploitatie geboekt. Hierdoor zijn zowel de kosten als inkomsten bij dit product fors lager.

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 was er €250.000,- beschikbaar gesteld voor het opstellen van het Omgevingsplan. Van dit bedrag is er €49.000,- uitgegeven in 2025; het restant wordt naar latere jaren doorgeschoven.

8.2 Grondexploitatie

De grondexploitatie bestaat voor Heerde uit 4 complexen die voor 2025 zijn afgesloten met een gezamenlijk voordeel van €404.000,-. Bij de begroting was al rekening gehouden met een voordeel van €203.000,-. Voor de resultaatbepaling bij de grondexploitatie wordt de POC-methode gehanteerd; dit is een landelijke voorgeschreven methodiek waarmee de complexen worden gewaardeerd op peildatum 31 december van het desbetreffende jaar. Hieronder is een toelichting van de voordelen per complex uitgewerkt.

Eeuwlandseweg Zuid (voordeel €8.000,-)
Het geringe voordeel bij dit complex is ontstaan door lagere werkelijke 'plan- en onderzoekskosten' en 'overige kosten'.

Eeuwlandseweg Noord (voordeel €37.000,-)
Het voordeel bij Eeuwlandseweg Noord komt door €15.000,- lagere 'plan- en onderzoekskosten'. Daarnaast zijn de kosten voor 'voorbereiding en toezicht' doorgeschoven naar 2026. Voor 2025 betekent dit een voordeel van €22.000,-.

Centrumplan (voordeel €244.000,-)
Voor het Centrumplan worden ook een aantal kosten naar 2026 doorgeschoven. Dit zijn de 'verwerving van grond' (€39.000,-) en eventuele 'planschadeclaims' (€70.000,-). Ook bij dit complex is er minder aan 'plan- en onderzoekskosten' uitgegeven. Tezamen met lagere 'onvoorziene kosten' resulteert dit in een voordeel van €71.000,-. De kosten voor het 'bouw- en woonrijp maken' waren €79.000,- lager doordat er rekening was gehouden met hogere kosten voor grondsanering en woonrijp maken op het terrein van de oude gemeentewerf.

Veldweg (voordeel €115.000,-)
Bij de Veldweg is er €83.000,- overgehouden op het restbudget voor 'woonrijp maken'. Overigens is ongeveer €25.000,- van dit budget nog nodig in 2026. De restantbudgetten voor 'plan- en onderzoekskosten'; 'voorbereiding en toezicht' en 'onvoorzien' waren te hoog geraamd; een totale besparing van €32.000,-.

8.3 Wonen en bouwen

Als gevolg van de nieuwbouw van de Hof van Cramer en de overdracht van de beheerconstructie van De Heerd is er minder tijd besteed aan de 'eigen' gemeentelijke accommodaties. Dit verklaart de lagere doorbelaste loonkosten van €107.000,- bij dit product.

Baten

De inkomsten zijn bij dit programma **€178.000,-** lager. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn toegelicht.

Leges omgevingsplannen	-/-€233.000
Grondexploitatie	€122.000
Legesinkomsten	-/-€60.000

Overige afwijkingen	-/-€7.000
Totaal	**-/-€178.000**

8.1 Ruimte en leefomgeving

In 2025 is de transitie gemaakt naar 'plan-specifiek begroten'. Daarmee wordt meer projectmatig gewerkt aan de hand van een plankostenscan en wordt er minder rechtstreeks in de exploitatie geboekt. Hierdoor zijn zowel de kosten als inkomsten bij dit product fors lager.

8.2 Grondexploitatie

Zie de uitgebreide toelichting bij de lasten.

8.3 Wonen en bouwen

De raming voor de leges van de omgevingsvergunningen zijn met ingang van 2025 structureel verhoogd naar €738.000,-. In werkelijkheid is er €678.000,- hiervoor ontvangen. De inkomsten van de leges hebben veelal een grillig verloop; het achterblijven van de inkomsten kan volgend jaar weer worden gecompenseerd met hogere inkomsten. Bij de volgende begroting wordt opnieuw beoordeeld of dit budget moet worden bijgesteld.

Meerjarige projecten

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten		
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		
M10000-100 Vliegtuigberging Veessen	2.160.000	2.008.991
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	75.211
M10016-100 Herontwikkeling centrumplan Heerde	0	200.000
M10021-100 Project Monnikenveld	0	8.265
M10021-101 Project Hulsbergerlanden	0	1.466
M10021-102 Project Hogestraat 12	0	12.000
M10021-103 Project Horsthoekerenk	0	8.877
M10021-104 Project Kerkdijk/Borchgraverweg	44.000	0
M10021-105 Project Onderzoek Akzo terrein Wapenveld	100.000	0
M10021-108 Project Wildekampseweg	0	381
M10021-109 Project Zijmarseweg 5	0	298
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**2.304.000**	**2.315.489**
Totaal Lasten	**2.304.000**	**2.315.489**
Baten		
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		
M10000-100 Vliegtuigberging Veessen	-2.160.000	-2.008.991
M10008-100 SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	0	-75.211
M10009-100 SPUK J105 Start Bouwimpuls	0	0
M10016-100 Herontwikkeling centrumplan Heerde	0	-200.000
M10019-100 SPUK J209 Regeling Huisv. Aandachtsgroepen	0	0
M10021-100 Project Monnikenveld	0	-8.265
M10021-101 Project Hulsbergerlanden	0	-1.466
M10021-102 Project Hogestraat 12	0	-12.000
M10021-107 Project Kanaaldijk 28	0	-7.698
M10021-108 Project Wildekampseweg	0	-17.103
M10021-109 Project Zijmarseweg 5	0	-298

Exploitatie	Totale begroting 2025	Realisatie 2025
M10030-100 SPUK J17 Realisatiestimulans	0	-392.000
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**-2.160.000**	**-2.723.032**
Totaal Baten	**-2.160.000**	**-2.723.032**
Resultaat	**144.000**	**-407.543**

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding
Het weerstandsvermogen is nodig om risico's in de exploitatie op te vangen: zonder weerstandsvermogen levert iedere tegenvaller een probleem op bij een sluitende begroting. Hoe hoger de risico's, hoe hoger de weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld reserves of ruimte in tarieven) moet zijn. Het gaat hier dus om de robuustheid van de begroting.
Deze paragraaf beschrijft de risico's waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden, welke financiële buffers daar tegenover staan en hoe de risico's beheerst kunnen worden.
De paragraaf bestaat uit de volgende delen:

1. Beleidskader;
2. Structurele weerstandscapaciteit;
3. Incidentele weerstandscapaciteit;
4. Conclusie weerstandscapaciteit;
5. Risicobeheersing;
6. Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit;
7. Weerstandsratio en kengetallen.

Artikel 11 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het volgende over het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een kengetal voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit;
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De weerstandscapaciteit van een gemeente is de buffer die aanwezig moet zijn om mogelijke risico's af te kunnen dekken. Het gaat hierbij om het vermogen dat aanwezig is om risico's financieel af te kunnen dekken, zonder dat de bedrijfsvoering in gevaar komt.
Dit in de wetenschap dat de risico's zich nooit allemaal tegelijk zullen voordoen. Simpel gezegd is het verstandig om een deel van de Algemene Reserve denkbeeldig af te zonderen voor nadelige gevolgen die niet begroot zijn.
De vragen die we ons stellen zijn:

- Heeft de gemeente de mogelijkheid om bij een sterke daling van het eigen vermogen de tarieven te verhogen?
- Zijn er mogelijkheden om de kosten die nu binnen de bestemmingsreserves worden afgedekt binnen de reguliere begroting te dekken?

De beleidsuitgangspunten met betrekking tot het weerstandsvermogen worden hieronder opgesomd:

- structurele risico's worden afgedekt met structurele weerstandscapaciteit en incidentele risico's worden afgedekt met incidentele weerstandscapaciteit;
- de basis van de grootte van ons structureel weerstandsvermogen is de ruimte die er nog is in de OZB-tarieven tot aan de artikel 12 norm. Hierbij baseren wij ons op provinciale gegevens;
- alleen de Algemene Reserve wordt ingezet als incidentele weerstandscapaciteit (voorheen waren dat alle reserves);
- de post onvoorzien in de exploitatie wordt niet meegenomen als weerstandscapaciteit omdat deze post bedoeld is om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen;
- stille reserves worden alleen meegenomen als weerstandsvermogen als deze binnen 2 jaar liquide zijn te maken (dus in geld zijn om te zetten);
- de risico top 13 in deze paragraaf zullen worden toegelicht met:
    - Een omschrijving van het risico;
    - De hoogte van het risicobedrag (alleen vanaf €50.000,-);
    - Wijze van berekening van het risicobedrag;
    - De maatregelen ter beheersing van het risico.
- de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's wordt zichtbaar gemaakt in een tabel en tevens uitgedrukt in een weerstandsratio.

Weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte structurele tegenvallers in de begroting (bijvoorbeeld een hogere uitgave voor de WWB of een lagere Algemene Uitkering) op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van de taken.

De gemeente Heerde heeft op de OZB-heffing na, nagenoeg geen resterende structurele belastingcapaciteit meer. De tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begrafenisrechten zijn maximaal kostendekkend en kunnen niet meer worden verhoogd. Om de weerstandscapaciteit te beïnvloeden kan overwogen worden om de kosten te verlagen.

Ruimte in OZB-tarieven volgens artikel 12 norm

De structurele ruimte in de OZB-tarieven die er volgens de artikel 12 norm nog aanwezig is, is €1.648.000,-. Deze gegevens zijn verstrekt door de provincie Gelderland en zijn gebaseerd op de begroting 2026. De structurele risico's in deze paragraaf (zonder de grondexploitatie) zijn €5.215.000,-. Afgezet tegen de €1.648.000,- ruimte die we nog hebben, kan de conclusie getrokken worden dat wij onvoldoende structurele middelen hebben om de structurele risico's te dekken. Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgaaf en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen. Verder is het ook mogelijk om tijd te kopen om een risico te beheersen en deze tijdelijk te dekken uit de Algemene Reserve.

Onvoorzien
Soms wordt ook de post Onvoorzien als structurele weerstandscapaciteit gezien. In Heerde was er voor de post Onvoorzien €30.000,- geraamd; hiervan is €9.000,- niet uitgegeven.
In feite is deze post bedoeld om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen. Voor bepaling van de weerstandscapaciteit is Onvoorzien daarom niet meegenomen.
Incidentele weerstandscapaciteit
Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. De incidentele weerstandscapaciteit valt samen met de Algemene Reserve, reserve Grondexploitatie en egalisatiereserve Afvalstoffenheffing.
De Algemene Reserve is bedoeld om risico's in de gewone exploitatie op te vangen en de Bestemmingsreserve Grondexploitatie en -Afvalstoffenheffing die van de grondexploitatie en exploitatie afvalstoffen.
De geraamde reservepositie ten behoeve van de risico's is €5,4 miljoen per 1 januari 2026.

Stille reserves
Er zijn op dit moment geen stille reserves bekend in het belang van deze paragraaf.
Conclusie weerstandscapaciteit
Structureel:
De totale structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald op de ruimte die Heerde heeft in zijn OZB-tarieven tot artikel 12 norm, zijnde €.1.648.000,-.
Incidenteel:
De incidentele weerstandscapaciteit heeft een omvang van €5,4 miljoen en is aanwezig in de Algemene Reserve, reserve Grondexploitatie.

Risicobeheersing
Deze paragraaf bevat de top 13 risico's (volgorde van groot risico naar klein) en is een actualisatie naar de huidige stand van zaken.
In de top 13 is aangegeven:

- Omschrijving (van het risico);
- Hoogte van het risicobedrag (alleen boven de €50.000,-);
- Wijze van berekening;
- Beheersing van het risico.

Voor sommige risico's is het moeilijk een risicopercentage te berekenen. Dat is dan aangegeven. Toch wordt er dan een risicobedrag berekend zodat voorzichtigheidshalve in de reservepositie wel rekening wordt gehouden met tegenvallers.

1. Restrisico

Omschrijving

Wij hebben een organisatiebrede risicoanalyse gemaakt. Hieruit zijn diverse risico's benoemd en beschreven. Hieruit blijkt dat wij als gemeente diverse risico's lopen waarvan de financiële omvang niet is in te schatten. Voorbeelden hiervan zijn klimaatrisico's, ziekte van personeel en de gevolgen van een krappe arbeidsmarkt, gemaakte fouten door de organisatie (bijvoorbeeld door werkdruk of gebrek aan ervaring) in de uitvoering van het werk, frauderisico's, fiscale risico's, aanbestedingsrisico's, drugsafval en ongevallen met gevaarlijke stoffen in de openbare ruimte, de kosten van jeugdzorg en WMO (waaronder AVSLH), ons
streekarchief, niet terugbetalen van leningen door externe partijen, enzovoort. Het is goed om hiervoor een deel van ons spaargeld (de Algemene Reserve) opzij te zetten zodat we toch een buffer hebben om eventuele niet voorziene uitgaven te dekken.

Realisatie van het risico 2025

In de begroting 2025 was dit risico opgenomen voor €1.000.000,-. Het is niet mogelijk om dit risico goed kwantificeerbaar te maken.

Hoogte van het risicobedrag

Wij stellen het risicobedrag vast op €1.500.000,-.

Wijze van berekening

Van dit risico is geen berekening te maken omdat de hoogte niet is vast te stellen. Door €1.500.000,- hiervoor in te schatten houden we toch op deze manier rekening in onze reservepositie met onvoorziene omstandigheden zoals boven benoemd.

Beheersing van het risico

Veel van de bovengenoemde risico's zijn afhankelijk van externe factoren. Ze zijn daarom niet of nauwelijks te beheersen.

2. Gemeentefonds / Algemene Uitkering

Omschrijving

Een belangrijk risico vormt de stabiliteit van onze belangrijkste bron van inkomsten: de Algemene Uitkering. Deze Algemene Uitkering is een onderdeel van het gemeentefonds. Het gemeentefonds betreft 61% inkomsten ten opzichte van het totaal baten van de exploitatie. Gemeenten zijn afgelopen jaren geconfronteerd met diverse opkomende taakstellende kortingen zoals de forse korting in verband met het niet doorgaan van de afschaffing van het Btw-compensatiefonds, opschalingskorting grote gemeenten en de korting Onderwijshuisvesting. En nog steeds zijn er diverse onzekerheden met betrekking tot het correct ramen van de algemene uitkering. We benoemen:

- Het ingebouwde plafond Btw-compensatiefonds van €4,4 miljard;
- Steeds wisselende uitkeringsfactoren;
- Aanpassingen van maatstaven en bijbehorende tarieven; Hier vinden soms behoorlijke schommelingen plaats;
- Aanzuigende werking in het sociaal domein door verlaging van het abonnementstarief;
- Ontwikkelingen in accressen zijn afhankelijk geworden van CPB ramingen in het voorjaar van het BBP. Recent werd duidelijk dat de CPB raming elk jaar te laag is ten opzichte van de echte prijsstijgingen.
- De accrestoevoeging voor de zorgkosten zijn structureel te laag omdat deze ook uit gaat van de stijging van het BBP. De zorgkosten stijgen echter veel sneller.

- Ravijnjaar 2028. De oorspronkelijke teruggang van de middelen in het gemeentefonds (ravijnjaar) van 2026 is door het toevoegen van incidentele middelen voor de jaren 2026 en 2027 doorgeschoven naar het jaar 2028. Door het overschakelen van het trap op trap af systeem naar het BBP systeem en het tussentijds bevriezen van de accressen, lopen de accressen achter ten opzichte van de kostenontwikkelingen van gemeenten;
- Besluiteloosheid rond dossiers als hervormingsagenda jeugd en indexatie over WMO zorgkosten.
- Onzekerheid over de evaluatie over herijking van het Gemeentefonds.
- Een eventuele doorwerking naar het Gemeentefonds van de landelijke grote opgave op gebied van Defensie.

Realisatie van het risico 2025:

In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op €1.116.000,-. Dit risico heeft zich niet voorgedaan. Er is €897.000,- meer ontvangen dan geraamd vanwege mutaties uit de Decembercirculaire en positieve bijstelling vanuit de maatstaf huishoudens lage inkomens.

Hoogte van het risicobedrag

Wij berekenen het risico voor het maken van een juiste raming op €1.175.000,-.

Wijze van berekening

Van veel van de bovengenoemde risico's is het niet mogelijk een reële schatting te maken. Het risicobedrag is daarom berekend door het risico te schatten op 3% van de Algemene Uitkering van afgerond €39,1 miljoen. Dit percentage is een langjarig gemiddelde van het accres. Accres is de jaarlijkse toevoeging aan het fonds dat in de pas loopt met de ontwikkelingen van de rijksbegroting.

Beheersing van het risico

Een individuele gemeente kan nauwelijks invloed uitoefenen op de hoogte van de uitkering. Vrijwel maandelijks ontvangt de gemeente specificaties waarin wijzigingen in maatstaven en tarieven staan. Deze ontwikkelingen worden goed in de gaten gehouden. Waar nodig zal een verklaring voor verschillen gezocht moeten worden en anders actie ondernomen moeten worden. Verder worden er jaarlijks minimaal drie circulaires uitgegeven waarin de nieuwste gegevens en ontwikkelingen staan. Op basis van deze circulaires kunnen gemeenten een nieuwe berekening maken van de Algemene Uitkering. Voor deze berekening wordt gebruik gemaakt van het programma Frontin Pauw en Inergy. Via nieuwsbrieven geeft deze organisatie ook tips en belangrijke aandachtspunten mee voor de berekeningen. Naar aanleiding van deze nieuwe berekeningen wordt de begroting overeenkomstig aangepast.

3. Digitale verstoring

omschrijving

Gemeenten hebben steeds vaker te maken met risico op digitale verstoringen. Hierbij moet gedacht worden aan technisch falen of uitval van de ICT-omgeving, menselijke fouten (datalekken, onbewust onbekwaam) of opzettelijke aanvallen (phishing mails, cybercrime en hacks) die plaats kunnen vinden. Als digitale systemen niet meer werken kunnen de gevolgen (ook financieel) groot zijn.

Realisatie van het risico 2025

Dit risico was nog niet benoemd in de begroting 2025.

Hoogte van het risicobedrag

Wij ramen het risico op €800.000,-.

Wijze van berekening

Wij ramen het financiële risico van een verstoring op €4.000.000,- met een kans van 20%

Beheersing van het risico
Vanuit ons eigen informatiebeveiligingsbeleid én de landelijk wettelijke normen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) nemen we beheersmaatregelen om het risico op digitale verstoring te verkleinen. Het is de vraag of dit risico volledig is te beheersen. De organisatie houdt regelmatig bewustwordingsacties om het bewustzijn van het digitale gedrag te vergroten, past strikte toegangscontroles toe (Multi-Factor Authenticatie), zorgt ervoor dat systemen voorzien zijn van de laatste beveiligingsupdates, zijn er back-up procedures en is er een uitwijkplan.

4. Loon en prijspeil
Omschrijving
De begroting 2026 is gebaseerd op het loon- en prijspeil van het jaar 2025. De salarissen zijn geraamd op basis van de CAO van 2025 verhoogd met het indexpercentage van 2,0% conform de Meicirculaire 2025. Voor de overige posten is eveneens het indexcijfer uit de Meicirculaire 2024 gehanteerd (2,6%). Er zijn geen extra stelposten in de begroting opgenomen voor het opvangen van overige prijsverhogingen/inflatiestijgingen. Een reëel risico bestaat dat de kosten voor jeugdzorg en WMO, waaronder ook die van AVSLH, hoger uit gaan vallen dan we op dit moment op basis van de huidige informatie die bekend is kunnen begroten.
Realisatie van het risico 2025
In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op €330.000,-. Omdat de gemeentelijke uitgaven zich anders voor kunnen doen dan waar het Centraal Planbureau Index percentage rekening mee houdt, is het niet mogelijk om achteraf een zuivere berekening te maken van het daadwerkelijke gelopen risico.
Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag voor de loonkosten is €170.000,- en voor prijsstijgingen is dit €230.000,- (beide afgerond).
Wijze van berekening
De berekening van het risicobedrag voor de loonkosten is gemaakt door 1% van de loonsom van €17.176.000,- te nemen. Dit bedrag is inclusief de medewerkers die als gevolg van de belastingsamenwerking en het functioneel beheer zijn overgegaan naar de gemeente Heerde en inclusief een indexeringspercentage van 2,0% voor de salarissen van het vaste personeel. De berekening voor de prijsstijgingen is gemaakt door 1% te nemen van de uitgaven aan derden, exclusief subsidies. Voor 2026 is dit een bedrag van €22.923.000,-.
Beheersing van het risico
Op de hoogte van loonkosten en prijsstijgingen heeft de gemeente geen invloed. De begroting wordt gebaseerd op de indexcijfers die het rijk afgeeft in de Meicirculaire van de Algemene Uitkering. Bij het opstellen van de voorjaars- en najaarsnota wordt de vinger aan de pols gehouden met betrekking tot deze ontwikkelingen en zo nodig de begroting aangepast.

5. Inkomensdeel van de Participatiewet

Omschrijving

Het inkomensdeel van de Participatiewet is een post die we moeilijk kunnen beïnvloeden. Wettelijk is bepaald dat alle rechtmatige bijstandsaanvragen moeten worden gehonoreerd. Er kan geen invloed worden uitgeoefend op de hoogte van deze kosten. Het is een openeindfinanciering. Inwoners die een beroep doen op bijstandsverlening voor levensonderhoud worden vanaf het eerste moment gestimuleerd om actief te (blijven) zoeken naar betaald werk. De inkomsten die de gemeente ontvangt ter dekking van de uitgaven heet het BUIG-budget. Dit wordt vastgesteld op basis van een macrobudget en voor de uitkeringen voor het grootste deel gebaseerd op de werkelijke uitgaven via een T-2 systematiek en voor een klein deel ook door een objectief verdeelmodel. Op basis van objectieve factoren en een statistische analyse wordt een schatting gemaakt wat gemeenten uit gaan geven aan uitkeringen. Ook de werkelijke kosten van de loonkostensubsidie van vorig jaar (T-1) tenslotte worden toegevoegd aan het BUIG-budget. Als een gemeente minder uitgeeft dan dit model dan mag een gemeente dit verschil houden, maar als er meer wordt uitgegeven is het tekort voor de eerste 7,5% voor eigen rekening en als blijkt dat er sprake is van een nog grotere overschrijding dan is nogmaals 2,5% van het BUIG budget voor eigen rekening. Als er sprake is van een grotere overschrijding wordt het meerdere vergoed door het rijk wanneer de gemeente haar beleid om inwoners aan werk te helpen op orde heeft en de aanvraagprocedure zorgvuldig is doorlopen. Dit is de zogenaamde Vangnetuitkering. Jaarlijks wordt, indien van toepassing, de notitie Vangnetuitkering Participatiewet waarin dit beleid is vastgelegd door de gemeenteraad vastgesteld.

Realisatie van het risico 2025:

In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op €276.000,-. In werkelijkheid is €247.000,- meer ontvangen dan begroot, zodat dit risico zich niet heeft voorgedaan. (De laatste beschikking kwam pas binnen nadat de Najaarsnota 2025 al was opgesteld).

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €399.000,-.

Wijze van berekening

Het risico wordt gebaseerd op 10% van het voorlopig BUIG-budget van het jaar 2026 van €3.986.000,-.

Beheersing van het risico

Het beheersen van het aantal uitkeringsgerechtigden is alleen mogelijk door een intensief beleid gericht op (gedeeltelijke) uitstroom. Dit vindt plaats bij het onderdeel Participatiewet Werk. Dit wordt uitgevoerd door Steun- en informatiepunt Stip en valt onder het beleidsveld Participatiewet Werk.

6. Omgevingsvergunningen

Omschrijving

Net als afgelopen jaar is het ramen van de legesinkomsten 2026 fundamenteel lastiger dan in andere jaren dat het geval was. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging in werking getreden. We worden hierdoor geconfronteerd met wet- en regelgeving die leidt tot een compleet ander inkomstenbeeld van leges als in voorgaande jaren. E.e.a. is behoorlijk complex.

Realisatie van het risico 2025:
In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op €193.000,-. In werkelijkheid heeft zich dit risico deels voorgedaan. De ontvangsten betroffen €678.000,- bij een raming van €738.000,-. Er is dus €60.000,- minder ontvangen dan geraamd.
Hoogte van het risicobedrag
Wij stellen het risicobedrag vast op €368.000,-.
Wijze van berekening
In de Voorjaarsnota 2025 en Perspectiefnota is de raming van €385.000,- structureel verhoogd met €350.000,- tot €735.000,- op basis van de gerealiseerde cijfers van 2023 en 2024, en de toename van de de verwachte grote bouwprojecten. Het risicobedrag is berekend door 50% van deze €735.000,- als risico te zien. Dit percentage is naar boven bijgesteld (van 25% naar 50%) omdat de raming vanwege alle wijzigingen moeilijk is te onderbouwen, maar op deze manier wordt er in de reservepositie van de gemeente wel rekening gehouden met tegenvallers voor deze post.
Beheersing van het risico
Bij de voorjaars- en najaarsnota worden de resultaten en de ontwikkelingen in beeld gebracht en wordt er op basis van de beschikbare informatie een extrapolatie gemaakt van de verwachte inkomsten, waarop het budget wordt aangepast.

7. Zuivelmuseum
Omschrijving
De raad heeft besloten een hypothecaire lening te verstrekken aan het Zuivelmuseum. Het Zuivelmuseum heeft in totaal een bedrag van € 960.000,- nodig om de locatie over te nemen van BOEi. Zij vragen aan de gemeente Heerde een bijdrage van €300.000,- hiervoor. Voor de rest van het bedrag wordt er een beroep gedaan op de zuivelsector, giften en subsidies. Op dit moment is de financiering in principe rond, maar ligt nog niet in overeenkomsten vast. In juli 2025 is er door het college de intentie uitgesproken om de lening te verstrekken mits de gemeenteraad hiermee akkoord gaat. Op 29 september 2025 heeft de gemeenteraad besloten om de lening te verstrekken onder voorwaarde van een eerste hypotheekrecht, een gezonde exploitatie en dat de financiering rond komt.
Realisatie van het risico 2025:
In de begroting 2025 werd dit risico nog niet benoemd.

Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag wordt vastgesteld op €300.000,-
Wijze van berekening
Wij hebben de lening verstrekt voor het bedrag van €300.000,- waarbij de eerste 10 jaar aflossingsvrij zijn en het Zuivelmuseum alleen rente betaalt volgens de voorwaarden uit het Treasurystatuut.
Beheersing van het risico
Wij hebben het 1^{e} hypotheekrecht en daarmee is de financiële zekerheid geborgd.

8. Renterisico

Omschrijving

Onze rente in de begroting, berekend via de rente-omslagmethode, is vrij laag. Dat komt door dat wij langlopende leningen hebben afgesloten met een laag percentage. Het is goed om rekening te houden met het risico dat nieuwe leningen een hogere rente hebben.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €218.000,-

Wijze van berekening

In het laatste begrotingsjaar wordt een financieringsbehoefte berekend van €21,8 miljoen tegen een rente van 3%. Wij stellen het risico vast op 1% van deze €21,8 miljoen.

Beheersing van het risico

De marktomstandigheden van de kapitaalmarkt zijn door ons niet te beheersen. Als het risico zich voor gaat doen zal de hogere rente in de begroting opgenomen moeten worden.

9. Wonen in een geschikte woning (onderdeel van de WMO)

Omschrijving

Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om de zelfredzaamheid en participatie van haar inwoners te bevorderen en ondersteunen, opdat de inwoner zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven wonen. De woning waarin de inwoner woont, moet geschikt zijn om in te wonen ondanks diens beperkingen.

Realisatie van het risico 2025:

In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op €165.000,-. In de Voorjaarsnota 2025 is €50.000,- bij geraamd en in de Najaarsnota 2025 werd nog eens €72.000,- bijgeraamd. Uiteindelijk zijn de verwachte uitgaven na deze bij ramingen voor de woningaanpassingen toch nog iets lager uitgevallen met bijna €56.000,-.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €185.000,-.

Wijze van berekening

Het risico wordt geschat op twee dure woningaanpassingen van totaal €185.000,-.

Beheersing van het risico

Dit risico is niet te beheersen. Langer thuis is een landelijk uitvoeringsprogramma waarin inwoners gestimuleerd worden om langer thuis te wonen al dan niet met verpleegzorg in huis. De WMO 2015 verplicht gemeenten, in een situatie waarin een cliënt niet zelf zorg kan dragen voor een geschikte woning, ondersteuning te bieden bij het realiseren van een bouwkundige of woon-technische ingreep in of aan een woonruimte. De ondersteuning is erop gericht een cliënt in staat te stellen de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren. Er wordt uitgegaan van een 'wooncarrière', waarbij de woning wordt aangepast aan de levensfase. Daarbij mag er vanuit worden gegaan dat in redelijkheid rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de voorzienbare ontwikkeling van die beperkingen. Als uit de beoordeling van het college blijkt dat het wonen in een geschikt huis ook is te bereiken via een verhuizing, dan heeft dit de voorkeur. Dit is uiteraard alleen aan de orde als verhuizen de goedkoopst adequate oplossing is.

10. Bedrijvenpark Hattemerbroek BV

Omschrijving

De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein.

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De uitkomst (contante waarde) van de in maart 2026 opgestelde berekening is positief. De grondexploitatie is op 19 juni 2026 door de AVA vastgesteld.

Garantstellingen

Bedrijvenpark H2O heeft een door de aandeelhouders gegarandeerde kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Elk van de drie gemeenten staat garant voor een derde deel van dat bedrag. De huidige grondverkopen en grex laten een dermate positief beeld zien, waarbij de looptijd is aangepast van 2032 naar eind 2025, dat de langlopende lening in oktober 2022 volledig is afgelost. In 2024 is gebruik gemaakt van een kortlopende kredietfaciliteit waarbij de verwachting is dat er geen aanvullend gebruik gemaakt gaat worden van de kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze ontwikkelingen maken het mogelijk om het risico te verlagen van 10% van het bedrag waarvoor we garant staan naar 10% van de huidige kortlopende kredietfaciliteit ultimo 2024 (totaal €4.895.000,-). Van de huidige kredietfaciliteit staat elke gemeente voor een derde deel van dat bedrag garant (€1.615.000,-).

Realisatie van het risico 2025

In de begroting 2025 werd dit risico ingeschat op 10% van de garantstelling. Hoewel de grondverkopen achterblijven bij de bijgestelde verwachting zoals opgenomen in de begroting 2026 van het bedrijvenpark H2O blijft het risico klein. Het risicobedrag 2025 is vastgesteld op 10% van het gedeelte van het huidige rekening courant krediet waarvoor wij garant staan zijnde €162.000,-.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag is vastgesteld op €162.000,-.

Wijze van berekening

Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van € 13 miljoen aan garantstelling ten opzichte van de kredietfaciliteit bij financiers verleend. De langlopende lening is in 2022 volledig afgelost waarbij bedrijvenpark H2O gebruik maakt van een kortlopende kredietfaciliteit. De kortlopende kredietfaciliteit bedraagt ultimo boekjaar €4.895.000,-. Elke gemeente staat garant voor 1/3 deel van €4.895.000,- zijnde €1.615.000,-. Het risicobedrag is 10% van deze €1.615.000,-.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen stelt het bedrijvenpark jaarlijks een risicomanagementrapportage op voor de betrokken gemeenten. Het Bedrijvenpark maakt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose.

11. Exploitatie begraafplaatsen

Omschrijving

Op 24 juni 2025 heeft de raad kennisgenomen van het masterplan voor de begraafplaatsen. Vooruitlopend op de uitwerking van het masterplan is voor de uitbreiding van begraafplaats Wapenveld een uitvoeringsbudget van €600.000,- beschikbaar gesteld. De kapitaallasten van deze investering zijn €55.000,-, en dat wordt gedekt uit de exploitatie van de begraafplaatsen. Het is bekend dat de kostendekkendheid van de begraafplaatsen sterk onder druk staat. Daarvoor zijn in het verleden diverse tariefsaanpassingen gedaan voor de begraafrechten. Met het beschikbaar stellen van deze €600.000,- neemt de kostendekkendheid nog verder af. De laatste berekeningen geven aan dat het saldo van de exploitatie jaarlijks meer dan €120.000,- negatief zal zijn.

Realisatie van het risico 2025:

Dit risico was nog niet benoemd in de begroting 2025.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €120.000,-.

Wijze van berekening

Zoals boven aangegeven zal het structurele saldo van de exploitatie minimaal €120.000,- negatief zijn. Dat zou op korte termijn nog opgevangen kunnen worden met de reserve afkoopsommen onderhoud graven, maar zoals de naam van de reserve al aangeeft is deze vooral bedoeld om het afgekochte onderhoud te betalen. Het risico wordt daarom ook vastgesteld op deze €120.000,-.

Beheersing van het risico

Dit risico is te beheersen door mogelijke kostenverlagingen in combinatie met mogelijke tariefsverhogingen en op termijn zal de algemene exploitatie van de gemeente toch moeten bijdragen in de tekorten van de exploitatie begraafplaatsen.

12. Grondexploitatie

Omschrijving

De grondexploitatie is een onderdeel van de totale gemeentelijke exploitatie. Het is een activiteit waar veel geld in omgaat en veel risico's gelopen worden. In de jaarrekening 2025 zijn vier gemeentelijke complexen opgenomen die in uitvoering waren, waarvan de Veldweg afgesloten kan worden. (zie ook de paragraaf Grondbeleid).

Realisatie van het risico 2025:

Dit risico was in de begroting 2025 geraamd op €104.000,-. Dit heeft zich niet voorgedaan. Zoals in de paragraaf Grondexploitatie is opgenomen sluit de grondexploitatie voor 2025 af met een positief resultaat van €415,000,-.

Hoogte van het risicobedrag

A. Risico's in complexen:

Reeds lopende complexen (vakterm is "IEGG in exploitatie genomen gronden")

Over het totaal van de vier complexen worden (vanuit de laatste MPG) risico's gelopen die binnen de grondexploitaties zelf opgevangen kunnen worden.

B. Overige risico's zoals:

Niet nakomen van verplichtingen door derden op grond van exploitatieovereenkomsten,

Gewijzigde omstandigheden na vaststelling exploitatiebijdragen;

Calculatierisico's;

De overige risico's worden bepaald op €100.000,-.

Benodigd weerstandsvermogen Grondexploitatie A + B is €100.000,-.

Wijze van berekening
Bij grondexploitaties die in exploitatie zijn genomen (IEGG) wordt de geactualiseerde grondexploitatieberekening als basis genomen voor de risicoberekening. In deze exploitatieberekening wordt een reële schatting gemaakt van de kosten, verkoopprijzen en fasering van de verkoop van de gronden. Deze schatting wordt onder andere gemaakt door het uitgiftetempo van de te verkopen gronden te beoordelen, de ontwikkelingen van marktomstandigheden te bekijken zoals de doorstroming op de huizenmarkt, hoogte van hypotheekrente, en maatregelen van hypotheekverstrekkers enz.
Het risico wordt bepaald met behulp van de Monte-Carlo methode. De optelsom van alle risico's van alle complexen wordt hierboven onder "hoogte van het risicobedrag" vermeld. De berekeningen zijn om strategische redenen niet openbaar.
Beheersing van het risico
Om de risico's te beheersen is het beleid dat de grondexploitatieberekeningen minimaal eenmaal per jaar wordt herzien. De resultaten van de berekeningen worden opgenomen in het MPG.

13. Tekort gemeenschappelijke regeling Lucrato
Omschrijving
De gemeente Heerde is deelnemer aan GR Lucrato en daarmee, samen met Apeldoorn en Epe, financieel verantwoordelijk voor eventuele exploitatietekorten. De begroting van Lucrato laat structureel een tekort zien, waarvan de omvang jaarlijks fluctueert.
Realisatie van het risico 2025:
Dit risico was nog niet benoemd in 2025.
Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag wordt vastgesteld op €50.000,-.
Wij ze van berekening
Het begrote tekort van Lucrato in de begroting 2027 bedraagt €461.000,-. De gemeente Heerde draagt in 2027 maximaal €50.000,- bij op basis van het aantal inwoners. Dit risico wordt in de praktijk beïnvloed door de hoogte van de mutaties rijksbijdrage voor de WSW in de meicirculaire, die de gemeenten volledig doorzetten naar Lucrato. In de afgelopen jaren waren deze nagekomen middelen toereikend om de tekorten op te vangen.
Beheersing van het risico
De gemeente monitort het risico via de planning- en control cyclus van Lucrato en de ontwikkeling van de rijksmiddelen (meicirculaire). Op basis van de afgelopen jaren wordt het risico als beperkt ingeschat, met blijvende afhankelijkheid van de rijksbijdrage en de ontwikkeling van het exploitatietekort.
Voor een overzicht wordt hier een tabel met alle risico's gepresenteerd:

	Resumé risico's				% van totaal baten
1	restrisico	€	1.500.000	S	-2,1%
2	algemene uitkering	€	1.175.000	S	-1,6%
3	digitale verstoring	€	800.000	S	-1,1%
4	loon en prijspeil	€	400.000	S	-0,5%
5	inkomensdeel Participatiewet	€	399.000	S	-0,5%
6	omgevingsvergunningen	€	368.000	S	-0,5%
7	zuivelmuseum	€	300.000	I	-0,4%
8	renterisico	€	218.000	S	-0,3%
9	wonen in een geschikte woning	€	185.000	S	-0,3%
10	bedrijvenpark Hattemerbroek	€	162.000	I	-0,2%
11	begraafplaasten	€	120.000	S	-0,2%
12	grondexploitatie	€	100.000	I	-0,1%
13	tekort GR Lucrato	€	50.000	S	-0,1%
		€	5.777.000		-7,9%

I = incidenteel risico
S = structureel risico

totaal structureel	€	5.215.000
totaal incidenteel	€	562.000
	€	5.777.000
totaal baten	€	72.863.119-

Resumé risico's

In totaal becijferen we het structurele risico op €5.215.000,- en het incidentele risico op €562.000,-.

Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit

Hieronder wordt in een tabel aangegeven hoe de risico's zijn in verhouding tot de weerstandscapaciteit. De conclusie is dat de weerstandscapaciteit structureel niet en incidenteel wel afdoende is.

Risico's		Weerstandscapaciteit	
	Structureel		
Structureel normale exploitatie	5.215.000	1.648.000	ruimte OZB tot art. 12 norm
	Incidenteel		
grondexploitatie, bedrijventerrein			
bedrijvenpark Hattemerbroek	162.000	4.295.000	algemene reserve
grondexploitatie	100.000	1.120.000	reserve grondexploitatie
zuivelmuseum	300.000		
totaal incidenteel	562.000	5.415.000	

Structurele weerstandscapaciteit
De in deze paragraaf berekende structurele risico's zijn €5.215.000,-. Afgezet tegen de €1.648.000,- ruimte die we nog hebben in onze OZB-tarieven tegen artikel 12 norm kan de conclusie getrokken worden dat die ruimte niet aanwezig is. Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgaaf en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen. Verder is het ook mogelijk om tijd te kopen om een risico te beheersen en deze tijdelijk te dekken uit de Algemene Reserve.
Incidentele weerstandscapaciteit
De in deze paragraaf berekende incidentele risico's zijn €562.000,-. Deze risico's worden afgedekt door de reserves van tezamen €5.415.000,- miljoen. Zoals het overzicht laat zien is dit ruim voldoende.

Kengetallen en weerstandsratio
Kengetallen
Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente (BBV), geeft aan dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen worden. De op te nemen kengetallen zijn: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Doel is om het voor raadsleden eenvoudiger te maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente Heerde.
De kengetallen van de jaarrekening 2025 laten ten opzichte van 2024 een redelijk stabiel patroon zien. Er past een kanttekening voor de vergelijking van kengetallen tussen de begroting en de jaarrekening. Het kengetal van de jaarrekening kan positief gekleurd zijn omdat kengetallen wettelijk worden uitgedrukt in een cijfer van totaal baten. Deze kan bij de jaarrekening fors hoger zijn vanwege grondverkopen uit grondexploitaties en andere incidentele opbrengsten.

Kengetallen jaarrekening	Gelders gemiddelde begr. 2026	Jaarr. 2024	Begr. 2025	Jaarr. 2025
netto schuldquote	61%	53%	96%	65%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54%	49%	91%	62%
solvabiliteitsratio	33%	28%	29%	29%
structurele exploitatieruimte	1%	0,2%	3,90%	1,3%
grondexploitatie	7%	-2%	1%	0%
belastingcapaciteit	100%	104%	104%	104%

Referentie kengetallentabel van de provincie GLD	Gelders gemiddelde begr. 2026	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	61%	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	54%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	33%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	1,00%	>0%	=0%	<0%
grondexploitatie	7%	<20%	20-35%	>35%
belastingcapaciteit	100%	<95%	95-105%	>105%

Categorie A gemeenten worden als minst risicovol gezien.
Categorie B gemeenten scoren gemiddeld.
Categorie C gemeenten worden gezien als meest risicovol.

Toelichting:

1a. Netto schuldquote

De netto schuld geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. Anders gezegd geeft dit een indicatie van de zwaarte van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Dit kengetal van 2025 laat ten opzichte van 2024 een stijging zien van 53% naar 65%. Dat komt voornamelijk door een daling van het saldo schatkistbankieren van bijna €20 miljoen. Onze gemeente scoort hier in de categorie goed.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De manier waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dit verschil dat ook alle door ons verstrekte leningen worden opgenomen. De verstrekte leningen betreffen doorgeleend geld aan Vitens en aan de ROVA. Onze gemeente scoort hier in de categorie goed.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal onder de 20% als risicovol gezien en boven de 50% als veilig. Dit kengetal is in vergelijking met 2024 met 1% gestegen. Onze gemeente scoort hier 'gemiddeld'.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. In de jaarrekening 2025 scoren we een 1,3 vanwege een positief jaarrekeningresultaat. Toch geeft dit cijfer een vertekent beeld gezien de uitkomsten van de concept perspectiefnota 2027 met negatieve saldo's.

4. Grondexploitatie

Dit kengetal is er omdat landelijk gezien grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde terug moet worden verdiend bij de verkoop van de grond. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Het risicopercentage in onze gemeente is afgerond 0% omdat de boekwaarde erg laag is. De deelname van Heerde aan het gezamenlijk bedrijventerrein is hier niet meegerekend. Dit is namelijk niet een grondexploitatie van de gemeente zelf.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde, de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Onze gemeente scoort een gemiddeld kengetal voor de gemiddelde woonlasten.

De weerstandsratio is een kengetal dat aangeeft in welke mate de gemeente in staat is om risico's op te vangen. Dit kengetal wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Eenvoudig gezegd betekent dit: welk bedrag is berekend aan risico's en welk bedrag is er om deze risico's af te dekken. De conclusie van beide kengetallen is dat de risico's ruim afgedekt worden door de reserves.

In dit overzicht worden conform advies rekenkamercommissie onderstaande twee kengetallen (en op advies van de audit over drie jaren) gegeven.
1. Dit weerstandsratio geeft de verhouding totale incidentele weerstandscapaciteit/het incidentele risico weer.
2. Dit weerstandsratio geeft de verhouding reserve Grondexploitatie/ risico grondexploitatie weer.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

			2025	2024	2023
Weerstandsratio 1 =	5.415.000 / 562.000	=	9,6	21,3	24,9
Weerstandsratio 2 =	1.120.000 / 100.000	=	11,2	11,2	10,8

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Paragraaf Grondbeleid

Deze paragraaf gaat over de exploitatie van de (bouw)gronden die de gemeente in eigendom heeft – als ware de gemeente een bedrijf. De paragraaf hangt sterk samen met het programma 8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing.. In dat programma staan de beoogde maatschappelijke effecten en de lasten en baten. In deze paragraaf wordt het achterliggende beleid vanuit een meer financieel technisch perspectief beschreven, volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast is er een relatie met de paragraaf Weerstandsvermogen. In die paragraaf staan onder andere de risico's van bouwgrondexploitatie in relatie tot het weerstandsvermogen.
Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, het omgevingsplan wordt gewijzigd, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd, om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven.
Het volgende is van groot belang:

- Beoordelen van financiële haalbaarheid;
- Scenarioanalyse;
- Analyseren knelpunten en risico's;
- Uitgangspunten voor beheersing en bewaking.

Omdat er grote sommen geld in grondexploitaties omgaan heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de bepaling van de financiële risico's, zijn erg belangrijk voor de financiële positie van de gemeente.

Beleidskader
Het gaat in het grondbeleid om de ontwikkeling van gronden die in eigendom zijn van de gemeente. De mogelijkheden voor ontwikkeling worden beperkt door het planologisch kader, waarover meer in programma 8, Volkshuisvesting. leefomgeving en stedelijke vernieuwing. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de gemeente in de paragraaf Grondbeleid:

- De visie neerlegt voor het grondbeleid;
- Aangeeft op welke wijze de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een prognose geeft van de resultaten van de grondexploitatie;
- Een onderbouwing geeft van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten formuleer omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

Grondbeleid
Wat is "grondbeleid"?
Onder grondbeleid wordt verstaan: "het op een zodanige wijze handhaven van het bestaand grondgebruik, dan wel het realiseren van gewenste veranderingen in dit grondgebruik, dat dit past in de door de gemeente geformuleerde doelstellingen in het kader van ruimtelijke ordening".
Beleidsintenties college
In mei 2022 hebben de fractievoorzitters van de raad en de collegeleden het Coalitieakkoord 2022-2026 "Samen leven samen doen" ondertekend.
In dit akkoord is in het onderdeel "2. Ruimte, ondernemen en wonen maximaal en sociaal" de beleidsintenties opgenomen met betrekking tot de uitvoering de paragraaf Grondbeleid. De volgende intenties zijn uitgesproken:

- *We bouwen voor onze inwoners.*

Woningen voor jonge gezinnen en om doorstroom te bevorderen.
We hebben behoefte aan meer woningen: zowel koopwoningen als huurwoningen. Veel verschillende doelgroepen zoeken passende woonruimte. In Heerde proberen we de komende jaren zoveel mogelijk te laten bouwen. Daarbij geven we prioriteit aan woningen voor starters, jonge gezinnen en doorstromers. Dat doen we zowel bij het bouwen van koopwoningen, als bij het bouwen van huurwoningen. Om dit mogelijk te maken, passen we ons woonbeleid eerder aan dan we eigenlijk van plan waren.

Visie op wonen en zorg.
Het liefst geven we mensen de mogelijkheid zo lang mogelijk thuis te wonen. Sommige inwoners kunnen alleen thuis blijven wonen als ze zorg krijgen. Aan welk soort woningen is in de gemeente Heerde dan behoefte? En hoe moet die zorg eruit zien? Met de uitkomsten van een onderzoek dat uitgevoerd wordt, ontwikkelen we daar ideeën over.

Extra woningen op nieuwe en bestaande plekken.
Als je in je gemeente woningen laat bouwen, kan dat op twee manieren. 1. Door inbreiding: bouwen op plekken binnen de bebouwde kom. 2. Door uitbreiding: bouwen op plekken buiten de bebouwde kom. In de gemeente Heerde willen we deze collegeperiode op een aantal plekken woningen laten bouwen. Inbreiding o.a. naast de MFA (multifunctionele accommodatie) in Wapenveld, in Veessen en in het centrum van Heerde. En uitbreiding aan de oostkant van Wapenveld en aan de zuidkant van Heerde. Bij alle bouwprojecten vinden we het belangrijk om goed aan te sluiten bij de plek waar gebouwd gaat worden. Bijvoorbeeld met aandacht voor groen, privacy en parkeren. We betrekken de omwonenden altijd zo goed mogelijk bij dit soort bouwprojecten.

Bouwen doen we samen.
Als gemeente bouwen we meestal niet zelf. Wel maken we het anderen mogelijk om te bouwen. Die ander kan een projectontwikkelaar zijn, een corporatie of een particulier. In alle bouwprojecten willen we als gemeente graag partner zijn. En ondersteunen we grote en kleine ontwikkelaars als zij de omgeving willen betrekken bij hun projecten.

- *We zorgen dat we meebewegen met de ontwikkelingen in de huizenmarkt.*

Betaalbare woningen.
De prijzen van woningen zijn hoog. Dat maakt dat mensen die eigenlijk graag in de gemeente Heerde zouden willen blijven wonen, soms noodgedwongen naar een andere gemeente verhuizen. Om als gemeente toch te zorgen dat woningen ook voor mensen met een lager inkomen betaalbaar blijven, gaan we nieuwe instrumenten ontwikkelen. Daarmee kunnen we beter sturen bij aanvragen van projectontwikkelaars.

Verhuur van particuliere woningen door woningcorporaties.
Woningbouwcorporaties verhuren sociale huurwoningen. En soms bouwt een particuliere projectontwikkelaar woningen waarvan hij er een aantal als sociale verhuur aanbiedt. We zoeken uit of we de verhuur van die woningen via de woningcorporatie kunnen laten lopen. Dat doen we om meer zekerheid te krijgen dat sociale verhuur ook sociale verhuur blijft.

Wonen op vrijkomende boerenerven.
Schuren slopen en er een huis terugzetten. Dat kan met de Rood voor Rood-regeling. We gaan deze regeling aanpassen. Dat doen we om het aantrekkelijker te maken om op een boerenerf woonruimte te maken. En zo krijgen we meer woningen op erven dan tot nu toe. De aanpassing van deze regeling mag geen gevolgen hebben voor werkende agrarische bedrijven.

Nieuwe wijze van vergunningverlening en bouwcontrole.
Met de komst van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging verandert de rol van de gemeente bij vergunningverlening. De eigen verantwoordelijkheid van de bouwer om goed te bouwen, is onder deze wetgeving groter. En de gemeente kijkt vooral achteraf of alles goed gegaan is. We bereiden onze ambtenaren voor op deze nieuwe rol. En we ontwikkelen een andere manier om onze dienstverlening in rekening te brengen.

Kwantitatieve opgave wonen
Door de komst van de Nationale Woon- en bouwagenda halverwege 2022, waarin het Rijk voorschrijft dat er in Nederland in totaal 900.000 nieuwe woningen gerealiseerd moeten worden tot en met 2030, waarvan twee derde betaalbaar, moest elke regio aangeven (in een woondeal) hoeveel woningen zij hiervan voor rekening kunnen nemen. Op 8 maart 2023 is de regionale woondeal regio Stedendriehoek 2022-2030 ondertekend door alle partijen (rijk, provincie en gemeenten). Daarbij is tevens afgesproken om iedere twee jaar deze woondeal te actualiseren voor wat betreft de woningbouwaantallen. Met de komst van de woondeal en het feit dat de looptijd van de huidige woonagenda afliep eind 2023, is er in het voorjaar van 2023 gestart met het opstellen van een nieuw Volkshuisvestingsprogramma. Met dit Volkshuisvestingsprogramma wordt vooruitgelopen op een wijziging van de Omgevingswet. Via die wijziging wordt opgenomen dat vanaf 2026 alle gemeenten moeten beschikken over een dergelijk programma, waarin het woonbeleid en woonzorgbeleid is uitgewerkt. Het Volkshuisvestingsprogramma bestaat uit een kaderstellend deel en een uitvoeringsagenda met maatregelen en toetsingskader voor woningbouw. De gemeenteraad heeft op 24 juni 2024 het kaderstellend deel vastgesteld. Het college heeft vervolgens op 10 september 2024 de uitvoeringsagenda vastgesteld. Daarnaast is, conform afspraak, in regionaal verband de actualisatie van de woondeal 2022–2030 inmiddels afgerond. Dat houdt in dat er in regionaal verband nieuwe afspraken zijn vastgelegd over de woningbouwaantallen, nu voor de periode 2025-2034. Voor Heerde is de inzet om in deze periode in totaal 1.030 nieuw woningen te realiseren, waarvan twee derde in het betaalbare segment. Er zijn ook afspraken vastgelegd over ouderenhuisvesting en er is een paragraaf toekomstbestendig bouwen als inspanningsafspraak met de provincie aan toegevoegd. De ondertekening van de geactualiseerde woondeal heeft in april 2025 plaatsgevonden.

Notitie Grondzaken
Het grondbeleid is in beweging, mede door de komst van de Omgevingswet. De hoofdlijnen van het gemeentelijk grondbeleid waren tot voor kort beschreven in de Uitvoeringsparagraaf. De Uitvoeringsparagraaf is een document, dat jaarlijks wordt vastgesteld door de gemeenteraad en de uitwerking van de Structuurvisie betreft. In de Notitie Grondzaken 2017, versie 2018 worden de hoofdlijnen uit de Uitvoeringsparagraaf praktisch vertaald. Dit document heeft als doel om bestuurders, de ambtelijke organisatie en burgers, inzicht te geven in de keuzes die de gemeente Heerde maakt ten aanzien van de grondeigendommen en het bijbehorende instrumentarium. In de Uitvoeringsparagraaf werd onze visie op grondbeleid beschreven. De Uitvoeringsparagraaf is met de komst van de omgevingswet verdwenen. In de Omgevingsvisie is een hoofdstuk over Kostenverhaal en Grondbeleid opgenomen. Daarnaast wordt er een nota Kostenverhaal en een nota Grondbeleid opgesteld. De nota Grondbeleid zal de Notitie Grondzaken vervangen. In de themaraad van 15 april 2024 is hierover gesproken met de gemeenteraad. Naar verwachting zal in het derde kwartaal van 2026 besluitvorming plaatsvinden.

Startersleningen
In 2013 en 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de, van de provincie ontvangen subsidiegelden op grond van de Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw 2007–2010 (de SGW-gelden), volledig in te zetten voor het verstrekken van startersleningen. Bij raadsbesluit van 6 juli 2015 is de maximale hoogte van de starterslening vastgelegd op 20% van de verwervingskosten met een maximum van €20.000,-. De maximale verwervingskosten, exclusief kosten koper, zijn vastgelegd op €200.000,-. De leningen worden beheerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Sinds de invoering van de startersleningen zijn de bedragen van de maximale lening en de maximale verwervingskosten een aantal keren bijgesteld. Sinds de eerste bijstelling medio 2023 zijn 4 nieuwe startersleningen verstrekt. Op dit moment is er nog 1 aanvraag in behandeling bij SVn. Per 1 januari 2025 is het maximale leenbedrag €30.000,- en de maximale verwervingskosten €283.250,-. Het bedrag van de maximale verwervingskosten wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd volgens de prijsgrens voor ‘betaalbare nieuwbouwwoningen’ uit het Volkshuisvestingsprogramma. Per 1 januari 2026 zijn de maximale verwervingskosten €291.331,-. Het budget om nieuwe aanvragen te behandelen is nog ruim voldoende, namelijk zo’n €355.000,-.

Fonds Sociale Woning bouw
In 2019 is de Uitvoeringsparagraaf 6.0 (inclusief de bijlage Bijdrage sociale woningbouw) vastgesteld. Initiatiefnemers die niet kunnen voldoen aan de opgave kunnen die afkopen door het doen van een bijdrage. Door deze bijdrage wordt richting initiatiefnemers meer druk uitgeoefend om een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke opgave tot realisatie van het vastgestelde percentage sociale woningbouw zoals opgenomen in het volkshuisvestingsprogramma 2024-2028. Initiatiefnemers die binnen hun initiatief meer dan het vastgestelde percentage sociale/goedkope woningen realiseren, kunnen onder bepaalde voorwaarden een bijdrage uit het fonds ontvangen. Op dit moment zit er een bedrag van €438.000,- in het fonds Bijdrage sociale woningbouw.

Toekomstbestendig wonen lening
De gemeente Heerde met cofinanciering van de provincie Gelderland, wil inwoners ondersteunen bij het treffen van duurzame maatregelen in en aan de woning. Daarom heeft de gemeenteraad in februari 2026 de 'Verordening Toekomstbestendig Wonen Gelderland gemeente Heerde 2026' vastgesteld. Dit is een aanpassing op de eerder in december 2019 vastgestelde verordening. Deze regeling biedt ons de mogelijkheid om tegen een relatief gunstige rente leningen aan inwoners te verstrekken voor het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de woning. De gemeenteraad heeft in totaal (2019 + 2023) €1.500.000,- beschikbaar gesteld. In februari 2026 zijn er al 185 woningen toekomstbestendig(er) gemaakt. Het huidige saldo is €390.000,- en de huidige bestedingsruimte is €360.000,-.

Realisatiestimulans
Het doel van het kabinet is om 100.000 nieuwe woningen per jaar te realiseren. Om het bouwen van extra woningen aan te moedigen is de Realisatiestimulans geïntroduceerd. De Realisatiestimulans is een bijdrage van het Rijk die voor iedere gemeente beschikbaar en laagdrempelig aan te vragen is. Gemeenten ontvangen een bijdrage van €7.000,- per betaalbare woning, waarvan de bouw is gestart. Een betaalbare woning kan koop of huur zijn. In 2025 gelden de volgende bedragen: • Huur, een kale huur per maand van: - Sociaal segment max. €932,93 - Middenhuursegment van €932,94 tot max. €1.228,07 • Koop; een verkoopprijs van max. €420.000,-.
De bijdrage van €7.000,- per betaalbare woning wordt in het volgende kalenderjaar uitgekeerd aan de gemeente. De eerste bijdragen van de Realisatiestimulans worden verstrekt in 2026, voor betaalbare woningen, waarvan de bouw in 2025 gestart is. De laatste bijdragen van de Realisatiestimulans worden verstrekt in 2030 (start bouw 2029). Gemeenten zijn vrij in hoe ze de bijdrage vervolgens inzetten. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld om €392.000,- naar de reserve over te hevelen.

Financiële beschouwing
Eén van de financiële uitgangspunten bij grondexploitatie is naast het toerekeningsbeginsel en het realisatiebeginsel het toepassen van het voorzichtigheidsbeginsel. Ook de BBV-notitie grondexploitatie gaat ervan uit dat dit principe wordt toegepast bij het opstellen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Baten en lasten moeten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Winsten worden pas verwerkt in de jaarrekening als deze met voldoende zekerheid vaststaan en dus zijn gerealiseerd. Verliezen worden direct volledig genomen als deze bekend zijn. Dit betekent dat bij de verwachting van een verlies direct een voorziening getroffen moet worden. Voor winstneming geldt de percentage of completion (Poc)-methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, en uitgaven zijn gedaan ten opzichte van het totaalplan kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.
In de BBV notitie Grondexploitatie worden richtlijnen gegeven en stellige uitspraken gedaan. Een paar stellige uitspraken zijn:

- Het startpunt van een nieuwe grondexploitatie gebeurt door een expliciet raadsbesluit met een grondexploitatiebegroting;
- De looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar;
- Jaarlijkse herzieningen van grondexploitatiebegrotingen moeten door de raad worden vastgesteld;

- Er mogen alleen kosten aan de grondexploitaties worden toegerekend als die op de kostensoortenlijst staan van bijlage IV van het Omgevingsbesluit;
- De rentelasten worden toegerekend op basis van A13 in de tabel van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit. Hierbij wordt de omslagrente gehanteerd conform de notitie Rente van de commissie BBV.

Vennootschapsbelasting (VPB)
Met ingang van 1 januari 2016 is de VPB-plicht gaan gelden voor onder andere de gemeentelijke grondexploitaties. Een belangrijke doelstelling van deze wet is een gelijk speelveld maken tussen de overheid en private ondernemingen. Wij hebben met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over een vaststellingsovereenkomst (VSO). In de VSO zijn afspraken worden gemaakt over de te hanteren parameters, de methode van het bepalen van de openingsbalanswaarde en methode van winst berekenen. In grote lijnen werkt de Belastingdienst er naar alle gemeenten zo veel mogelijk gelijk te behandelen. De huidige stand van zaken geeft aan dat de geschatte fiscale winsten vanaf het jaar 2025 volledig gecompenseerd kunnen worden met de geleden verliezen van de jaren 2018 t/m 2024 en dat er geen VPB betaald hoeft te worden. Dit op basis van de aangifte van het jaar 2024. Dit beeld zal elk jaar getoetst gaan worden.
Reserve Grondexploitatie
Om weerstand te kunnen bieden aan risico’s en tegenvallers etc. beschikt de gemeente over een bestemmingsreserve Grondexploitatie. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen. De reserve Grondexploitatie heeft een stand van €1.120.000,- per 1 januari 2026. Deze reserve is voldoende groot om de risico's op te vangen van de grondexploitatie. Ook is er een buffer aanwezig om risico's op te vangen voor mogelijke uitgaven voor toekomstige ontwikkelingen.

Resultaten complexen
Het jaar 2025 sluit met een positief resultaat van €415.089,-. Dit is het saldo van winst en verliesnemingen van de 4 complexen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het niet openbare MPG.
Boekwaarden van complexen

Uitgaven van de complexen Grondexploitatie in 2025

Overzicht 1	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond-verkopen	Overig (winst/ afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	Mutatie boekw. per 31-dec-25
IEGG in exploitatie genomen gronden							
Gebiedsontwikkeling Veldweg		10.040	6.407	643-		358.308	374.113
Industrieterr. Eeuwlandseweg Zuid		7.530		633		5.245-	2.918
Industrieterr. Eeuwlandseweg Noord		16.842		2.622		14.929	34.393
Centrumplan Heerde	59.829	167.816	577.194	1.587-		4.195-	799.057
totaal complexen in uitvoering	59.829	202.228	583.601	1.025	-	363.797	1.210.481

Boekwaarden van de complexen Grondexploitatie per 31 december 2025

Overzicht 2	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond-verkopen	Overig (winst/ afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	Boekwaarde per 31-dec-25
IEGG in exploitatie genomen gronden							
Gebiedsontwikkeling Veldweg	21.282	254.284	248.957	71.545	1.992.019-	1.395.951	0-
Industrieterr. Eeuwlandseweg Zuid	57.044	124.206	519.011	37.225	358.732-	2.072-	376.682
af voorziening voor verlies						538.203-	538.203-
	57.044	124.206	519.011	37.225	358.732-	540.275-	161.521-
Industrieterr. Eeuwlandseweg Noord	787.327	334.649	225.899	467.500	292.049-	37.787	1.561.113
Centrumplan Heerde	520.182	640.988	1.030.320	892-	1.927.200-	435.553-	172.156-
af voorziening voor verlies						1.283.588-	1.283.588-
	520.182	640.988	1.030.320	892-	1.927.200-	1.719.141-	1.455.744-
totaal complexen in uitvoering	1.385.835	1.354.126	2.024.187	575.378	4.570.000-	825.678-	56.153-

Toelichting op de complexen

In exploitatie genomen gronden:

Omdat deze paragraaf openbaar is zijn de gegeven toelichtingen minder uitgebreid dan in het niet openbare MPG.

Veldweg

Deze grondexploitatie is per 31-12-2025 afgesloten. Dit project, waarin 4 woon-werkkavels en 6 bedrijfskavels zijn uitgegeven, wordt afgesloten met een voordelig financieel resultaat van €1.395.418,-. Hiervan is €1.037.110,- al aan winst genomen in voorgaande jaren. In 2025 is er nog een finale winst genomen van €358.308,-.

Eeuwlandseweg-Zuid

Er is nog één bedrijfskavel in optie. Deze kavel is gereserveerd, maar er is tot op heden geen acceptabel plan ingediend. In 2026 wordt hier extra op ingezet. Hoewel er nog geen zicht is op de uiteindelijke leverdatum van het perceel, is de verwachting dat de kavel in 2026 zal worden overgedragen en dat de grondexploitatie in 2027 kan worden afgesloten.

Eeuwlandseweg-Noord

Dit plan bevat de aanleg en verkoop van 13 woon-werkkavels. Deze worden in twee fasen aangelegd en verkocht. In 2024 is de eerste kavel verkocht. In 2026 worden de overige kavels van fase 1 te koop aangeboden. Na de omgevingsplanwijziging zullen de kavels van fase twee te koop worden aangeboden. Naar verwachting kan deze grondexploitatie in 2031 worden afgesloten.

Centrumplan
Het bestemmingsplan en de grondexploitatie, die de centrumontwikkeling Heerde mogelijk maken, zijn in oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarna is gefaseerd gestart met de realisatie van het centrumplan Heerde. De realisatie van het programma op de voormalige gemeentewerf is inmiddels volledig afgerond. De bouwwerkzaamheden op de voormalige ABN locatie (Huize Marjoleen) zijn recent gestart en de oplevering is voorzien in 2027. De bouw van Huize Hendrik bevindt zich in een vergevorderd stadium en wordt dit jaar afgerond. Tot slot volgt het woonrijp maken van het resterende deel van het plangebied. De verwachting is dat de grondexploitatie in 2027 kan worden afgesloten.

MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitatie)
In een MPG worden de uitkomsten van de geactualiseerde grondexploitaties weergegeven. Het is een overzicht van de in exploitatie genomen projecten, uitgezet naar tijd, programma en geld. Doel is inzicht te verschaffen in:

- Uitgangspunten geactualiseerde grondexploitaties;
- De actualisatie van de exploitaties en prognoses;
- Afwijkingen ten opzichte van het programma;
- Financiële afwijkingen ten opzichte van het jaar ervoor;
- Verliezen, winsten en risico’s;
- Saldo;
- Tijdsplanning.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf beschrijft in hoofdlijnen het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen, waaronder wegen, riolering, water, groen en gebouwen. In de beheerplannen zijn de meerjarige onderhoudsprogramma's opgenomen, inclusief de bijbehorende financiële middelen en het gewenste kwaliteitsniveau van de voorzieningen. De omvang van het areaal aan kapitaalgoederen kan in de tijd wijzigen door nieuwbouw, herinrichting of overdracht van eigendom. Deze ontwikkelingen worden waar mogelijk betrokken bij de actualisatie van de beheerplannen en de daarbij behorende onderhoudsbudgetten.
De gemeente Heerde beheert een groot oppervlak aan openbare ruimte waar wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Hiervoor zijn onder andere wegen, riolering, bruggen, openbare verlichting, watergangen, groen, speelvoorzieningen, bos en gebouwen nodig. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau, het beeld van de gemeente en de jaarlijkse lasten.
Het beheer van deze kapitaalgoederen vindt plaats op basis van vastgestelde beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op het beleidskader, de uitvoering van het beheer en onderhoud en de bijbehorende financiële consequenties.

Wettelijk kader
Paragraaf 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in ieder geval de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen moet bevatten. Daarbij moeten het beleidskader, de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden toegelicht.

Kapitaalgoederen

Riolering
Beleidskader
Het beleid ten aanzien van het rioolstelsel in de gemeente Heerde is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026. In dit document is uitgewerkt op welke wijze de gemeente invulling geeft aan de wettelijke zorgplichten die voortvloeien uit de Waterwet.
Uitvoering
In de gemeente Heerde ligt 257 kilometer hoofdriolering. Hiervan bestaat 100 kilometer uit drukriolering met 481 (mini)rioolgemalen. De overige leidingen zijn vrijvervalleidingen. Met een lengte van 135 kilometer vormt het gemengde stelsel hiervan het grootste deel. Daarnaast is 22 kilometer infiltratieriool aanwezig voor de afvoer van hemelwater.
In het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026 is naast het beleidskader ook het uitvoeringsprogramma voor beheer en onderhoud opgenomen. Het jaarlijkse exploitatiebudget voor onderhoud, reparaties en personeelskosten bedraagt €795.000,-.

Watergangen
Beleidskader
Voor de watergangen is geen afzonderlijk beleids- of beheerplan vastgesteld. Het beheer van de watergangen maakt onderdeel uit van het reguliere beheer van de openbare ruimte en wordt uitgevoerd met het oog op een goede waterafvoer.

Uitvoering
De gemeente beheert ongeveer 105 kilometer watergangen met bijbehorende voorzieningen zoals kleine duikers en beschoeiingen. Het beheer is gericht op het waarborgen van een goede waterafvoer.
De lengte van de watergangen is bekend en voldoende om jaarlijks het uitmaaien te laten uitvoeren.

Wegen
Beleidskader
Het gewenste kwaliteitsniveau voor het onderhoud van de verharding is door de gemeenteraad vastgesteld in de Kwaliteitsvisie 2015 op CROW-beeldkwaliteit C. Met dit onderhoudsniveau wordt de ondergrens van verantwoord beheer gehanteerd.
Uitvoering
De gemeente Heerde heeft ongeveer 218 kilometer wegen (exclusief onverharde wegen) in beheer. De totale oppervlakte van deze verharding bedraagt 1.563.800 m². Eens per vier jaar wordt het beheerplan geactualiseerd. In november 2025 is het beheerplan voor het laatst geactualiseerd.
Voor het onderhoud van wegen is structureel een exploitatiebudget van €670.000,- beschikbaar. Op basis van het beheerplan 2025-2029 is voor het in stand houden van beeldkwaliteit C een gemiddeld jaarlijks exploitatiebudget van €826.000,- noodzakelijk. Dit betekent dat een jaarlijkse achterstand ontstaat van €156.000,-, oftewel €624.000,- over de looptijd van het beheerplan. Indien het beschikbare budget structureel lager blijft dan het benodigde onderhoudsbudget kan dit op termijn leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de verharding of tot hogere kosten voor herstelmaatregelen.
Naast het exploitatiebudget is voor de periode 2025-2028 een investeringsbudget van €350.000,- per jaar beschikbaar voor het opnieuw inrichten van wegen.

Civiele kunstwerken
Beleidskader
Het beleidskader voor de civiele kunstwerken is vastgelegd in de Kwaliteitsvisie 2015. Hierin is de gewenste onderhoudskwaliteit vastgesteld op CROW-beeldkwaliteit C.
Uitvoering
De gemeente Heerde heeft in totaal 245 civiele kunstwerken in beheer met een totale kapitaalswaarde van €41,7 miljoen. Deze kunstwerken bestaan uit 5 houten bruggen, 47 betonnen bruggen, 3 kunststof bruggen, 4 viaducten, 144 duikers, 24 damwanden, 15 steigers, 1 tunnel, 1 trekpontje en 1 haven waarvan de gemeente eigenaar is.
De financiële consequenties voor de instandhouding van deze kunstwerken zijn opgenomen in het beheerplan kunstwerken 2024-2027. Het exploitatiebudget, gebaseerd op onderhoudsniveau C, bedraagt €230.750,- per jaar.

Openbare verlichting
Beleidskader
Het Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2025 vormt het kader voor de wijze waarop de gemeente omgaat met de verlichtingsopgave in de openbare ruimte. Het gewenste onderhoudsniveau van de openbare verlichting is in de Kwaliteitsvisie 2015 vastgesteld op CROW-beeldkwaliteit B.

Uitvoering
In de gemeente Heerde staan ongeveer 3.600 lichtpunten. Het beheer richt zich op tijdige vervanging van lichtmasten en armaturen, waarbij het verlichtingsniveau wordt verbeterd en waar mogelijk het energieverbruik wordt verminderd door toepassing van LED-armaturen.
Het beleidsplan openbare verlichting bevat tevens het beheerplan en het uitvoeringsprogramma. Het jaarlijks beschikbare exploitatiebudget voor beheer en onderhoud bedraagt €62.900,-.

Openbaar groen
Beleidskader
De strategie en beleidsuitgangspunten voor het openbaar groen zijn vastgelegd in het Groenbeleidsplan Heerde 2013-2018. Het gewenste kwaliteitsniveau voor het onderhoud van het openbaar groen is opgenomen in de Kwaliteitsvisie 2015. Hierin is bepaald dat het onderhoudsniveau CROW-beeldkwaliteit C wordt gehanteerd.
Uitvoering
De gemeente Heerde onderhoudt 614.237 m² beplanting inclusief bosplantsoen, 12.314 meter hagen, 2.946 are intensief gazon, 925 are bermen en circa 15.700 bomen. Voor de uitvoering van het onderhoud van het openbaar groen is in 2016 het Beheerplan Openbaar Groen 2016-2020 vastgesteld.
Het beschikbare exploitatiebudget voor beheer en onderhoud, gebaseerd op CROW-beeldkwaliteit C, bedraagt jaarlijks €420.000,-.
Daarnaast is voor het openbaar groen jaarlijks een investeringsbudget van €60.000,- beschikbaar.

Speelvoorzieningen
Beleidskader
Het beleid ten aanzien van speelvoorzieningen is vastgelegd in het Beleidsplan Spelen 2016-2025. Het gewenste kwaliteitsniveau voor het onderhoud van de speelvoorzieningen is in de Kwaliteitsvisie 2015 vastgesteld op CROW-beeldkwaliteit B.
Uitvoering
De gemeente Heerde onderhoudt 35 speelplekken met in totaal 294 speeltoestellen. Daarnaast voert de gemeente de verplichte controles uit voor de speeltoestellen van de vier speeltuinverenigingen binnen de gemeente.
De gemeente is eindverantwoordelijk voor de onderhoudsstaat en veiligheid van alle speeltoestellen in de openbare ruimte en de toestellen die zij laat keuren. Op basis van CROW-beeldkwaliteit B bedraagt het jaarlijks beschikbare exploitatiebudget voor de speelvoorzieningen €39.000,-.
Naast het exploitatiebudget is voor de vernieuwing van speelvoorzieningen een jaarlijks investeringsbudget van €25.000,- beschikbaar.

Bos
Beleidskader
Het beleid voor het gemeentelijk bos is vastgelegd in de Bosvisie 2020. In dit beleidsdocument wordt ingegaan op de verschillende functies van het bos, waaronder natuur, recreatie en houtproductie.
Uitvoering
De gemeente Heerde beheert ongeveer 383 hectare bos en 147,5 hectare overige natuurgebieden. Voor de uitvoering van het beleid wordt jaarlijks een beheerplan opgesteld en vastgesteld.

Het beschikbare exploitatiebudget voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bos bedraagt, op basis van de huidige begroting, €28.530,- per jaar. Dit budget is bestemd voor de uitvoering van de reguliere werkzaamheden.

De opbrengsten uit onder andere pacht en houtverkoop overstijgen structureel de onderhoudslasten. Hierdoor is sprake van een positief financieel resultaat binnen het bosbeheer.

Gebouwen

Beleidskader

Het beleid voor het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in het beheerplan 2026–2031. Voor ieder complex is een meerjarenonderhoudsrapportage (MJOP) opgesteld. Iedere vijf jaar worden de gemeentelijke gebouwen geïnspecteerd, waarna een geactualiseerde MJOP wordt opgesteld. Deze wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen (DMJOP).

Uitvoering

De gemeente is eigenaar van 43 gebouwen, waaronder multifunctionele accommodaties (MFA's), het gemeentehuis en de gemeentewerf, het raadhuis, sportzalen, een brandweerkazerne, diverse scholen, kleedruimten van voetbalverenigingen, gebouwen op begraafplaatsen en ander maatschappelijk vastgoed, zoals een jacht- en politieonderkomen, een muziekkoepel en de oude ossenstal.

Waar nodig worden gebouwen, mede vanwege wettelijke kaders, aangepast aan Arbo-eisen, duurzaamheidseisen, brandveiligheid en gebruiksvergunningen. Daarnaast zijn de beheerstaken per 2025 uitgebreid met de MFA's De Heerd en Bredeschool, als gevolg van het geactualiseerde accommodatiebeleid van de gemeente Heerde en de komst van de nieuwe MFA Wapenveld.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon en/of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en /of als de financiële problemen bij de verbonden partijen verhaald kunnen worden op de gemeente. In deze paragraaf is een overzicht van de verbonden partijen en de verwachte financiële en organisatorische ontwikkeling van die verbonden partijen opgenomen.
Het verstrekken van subsidies aan instellingen valt niet onder het hier bedoelde begrip verbonden partijen, omdat geen sprake is van een bestuurlijke participatie en bij faillissement geen sprake is van juridische aansprakelijkheid.
Het gemeentebestuur (raad en college) van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen een samenwerkingsverband oprichten waarin bepaalde (gemeentelijke) taken en/of bevoegdheden worden ondergebracht. Dit samenwerkingsverband wordt een gemeenschappelijke regeling (GR) genoemd.

Beleidskaders
Artikel 15 van het BBV zegt dat de paragraaf betreffende de verbonden partijen tenminste bevat:

1. de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.
2. de lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties (niet van toepassing);
- Stichtingen en verenigingen (niet van toepassing);
- Overige verbonden partijen.

3. De lijst van verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen is tenminste de volgende informatie opgenomen:

- Het openbaar belang dat ermee wordt gediend;
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen
Werkleerbedrijf Lucrato (vestigingsplaats Apeldoorn)
Openbaar belang
Werkleerbedrijf Lucrato bemiddelt tussen werkgevers en werkzoekenden die extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden van betaald werk. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de Participatiewet (sociale werkvoorziening plus re-integratie). De gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde participeren in deze GR.

Bestuurlijk belang
In GR-verband houden de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde toezicht. Vanuit elke gemeente is een collegelid afgevaardigd in het bestuur.
Financieel belang
De bijdrage die Lucrato ontvangt van de gemeente Heerde is gelijk aan de ontvangen rijksvergoeding voor het WSW-deel uit de Participatiewet. Het financieel beland, gerelateerd aan de SW-bijdrage, bedraagt 8%. In 2025 is er €2.266.000,- aan Lucrato uitbetaald.

GGD Noord- en Oost Gelderland (vestigingsplaats Warnsveld)
Openbaar belang
De GGD Noord- en Oost Gelderland werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij inwoners van Noord- en Oost-Gelderland. De gemeente Heerde neemt (wettelijk verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten.
Bestuurlijk belang
De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur. De stemverhouding is 1 stem per 10.000 inwoners; Heerde heeft 2 stemmen. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang
De bijdragen die de gemeenten betalen aan de GGD is gebaseerd op het aantal inwoners; voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang bedraagt 2,5%. In 2025 is er €437.000,- aan de GGD uitbetaald.

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland; VNOG (vestigingsplaats Apeldoorn)
Openbaar belang
De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is 1 van de 25 veiligheidsregio's in Nederland en is dagelijks bezig met het voorkomen van rampen en crisissen en met de coördinatie van hulpverlenende partijen. Hiermee geeft deze organisatie uitvoering aan de brandweertaken en de GHOR. De gemeente Heerde neemt (wettelijke verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten. De visie van de VNOG luidt als volgt:

- De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid;
- De VNOG helpt mens en dier in nood en ondersteunt om gevaar te voorkomen;
- Bij een incident, crisissituatie of ramp staat de VNOG garant voor professionele hulpverlening;
- De VNOG zet in op zelfredzaamheid;
- De VNOG verzamelt, monitort, analyseert en duidt data;
- De VNOG voert ondersteunende werkzaamheden uit zoals oefenen, opleiden, inkoop, onderhoud en administratie;
- De VNOG zet in op samenwerking met vele partners en geeft als missie: 'Samen werken aan veiligheid'

Bestuurlijk belang
De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.
Financieel belang
De bijdragen die de gemeenten betalen aan de VNOG is gebaseerd op het aantal inwoners; voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang bedraagt 2,02%. In 2025 is er €1.189.000,- aan de VNOG uitbetaald.

Omgevingsdienst Veluwe (vestigingsplaats Apeldoorn)

Openbaar belang

De Omgevingsdienst Veluwe behandelt voor de deelnemers de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht, toets meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de milieuaspecten in het kader van de Omgevingswet. Zij voert deze taken uit voor 12 gemeenten en de provincie Gelderland. De ODVeluwe is op 1 januari 2024 ontstaan uit een fusie tussen de Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) en de Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ).

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de ODVeluwe zijn gebaseerd op de afgenomen taken; deze zijn in verschillende pakketten ondergebracht. Het financieel belang bedraagt 3,4%. In 2025 is er €520.000,- aan de OD Veluwe uitbetaald.

PlusOV (vestigingsplaats Lochem)

Openbaar belang

Plus OV heeft als kernactiviteit het efficiënt organiseren van comfortabel en veilig doelgroepenvervoer binnen de kaders van de gesloten dienstverleningsovereenkomst. Concreet betekent dit het verzorgen van WMO-vervoer (dagbesteding/dagbehandeling), leerlingenvervoer en vervoer van mensen die geen gebruiken kunnen maken van eigen vervoer of openbaar vervoer.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan PlusOV zijn gebaseerd op het aantal vervoersbewegingen. Voor de verdeling van de vaste kosten geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel bedraagt 9,0%. In 2025 is er €1.059.000,- aan PlusOV uitbetaald.

Regio Stedendriehoek (vestigingsplaats Deventer)

Openbaar belang

Regio Stedendriehoek werkt in regionaal verband gezamenlijk aan opgaven als verstedelijking, landelijk gebied, mobiliteit, arbeidsmarkt en energietransitie. Gestreefd wordt naar een gezamenlijk beeld voor de toekomst met de partners in de Stedendriehoek. Het samenwerkingsverband bestaat uit 8 gemeenten en de provincies Gelderland en Overijssel.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de Cleantech regio zijn gebaseerd op het aantal inwoners. Het financieel belang bedraagt 4,3%. In 2025 is er €175.000,- aan Regio Stedendriehoek uitbetaald.

Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O (vestigingsplaats Hattem)

Openbaar belang

De Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O voert namens en voor de deelnemende gemeenten, ondersteunende processen en uitvoeringstaken uit op het terrein van bedrijfsvoering. Op dit moment beperkt de organisatie zich nog tot de ICT en automatiseringstaken voor de deelnemende gemeenten Hattem, Oldebroek en Heerde. Deze organisatie biedt werkplekondersteuning bij het dagelijks gebruik van ICT-systemen aan ruim 1.000 gebruikers op 11 verschillende locaties en biedt infrastructurele oplossingen waarop de digitale informatiebehoefte technisch kan worden vormgegeven.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O zijn gebaseerd op meerdere verdeelsleutels zoals inwoners, aantal accounts, ultrabooks, thin cliënts, etc. Het financieel belang bedraagt 34,3%. In 2025 is er €1.138.000,- aan de BVO H2O uitbetaald.

Noord-Veluws Archief (NoVA) (vestigingsplaats diverse)

Openbaar belang

NoVA is de nieuwe archiefdienst voor de Noord-Veluwe, die in 2025 is ontstaan vanuit de samenwerking tussen het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe (SMWV) en het Streekarchief Epe, Hattem en Heerde (SEHH). deze organisatie beheert de archieven van acht verschillende gemeenten; voornamelijk overheidsarchieven, maar ook archieven van verenigingen, bedrijven en families conform de richtlijnen die zijn opgenomen in de Archiefwet 1995. De collectie bevat documenten, kranten, foto's, video's, kaarten, prenten etc. Deze zijn voor iedereen raadpleegbaar; digitaal op de website of in de studiezalen van de vestigingen.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan NoVA zijn grotendeels gebaseerd op het aantal inwoners. Daarnaast geldt er een vaste bijdrage die op termijn wordt afgebouwd. Het financieel belang bedraagt 7,2%. In 2025 is er €131.000,- aan NoVA uitbetaald.

Financiële gegevens

Verbonden partijen	Resultaat 2024	Resultaat 2023	Eigen vermogen 2024	Eigen vermogen 2023	Vreemd vermogen 2024	Vreemd vermogen 2023	Bijdrage gemeente Heerde 2025
Gemeenschappelijke regelingen							
Lucrato	1.144.000	267.000	4.131.000	3.034.000	4.531.000	5.041.000	2.266.000
GGD NOG	-170.000	910.000	1.921.000	3.182.000	11.330.000	13.266.000	437.000
VNOG	1.793.000	2.830.000	22.717.000	19.874.000	30.501.000	26.019.000	1.189.000
OD-Veluwe	463.000	1.028.000	584.000	1.459.000	3.852.000	2.312.000	520.000
PlusOV	0	1.000	90.000	440.000	1.754.000	1.934.000	1.059.000
Stedendriehoek	667.000	261.000	757.000	261.000	2.514.000	714.000	175.000
BVO H2O	-39.000	-215.000	-215.000	-338.000	2.661.000	3.035.000	1.138.000
NOVA (opgericht in 2025)	0	0	0	0	0	0	131.000
Overig							
BNG-bank	294.000.000	254.000.000	5.300.000.000	5.000.000.000	122.600.000.000	115.500.000.000	
Rova N.V.	4.820.000	5.380.000	44.169.000	43.020.000	63.717.000	59.990.000	
Vitens N.V.	34.500.000	27.200.000	713.600.000	677.700.000	1.684.800.000	1.559.700.000	

Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen
De paragraaf lokale heffingen geeft informatie over het heffingenbeleid, de geschatte inkomsten, de hoogte van de heffingen, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

Beleid
Wat wilden we bereiken?
Bij het bepalen van de tarieven voor gemeentelijke belastingen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- In principe worden de gemeentelijke belastingen jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage verhoogd.
- Voor producten en diensten hanteren we zoveel mogelijk kostendekkende tarieven.

Hieronder staat in het kort hoe we omgaan met deze uitgangspunten in het kader van de Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voorschriften.
Op grond van de gegevens uit de Meicirculaire 2024 is het indexpercentage bepaald op 2,8%.
De tarieven voor onroerendezaakbelastingen, begraafplaatsrechten, leges en marktgelden zijn voor 2025 ten opzichte van de tarieven voor 2024 met het indexpercentage verhoogd.
De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend gemaakt, rekening houdend met de (op basis van de BBV) vastgestelde uurlonen en overhead.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Met de volgende heffingen betaalt de gemeente specifieke kosten:

- Afvalstoffenheffing voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.
- Rioolheffing voor het beheer van de gemeentelijke riolering.
- Leges voor vergunningverlening.
- Begraafplaatsrechten voor kosten van de gemeentelijke begraafplaatsen.

De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel.

Lokale heffingen
De lokale heffingen zijn een belangrijke inkomstenbron van de gemeente, naast de inkomsten uit het gemeentefonds en de specifieke inkomensoverdrachten van het Rijk. Sommige lokale heffingen zijn een algemeen dekkingsmiddel, zoals de onroerende zaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting. Andere lokale heffingen dekken specifieke kosten, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafplaatsrechten.

Waardering onroerende zaken
Volgens de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de taxatie van onroerende zaken (gebouwen en grond). De WOZ-waarde is het bedrag dat een object zou kunnen opbrengen op de waardepeildatum. De vastgestelde WOZ-waarden worden via beschikkingen bekendgemaakt. Gemeenten, waterschappen en de rijksbelastingdienst gaan uit van dezelfde WOZ-waarde.

De waarde van woningen en niet-woningen stellen we ieder jaar opnieuw vast. Voor het belastingjaar 2025 is de waardepeildatum 1 januari 2024. Eventuele veranderingen aan een object, door bijvoorbeeld verbouw of aankoop van grond in 2024 zijn in de WOZ-waarde betrokken. In dat geval is het object niet getaxeerd naar de situatie op 1 januari 2024, maar naar de toestand op 1 januari 2025. Dit laatste heet de toestandspeildatum.
De Waarderingskamer is een onafhankelijk orgaan dat controleert of gemeenten de Wet WOZ goed uitvoeren. Volgens de Waarderingskamer voert de gemeente Heerde de Wet WOZ voldoende uit. De gemeente ontvangt hiervoor drie sterren op een schaal van 1 tot 5. Dit algemene oordeel is van toepassing op een gemeente die het gehele WOZ-taxaties van goede kwaliteit levert en daarnaast op alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. We hebben ook voldoende maatregelen getroffen voor adequate aansturing en kwaliteitsbeheersing van de werkzaamheden. De Waarderingskamer heeft toestemming gegeven om de WOZ-beschikkingen voor 2025 te versturen. Eind februari 2025 verstuurden we deze aan de belanghebbenden.
WOZ-bezwaren
In 2025 is voor 339 objecten een bezwaarschrift tegen de WOZ-beschikking ontvangen (in 2024 294 objecten). De bezwaarschriften in 2025 hebben betrekking op 336 woningen en 3 niet-woningen. Het aantal bezwaren is in vergelijking met 2024 gestegen met 15,3%. Landelijk gezien was er sprake van een daling van het aantal bezwaarschriften. Door de overspannen woningmarkt worden woningen voor een hoger bedrag verkocht. Omdat de WOZ-waarde bepaald wordt op basis van de verkoopprijzen van woningen is de WOZ-waarde gestegen. Hoewel we meer bezwaren hebben ontvangen zijn er t.o.v. 2024 minder bezwaren toegekend.
Er is tegen 3,8% van de WOZ-objecten bezwaar gemaakt. In 2024 was dit 3,3%. Op 31 december 2025 waren alle bezwaarschriften over 2024 afgehandeld. Over 2025 zijn tot op heden 20 beroepschriften ontvangen.
De percentages WOZ-objecten waarvan de waarde na bezwaar is verminderd zijn:

- Ten opzichte van het aantal objecten waarvoor het bezwaar is afgehandeld: 33,9% (2024 35,4%)
- Ten opzichte van het totaal aantal objecten: 1,3% (2024: 1,2%).

Belastingen
De gecombineerde aanslagbiljetten onroerende zaakbelastingen, het vastrecht voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn eind februari 2025 verzonden. De aanslagen afvalstoffenheffing voor de containerledigingen die in 2024 plaatsvonden zijn ook in januari 2025 verstuurd. In geval van vertrek uit de gemeente of bij overlijden, zijn de containerledigingen in 2024 in rekening gebracht. Voor de overige belastingsoorten gelden andere verzenddata. De belastingen zijn opgelegd in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde verordeningen.
Bij de opstelling van de begroting 2025 en de verordening onroerende zaakbelastingen zijn de WOZ-waarden zo nauwkeurig mogelijk vastgesteld. Voor een aantal objecten is de waardering daarna nog afgerond.
We heffen marktgeld voor het hebben van een kraam, een verkoopwagen of daaraan gelijk te stellen vervoermiddel en het daarbij innemen van grond voor uitstalling van te verkopen artikelen of eetwaren op gemeentegrond die bestemd is voor de openbare dienst.
Toeristenbelasting heffen we voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding, door personen die niet zijn ingeschreven in de gemeente Heerde.

Wat zijn de gerealiseerde opbrengsten uit belastingen?

De volgende inkomsten zijn in 2025 uit lokale heffingen ontvangen.

Bedragen * €1.000,-

Lokale heffingen				
Belastingsoort	**Begroting primair**	**Begroting na wijziging**	**Rekening**	**Verschil**
OZB eigenaren	5.052	5.277	5.314	37
OZB gebruikers	507	507	482	-25
Toeristenbelasting	305	285	360	75
Totaal	**5.864**	**6.069**	**6.156**	**87**

Wat zijn de gerealiseerde opbrengsten uit rechten?

Voor het verrichten van diensten en het leveren van producten rekenen we kostendekkende tarieven. In de tarieven van de rioolheffing en de begraafplaatsrechten houden we rekening met kosten van groot onderhoud en vervanging in de toekomst.

In onderstaande tabel zijn de ontvangen rechten zichtbaar.

Bedragen * €1.000

Lokale heffingen				
Belastingsoort	**Begroting primair**	**Begroting na wijziging**	**Rekening**	**Verschil**
Afvalstoffenheffing	2.050	2.050	1.986	-64
Begraafplaatsrechten	176	176	174	-2
Marktgelden	18	18	9	-9
Omgevingsvergunningen	491	991	673	-317
Rioolheffing	1.631	1.631	1.662	31
Totaal	**4.366**	**4.866**	**4.490**	**-375**

Kostendekkendheid

Bedragen * €1.000

Kostendekking Afvalstoffenheffing		
Berekening	**Begroting na wijziging**	**Realisatie**
Kosten taakveld Afval	1.727	1.726
Kosten taakveld Wegen	28	14
Kosten KCC-Belastingen	35	42
Inkomsten taakveld Afval excl. heffingen	164	179
Netto toe te rekenen kosten	1.626	1.603
Kwijtschelding	30	20
Overhead	41	41
BTW (investeringen en exploitatielasten)	353	361
Onttrekking voorziening Afval	0	39
Totale kosten	2.050	1.986
Opbrengst heffingen (incl. oninbaar en vermindering)	2.050	1.986
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Het beleid is om voor de afvalstoffenheffing maximaal 100% kostendekkend te zijn. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt geëgaliseerd door de voorziening afval. Begroot was een dotatie aan de voorziening afval van €0,00. In werkelijkheid is er een onttrekking aan de voorziening van €39.000,- geworden. Bovenstaand schema geeft aan dat de kosten en opbrengsten lager uitvallen dan begroot. Het verschil heeft meerdere kostencomponenten.
Bedragen * €1.000

Kostendekking Rioolheffing		
Berekening	**Begroting na wijziging**	**Realisatie**
Kosten taakveld	1.232	1.254
Kapitaallasten	27	32
Inkomsten taakveld Riolering excl. heffingen	54	28
Netto toe te rekenen kosten	1.313	1.314
Overhead	207	207
BTW (investeringen en exploitatielasten)	193	194
Onttrekking voorziening	82	49
Totale kosten	1.631	1.666
Opbrengst heffingen (incl. oninbaar en vermindering)	1.631	1.666
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Het beleid is om voor de rioolheffing maximaal 100% kostendekkend te zijn. Het tekort of overschot wordt verrekend met de voorzienig Riolering. Begroot was een onttrekking aan de voorziening riolering van €82.000,-. In werkelijkheid is dit onttrekking geworden van €49.000,-. Het tekort van 2025 is voornamelijk ontstaan uit fors hogere uitgaven voor energie.
Bedragen * € 1.000,-

Kostendekking Begraven		
Berekening	**Begroting na wijziging**	**Realisatie**
Kosten taakveld Begraven	696	704
Netto toe te rekenen kosten	696	704
Onttrekking aan de reserve	67	77
Totale kosten	629	627
Opbrengst heffingen (incl. oninbaar en vermindering)	629	627

Dit onderdeel betreft de kostendekkendheid van het ter aarde bestellen. Voor het jaar 2025 was geraamd dat we €67.000,- tekort zouden komen, maar in werkelijkheid is het tekort €77.000,-. Dit verschil heeft meerdere componenten.

Vergelijkend overzicht van de lokale lastendruk
In de Atlas van de lokale lasten staat uitgebreide informatie over de ontwikkeling van de lokale belastingen in de gemeenten. In de uitgave van 2025 staat Heerde met de gemeentelijke woonlasten voor eigenaar-bewoners van meerpersoonshuishoudens op de 239e plaats). Nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 342 de hoogste. In 2024 stond Heerde op de 236e plaats van 342 gemeenten.
In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten in 2025 voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Heerde met een eigen woning, met een gemiddelde waarde, tegenover de landelijke tarieven. De gegevens zijn afkomstig uit de Atlas van de lokale lasten 2025 van het COELO.

Belastingsoort	Landelijk			Heerde
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	
OZB woningen	0,03%	0,09%	0,19%	0,12%
OZB niet-woning	0,13%	0,58%	1,39%	0,56%
Afvalstoffenheffing	34	364	602	269
Rioolheffing	106	235	562	185
Woonlasten eigenaar-bewoner	680	1.053	2.117	1.098

In 2025 stegen de woonlasten in de gemeente Heerde ten opzichte van 2024 met €57,00.
Voor 2025 zijn de gemiddelde woonlasten in de provincie Gelderland voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning berekend op €1.055,00. In 2024 waren deze gemiddeld €997,00.
In onderstaande tabel staan de woonlasten voor 2023, 2024 en 2025 van de gemeenten op de Noord-Veluwe voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning.

Woonlasten	2023	2024	2025
Putten	746	753	793
Nunspeet	794	841	897
Harderwijk	796	850	962
Elburg	864	918	980
Oldebroek	878	893	944
Heerde	991	1.041	1.098
Hattem	1.070	1.138	1.278
Ermelo	1.143	1.157	1.175

In onderstaande tabel staan de woonlasten (afvalstoffenheffing en rioolheffing) in 2025 voor meerpersoonshuishoudens met een huurwoning in de gemeente Heerde, ten opzichte van de landelijke tarieven. De woonlasten voor huurders zijn in 2025 in Heerde €211,00 lager dan het landelijk gemiddelde. In de provincie Gelderland zijn de woonlasten voor huurders gemiddeld €480,00. De reden dat de woonlasten voor huurders in Heerde lager zijn komt omdat de rioolheffing alleen van de eigenaar geheven wordt. In het merendeel van de gemeenten wordt deze ook gedeeltelijk van de gebruiker geheven.

Woonlasten huurder	Landelijk			Heerde
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	
Woonlasten huurder	34	480	880	269

In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Heerde in 2025 ten opzichte van de regiogemeenten. Ze staan op volgorde van de hoogte van de woonlasten.

Belastingsoort	Putten	Nunspeet	Harderwijk	Oldebroek	Elburg	Heerde	Ermelo	Hattem
OZB woningen	0,06%	0,09%	0,10%	0,11%	0,10%	0,12%	0,14%	0,14%
OZB niet-woning	0,36%	0,3912%	0,52%	0,54%	0,40%	0,56%	0,65%	0,77%
Afvalstoffenheffing	210	282	297	281	310	269	215	279
Rioolheffing	212	144	177	175	238	185	220	265
Woonlasten eigenaar - bewoner	793	897	962	944	980	1.098	1.175	1.278
Woonlaten - huurder	422	282	474	455	548	269	435	385

Kwijtscheldingsbeleid

Particulieren kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing. Voor belastingen die te maken hebben met een bedrijf is kwijtschelding niet mogelijk. In 2025 is voor €19.628,- aan kwijtschelding verleend. In 2024 was dit €36.336,-. Tot en met het jaar 2024 werden de kwijtscheldingsverzoeken berekend door GBLT. Vanaf 2025 wordt dit in eigen beheer uitgevoerd. In 2025 zijn er in totaal 141 verzoeken ingediend waarvan er 115 zijn toegekend / automatisch verleend en 26 afgewezen.

Invordering

Vanwege het sociaal incasseren worden er eerst betalingsherinneringen gestuurd voordat we overgaan tot dwanginvordering. We zien een daling bij het aantal herinneringen en de aanmaningen maar een stijging bij het aantal dwangbevelen.

Omschrijving	2025	2024
Herinnering	849	951
Aanmaning	339	362
Dwangbevel	241	169

Paragraaf Financiering

In deze paragraaf wordt de financieringsfunctie beschreven. De belangrijkste taak hiervan is om te zorgen voor voldoende liquide middelen zodat de gemeente Heerde al haar taken goed kan uitvoeren. Het aantrekken van gelden tegen zo gunstig mogelijke tarieven hoort ook bij deze functie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een actuele liquiditeitsprognose. Overtollige middelen worden verplicht afgestort naar 's Rijks schatkist. Wel is het toegestaan om deze overtollige middelen onder voorwaarden tijdelijk uit te zetten bij (decentrale) overheden.
Conform artikel 19 van de Financiële verordening gemeente Heerde 2025 houdt het college zich bij de uitvoering van deze financieringsfunctie aan de richtlijnen en kaders zoals opgenomen in de Wet fido en in het Treasurystatuut gemeente Heerde 2025. Gelet op deze kaders doet het college in deze paragraaf verslag van:

- De ontwikkelingen;
- De kasgeldlimiet;
- De renterisiconorm;
- Het drempelbedrag schatkistbankieren;
- De liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- De rentevisie;
- De rentekosten en -opbrengsten;
- Het renteschema.

Beleidskader

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet zijn kaderstellend voor deze paragraaf.
De Gemeentewet regelt de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van het Gemeentebestuur. In de Wet fido staan de regels voor het financieringsbeleid voor gemeenten. De Wet hof is ingesteld om het Nederlandse begrotingstekort zoveel mogelijk te beperken tot de in EU-verband afgesproken toegestane grens van 3%.
Het gemeentelijk beleid is opgenomen in artikel 2 van het treasurystatuut. Hierin staan de volgende doelstellingen beschreven:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het tijdig aantrekken van voldoende financieringsmiddelen om het in de begroting vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Liquiditeitsontwikkeling

Voor het jaar 2025 was het financieringstekort afgedekt met langlopende geldleningen. Voor 2026 zal er opnieuw geld moeten worden aangetrokken; de in 2022 aangetrokken gelden voor de renovatie- en nieuwbouwprojecten van o.a. De Noordgouw, MFA Hof van Cramer en de basisscholen zijn dan uitgegeven.

Kasgeldlimiet

De rente onzekerheid voor de korte termijn wordt uitgedrukt in de kasgeldlimiet. Voor 2025 bedraagt deze limiet €5.134.000,- (8,5% van het primitieve begrotingstotaal). Het is niet toegestaan om voor langere tijd (> 2 achtereenvolgende kwartalen) deze limiet te overschrijden door 'rood' te staan of dit tekort af te dekken met kort vreemd geld (< 1 jaar). De oplossing is dan om een langlopende lening (> 1 jaar) af te sluiten (consolideren). Wanneer het overschrijden van de kasgeldlimiet van tijdelijke aard is dan mag van bovenstaande regel worden afgeweken mits de toezichthouder van de provincie hiervoor goedkeuring verleend. Zoals te zien is in onderstaande tabel is de kasgeldlimiet in 2025 niet overschreden.

Periode	Kasgeldlimiet	Gemiddelde netto vlottende schuld	Overschrijding (-) / onderschrijding (+)
	(* € 1.000,-)	(* € 1.000,-)	(* € 1.000,-)
1e kwartaal 2025	5.134	-19.822	24.956
2e kwartaal 2025	5.134	-14.581	19.715
3e kwartaal 2025	5.134	-12.805	17.939
4e kwartaal 2025	5.134	-12.508	17.642

Renterisiconorm

De rente onzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. Het percentage voor de renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Spreiding van de looptijd van de leningen en/of leningen afsluiten waarbij jaarlijks wordt afgelost verkleinen de kans op een overschrijding van de renterisiconorm. Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm niet is overschreden in 2025.

	Renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	7.445.000	5.770.000	5.770.000	5.070.000
3	Renterisico (1+2)	7.445.000	5.770.000	5.770.000	5.070.000
4	Renterisiconorm	12.097.625	11.892.838	12.217.576	12.551.791
5a	Ruimte onder de renterisiconorm	4.652.625	6.122.838	6.447.576	7.481.791
5b	Overschrijding van de renterisiconorm	0	0	0	0
	Berekening renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal	60.488.123	59.464.191	61.087.878	62.758.953
4b	Percentage regeling	20	20	20	20
4	Renterisconorm (4a*4b/100)	12.097.625	11.892.838	12.217.576	12.551.791

Schatkistbankieren

Het is een wettelijke verplichting om overtollige liquide middelen over te hevelen naar Rijks schatkist (schatkistbankieren). Wel mag er een bedrag aan liquide middelen in 'eigen beheer' worden gehouden; het zogenaamde drempelbedrag. Dit drempelbedrag is een percentage van 2% van het begrotingstotaal van €1 miljoen. De gemeente Heerde zit ruim onder dit drempelbedrag omdat het saldo van de BNG-bank automatisch wordt afgeroomd of aangevuld vanuit de schatkist. In onderstaand overzicht is te zien dat het drempelbedrag niet is overschreden in 2025.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2025			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.209.762**	**1.209.762**	**1.209.762**	**1.209.762**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**267.901**	**280.971**	**288.350**	**269.388**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	941.861	928.792	921.412	940.374
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.488.123			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.488.123			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.209.762			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	24.111.124	25.568.349	26.528.198	24.783.706
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	267.901	280.971	288.350	269.388

Liquiditeitsprognose, banken en leningen

Jaarlijks worden er een liquiditeitsprognose opgesteld. Deze prognose geeft een inschatting van de in- en uitstroom van liquide middelen (cashflow). Het is een belangrijk hulpmiddel voor het eventueel aantrekken en uitzetten van gelden (financieringsbehoefte).
De gemeente Heerde heeft met drie banken een relatie. De BNG (Bank voor Nederlandse Gemeenten) is de huisbank. Daarnaast heeft de gemeente een rekening bij de Rabobank en bij de ING-bank.
Het gebruik van contante geldmiddelen is beperkt tot de legeskas bij Burgerzaken.
Het saldo van de langlopende geldleningen die de gemeente Heerde heeft afgesloten is op 31 december 2025 €51.430.000,-. Op alle leningen wordt jaarlijks lineair afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningen bedraagt 0,83%.

Rentevisie en -kosten

Rentevisie kan worden omschreven als de toekomstverwachting over de renteontwikkeling, zowel op de geldmarkt (< 1 jaar) - als op de kapitaalmarkt (> 1 jaar). Hoe verder deze periode in de toekomst ligt, hoe moeilijker het is om hierover een voorspelling te doen. De rente is in 2025 vrij stabiel gebleven; de verwachting was dat deze iets zou dalen. In de begroting is rekening gehouden met een rentepercentage van 3,0% voor nieuw aan te trekken leningen .
Gemeenten (en dus ook de gemeente Heerde), hebben regelmatig behoefte aan geld. Dit houdt verband met de voor de gemeenten geldende financiële richtlijnen waarbij de lasten van de investeringsuitgaven worden gespreid over de jaren waarin de investering wordt afgeschreven. De geldstroom heeft hierdoor pieken en dalen terwijl de exploitatie veel gelijkmatiger verloopt. Hierdoor is het noodzakelijk om investeringen te financieren (=er geldmiddelen voor ter beschikking te krijgen). Daarnaast kan er een financieringsbehoefte ontstaan door een tekort in de rekening van baten en lasten, bijvoorbeeld doordat de lopende inkomsten achterblijven bij de uitgaven. Om in de financieringsbehoefte te voorzien kunnen er interne financieringsmiddelen (reserves) en externe financieringsmiddelen (leningen/rekening-courant krediet) worden ingezet. Door het inzetten van externe financieringsmiddelen (vreemd vermogen) ontstaan er rentekosten.
De rentekosten over het lang vreemd vermogen bedroegen voor 2025 €478.000,-. De rente-inkomsten over het openstaande banksaldo en de uitzettingen bedroegen €376.000,-. Per saldo is er afgerond €103.000,- aan rente betaald. Deze rentekosten zijn naar de taakvelden (producten) doorberekend.

Renteschema

Conform de BBV-richtlijnen is onderstaand renteschema opgenomen. Dit schema geeft inzicht in de werkelijke rentekosten van de gemeente Heerde en de toerekening ervan (e).

	Renteschema 2025			
a1.	Rentelasten over het lang vreemd vermogen		€ 478.175	
a2.	Rentelasten over het financieringstekort (2,00%)		€ -	
b.	Externe rentebaten		€ -375.534	
	Totaal door te rekenen externe rente		€ 102.641	
c1.	Rentelasten doorberekend aan Grondexploitatie	€ 1.025		
c2.	Rentelasten van projectfinanciering	€ -		
			€ 1.025	
	Door te rekenen externe rente aan de programma's (taakvelden)		**€ 103.666**	
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -		
d2.	Rente over voorzieningen	€ -		
	Door te rekenen interne rente aan de programma's (taakvelden)		**€ -**	
	Totaal door te rekenen rente aan de programma's (taakvelden)			**€ 103.666**
e.	**Toegerekende rente aan de programma's (taakvelden) (renteomslag)**			**€ -103.875**
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**			**€ -208**

Paragraaf Bedrijfsvoering

Deze paragraaf omvat de visie op de gemeentelijke bedrijfsvoering. Omdat bedrijfsvoering tot de verantwoordelijkheid van het college behoort en veelal opgedragen is aan de ambtelijke organisatie, beperkt deze paragraaf zich tot de hoofdlijnen.

Beleidskader

De verplichte paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De gemeente Heerde probeert om, binnen de mogelijkheden van een kleine gemeente, de meest recente inzichten en werkwijzen op het gebied van planning & control, personeelsbeleid en informatievoorziening te volgen.

Management en organisatie

De gemeente werkt aan een organisatie die wendbaar, duidelijk en gericht op de omgeving is. De samenleving verandert snel. Ook zijn gemeenten sterk afhankelijk van geld van het Rijk en van samenwerkingen met andere organisaties. Dit vraagt om goede sturing, duidelijke keuzes en een sterke organisatie.

Organisatieontwikkeling

1. Aansturingsmodel

In 2025 is gewerkt aan een nieuw aansturingsmodel. Hiermee maken we duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe teams worden aangestuurd. Dit moet zorgen voor meer helderheid, betere samenwerking en snellere besluitvorming. De invoering loopt door in 2026.

2. Integraal en projectmatig werken

Veel vraagstukken raken meerdere beleidsterreinen tegelijk. Daarom werken we steeds meer integraal: over afdelingen en teams heen.
Ook versterken we het projectmatig werken. Dat betekent dat we duidelijke opdrachten formuleren, werken met planning en budget en beter sturen op resultaat.

3. Inwonerparticipatie

We vinden het belangrijk dat inwoners en betrokkenen op tijd worden meegenomen bij plannen en projecten. In 2025 is gewerkt aan betere afspraken en een duidelijkere aanpak voor participatie. Zo weten inwoners beter waar ze aan toe zijn en wat er met hun inbreng gebeurt.

Financiële beheersing

De inkomsten uit het gemeentefonds en bijdragen aan samenwerkingen kunnen jaarlijks veranderen. Daarom is het belangrijk om onze inkomsten en uitgaven goed te volgen. In 2025 is extra aandacht besteed aan monitoring en tijdige bijsturing binnen de planning- en-controlcyclus.

Arbeidsmarkt en werkgeverschap

De arbeidsmarkt blijft krap. Het is een uitdaging om voldoende medewerkers te vinden en te behouden. Daarom investeren we in:

- gerichte werving;
- ontwikkeling en opleiding van medewerkers;

- goed leiderschap en duidelijke aansturing.

Ons doel is een organisatie waar medewerkers graag werken en zich kunnen ontwikkelen.

Speerpunten

Voor 2026 blijven de belangrijkste aandachtspunten:

1. Verdere invoering van het nieuwe aansturingsmodel.
2. Versterking van integraal en projectmatig werken.
3. Verbetering van inwonerparticipatie.
4. Aantrekkelijk en toekomstbestendig werkgeverschap.

Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van de Gemeentewet en de financiële verordening is het College van B&W verantwoordelijk voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en voor het daaraan ten grondslag liggende financieel beheer en legt daarover verantwoording af in de jaarrekening. De accountant oordeelt vervolgens over de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij de financiële rechtmatigheid gaat het over drie onderdelen:

1. Het begrotingscriterium: Zijn de baten en de lasten van de gemeente binnen de kaders (zoals in de financiële verordening is opgenomen) van de begroting gebleven (inclusief wijzigingen) zoals die door de gemeenteraad is vastgesteld?
2. Het voorwaardencriterium: Wordt de wet- en regelgeving nageleefd bij het aangaan en verwerken van financiële transacties?
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: Heeft het college voldoende maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik en daaraan gerelateerde fraude te voorkomen?

Om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording moet het college de rechtmatigheid van het financiële beheer toetsen. Deze toetsing vindt plaats door middel van een verbijzonderde interne controle, zoals in het controleprotocol is afgesproken. In 2025 zijn de volgende processen gecontroleerd: Personeel, WMO, Jeugdzorg, Participatie, Subsidies, Leges omgevingsvergunningen, Inkoop en belastingen.

In het verleden was de goedkeuringstoleranties voor fouten 1% en voor onzekerheden 3%. Door veranderde wetgeving is dit onderscheid vervallen. Voor fouten en onzekerheden geldt nu een tolerantie van 2%. Hieronder volgt een nadere toelichting op de belangrijkste bevindingen in 2025.

1. Begrotingscriterium

Begrotingscriterium		
Geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden	Bedrag (x €1.000)	Toelichting of afwijking
Overschrijding van lasten op programma 0. Bestuur en ondersteuning die op grond van de financiële verordening als niet acceptabel zijn aangemerkt	324	De overschrijding komt voort uit meer inhuur van extern personeel ter vervanging van ziekte en hogere uitgaven voor consumpties, schoonmaakkosten en diverse facilitaire kosten als gevolg van het toegenomen personeelsbestand
Overschrijding van lasten op programma 1. Veiligheid die op grond van de financiële verordening als niet acceptabel zijn aangemerkt	102	De overschrijding bij dit programma komt omdat er extern personeel is ingehuurd voor taken in het kader van Ondermijning en Bibob-controles.
Overschrijding van lasten op programma 3. Economie die op grond van de financiële verordening als niet acceptabel zijn aangemerkt	79	Bij dit programma is de doorbelasting van de salarissen hoger doordat er extern personeel is ingehuurd door krapte op de arbeidsmarkt en door invulling van tijdelijke klussen.
Overschrijding van investeringskredieten die op grond van de financiële verordening als niet acceptabel zijn aangemerkt	180	Meerdere kleine overschrijdingen die onder de grens van €50.000 voor toelichting vallen.
Totaal niet acceptabele begrotings-onrechtmatigheden	**685**	

2. Voorwaardencriterium

De integrale spendanalyse over de boekjaren 2022 tot en met 2025 toont 11 bijzonderheden met betrekking tot de naleving van de Europese Aanbestedingswet. 11 dossiers voldoen niet volledig aan de wet en zijn als onrechtmatig aangemerkt. Een deel van deze contracten is in samenwerking met de gemeenten Hattem en Oldebroek in H2O-verband afgesloten en komt daarom niet volledig ten laste van de gemeente Heerde. Verdeling van de betreffende lasten is waar mogelijk gebaseerd op werkelijke facturatie, de factuur onvoldoende inzicht geeft in verdeling over de gemeenten is een algemene verdeelsleutel op inwoneraantal toegepast.

Afgerond gaat het om een onrechtmatigheid op het voorwaardencriterium van €1.489.000,- (zie rechtmatigheidsverantwoording). Dit bedrag bestaat uit 2 onderdelen:

Onrechtmatigheid boekjaar 2025	*€864.000,-*
Onrechtmatigheid toekomstige boekjaren	*€626.000,-*
Totaal onrechtmatigheid	**€1.489.000.-**

De onrechtmatigheid van toekomstige boekjaren bestaat voornamelijk uit contracten die in het verleden al zijn aangemerkt als onrechtmatig, maar blijven doorlopen tot deze op de aanbestedingskalender staan of het moment dat nieuwe contract in werking treedt. De uitgaven van deze contracten tot de nieuwe aanbesteding, zijn ingeschat en worden nu al opgenomen bij de totale onrechtmatigheid.
Hieronder volgt een toelichting op de bevindingen en de acties die daaruit voortvloeien.

Eigen contracten
Vijf eigen contracten voldoen niet aan alle vereisten uit de Europese Aanbestedingswet. Het contract met betrekking tot de inkoop van energie voor vluchtelingen die verblijven op de opvanglocatie Groot Stokkert bedraagt ruim 50% van de in totaal geconstateerde fout. Het contract hiervoor loopt tot halverwege 2027 en er wordt gekeken of dit contract voor de afloop hiervan aanbesteed kan worden.
Overige bevindingen hebben betrekking op ontwerp en de begeleiding van de bouw van de MFA Wapenveld, de inkoop van brandstof voor de dienstwagens.
Het aantal fouten rondom inhuur is beperkt. Slechts één contract, afgesloten aan het begin van 2025, voldoet niet aan de Europese regels. De maatregelen uit het verleden, bestaande uit het opnieuw informeren van managers over de te volgen procedure en voorlichting over het begrip wezenlijke wijziging, hebben effect gehad.

H2O
De onrechtmatige contracten hebben allen betrekking op software. Het betreft ten dele aflopende contracten die betrekking hebben op applicaties die vervangen worden of zijn. Daarnaast hebben de constateringen betrekking op applicaties die nog in gebruik zijn en uit het verleden al onrechtmatig waren. Opvolging van deze bevindingen zal met de betrokken managers besproken worden.

3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
Omdat oneigenlijk gebruik, op basis van de definitie in het plan van aanpak, weliswaar ongewenst, maar niet onrechtmatig is, is dit onderdeel buiten de controle gelaten.
In de notitie ‘Voorkoming misbruik en oneigenlijk gebruik gemeenten Heerde 2023’ zijn de maatregelen weergegeven die binnen de gemeente plaats vinden ter voorkoming van misbruik. Omdat bij de interne controles wordt gekeken naar de hele gang van zaken binnen het proces komen daarbij ook de mogelijke misbruiken naar boven. Verder heeft er in 2025 een fraude-risico analyse plaatsgevonden. Zowel bij de interne controles als bij de fraude-risicoanalyse zijn geen situaties van misbruik aangetroffen.

Risicoanalyse
Op basis van de relevante bepalingen uit het toetsingskader en rekening houdend met de omvang van de financiële geldstromen, is een interne risicoanalyse per proces gemaakt. Door het in beeld brengen van de risico’s is bepaald bij welke processen interne controle van toepassing is. De uitkomsten hiervan komen terug bij het begrotingscriterium.

Monitoring opvolging aanbevelingen accountant vanuit de managementletter en het verslag van bevindingen
De aanbevelingen van de accountant in de managementletter 2025 zijn in en actielijst opgenomen. Aan deze actielijst wordt nu uitvoering gegeven. De voortgang van de acties wordt door de concerncontroller gemonitord en periodiek gedeeld met het college. Ook de accountant wordt op de hoogte gehouden van de voortgang. De op- en aanmerkingen uit het verslag van bevindingen bij de jaarrekening 2025 worden aan de actielijst toegevoegd.

Planning en control

Inzicht in de overheadkosten

Kosten die niet rechtstreeks verband houden met het primaire proces worden in de begroting opgenomen onder de noemer 'Overhead'. Voorbeelden van deze kosten zijn: huisvestingskosten (gemeentehuis, -kantoor, -werf), facilitaire kosten, kosten van P&O, automatiseringskosten, MT en ondersteunende afdelingen. Kostendekkende exploitaties, grexen etc. worden verhoogd met een opslagpercentage voor deze overhead. Dit opslagpercentage wordt extracomptabel bepaald. De berekeningsmethodiek hiervan is vastgelegd in de financiële verordening.
Voor 2025 is het normale overheadpercentage vastgesteld op 47,68% (van het totaal van de apparaatskosten). Voor de kostendekkende exploitaties 'Riolering en Reiniging' wordt een percentage van 29,25% gehanteerd; voor de kostendekkende exploitatie 'Begraven' geldt een overheadpercentage van 21,95%.
Voor 2025 zijn de volgende uurtarieven voor de afdelingen gehanteerd (exclusief overhead):

	2025	**2024**
Management	€ 100,67	€ 92,35
Bestuur- en bedrijfsondersteuning en -advisering	€ 61,83	€ 49,96
Dienstverlening en informatiebeheer	€ 61,09	€ 58,10
Belastingsamenwerking	€ 62,31	-
Realisatie, onderhoud en beheer	€ 54,39	€ 50,11
Ruimte, ondernemen en wonen	€ 53,83	€ 61,50
Sociaal maatschappelijke verbinding	€ 68,21	€ 68,03

Beleidsindicatoren en kengetallen

in deze jaarstukken zijn beleidsindicatoren en kengetallen opgenomen. Deze informatie komt grotendeels van de website 'Waarstaatjegemeente.nl' en geeft tevens een vergelijk met de 'gemiddelde gemeente'. Iedere gemeente is verplicht om deze informatie in de begroting op te nemen zodat een onderling vergelijk mogelijk wordt.

Taakvelden i.p.v. functies
De budgetten zijn onderverdeeld in taakvelden en vervangen daarmee de IV-3 functies. Uitgangspunten voor deze taakvelden zijn onderlinge vergelijkbaarheid, herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor beleidssturing. In deze begroting is een aparte bijlage opgenomen met alle taakvelden en de daarbij behorende budgetten.

Personeelsbeleid
De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een andere rol van de gemeente en haar medewerkers. De ambitie van de organisatie vraagt een andere rol van medewerkers. Het goed ondersteunen en faciliteren is daarbij belangrijk. De P&O-instrumenten worden hierop voortdurend geactualiseerd (o.a. HR-visie, strategische personeelsplanning, vitaliteitsbeleid en opleidingsbeleid). Op dit moment worden de medewerkers opgeleid in het projectmatig werken en wordt ingezet op integraliteit.
Formatie 2025: 186,51 FTE (inclusief griffie). In 2024 was de formatie 169,82 FTE. De uitbreiding van de formatie is het gevolg van het in dienst nemen van diverse collega's die werkzaam zijn voor de H2OE-gemeenten en die bij de gemeente Heerde in dienst zijn gekomen (belastingsamenwerking en functioneel beheer). De loonkosten worden voor het merendeel naar de deelnemende gemeenten doorbelast. Het ziekteverzuim in 2025 is uitgekomen op 7,1%; veelal veroorzaakt door langdurig verzuim.

Inkoop en Aanbesteding
In 2025 heeft de inkoopafdeling bijgedragen aan een rechtmatige, doelmatige en transparante besteding van publieke middelen. De focus lag op professionalisering van de inkoopfunctie, samenwerking binnen H2O, maatschappelijke meerwaarde en verdere digitalisering van processen.

Aanbestedingen en resultaten
In 2025 zijn diverse complexe en/of Europese aanbestedingen begeleid. Enkele aanbestedingen hebben nog een doorloop naar 2026.

- Levering van kantoorartikelen (ISNV)
- Energie (ISNV)
- Onderhoud openbare verlichting (ISNV)
- Key2DDS Datadistributie/ gegevensmagazijn (H2O)

De aanbestedingen hebben bijgedragen aan rechtmatigheid, transparantie, optimale prijs-kwaliteitverhouding en realisatie van beleidsdoelstellingen.

Rechtmatigheid en interne beheersing
De H2O-gemeenten maken gebruik van een spendanalysetool en vaste interne beheersmaatregelen om rechtmatigheid te borgen. In 2025 is periodiek gecontroleerd op:

- naleving van aanbestedingswetgeving en interne regels.
- mandaat- en bevoegdhedenstructuur.
- contractregistratie en beheer.

Eventuele afwijkingen worden geregistreerd en voorzien van verbetermaatregelen.

Contractmanagement en digitalisering
Door verdere standaardisatie en digitalisering van processen is grip op contractbeheer, leverancierprestaties en monitoring versterkt. Dit draagt bij aan een effectieve uitvoering van de organisatie- en inkoopbeleidsdoelstellingen.

Vooruitblik
In 2026 wordt ingezet op verdere professionalisering, versterking van maatschappelijke doelstellingen, digitalisering en strategische positionering van de inkoopfunctie binnen H2O.

Informatievoorziening
Het strategisch informatiebeleidsplan in H2O-verband heeft een horizon tot 2027 en beschrijft diverse uitgangspunten en doelstellingen voor de komende jaren. Het plan heeft als doel om invulling te geven in de ontwikkelrichting die de gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek in de komende jaren gezamenlijk willen inslaan, waaronder: werken aan een stevige basis op orde, datagedreven werken, toepassen van kunstmatige intelligentie (AI), het doorontwikkelen van de digitale dienstverlening, het doorontwikkelen van de IV-organisatie en het werken aan een verhoogd i-bewustzijn. Op veel van deze onderwerpen zijn er mooie stappen gezet. Zo is er een visie voor AI opgesteld, zijn we meer zaakgericht gaan werken en zijn deze processen ook digitaal beschikbaar, is er een cloud strategie en cloud beleid opgesteld. Daarnaast zijn er natuurlijk noodzakelijke vervangingen van systemen gedaan die uiteindelijk ook bijdragen aan een efficiënte bedrijfsvoering en verbetering van de dienstverlening. Op het gebied van data gedreven werken hebben we nog een slag te maken. Om de opbouw en uitvoering van de projectenportfolio goed te ondersteunen is IV-governance herzien en verder aangescherpt. Het opdrachtgeverschap voor gezamenlijke i-projecten en grote wijzigingen zal door de drie organisaties nog verder ontwikkeld moeten worden. Essentieel daarbij is dat we uitgaan van het principe 'Generiek, tenzij…' waardoor we meer standaardiseren. We willen daarmee de kosten voor de ontwikkeling, het onderhoud en het beheer van de informatievoorziening zo laag mogelijk houden.

Daarnaast zijn er tal van nieuwe of aangepaste wet- en regelgeving, zowel nationaal als op Europees niveau. Deze wijzigingen hebben doorgaans veel impact op de totale bedrijfsvoering van de gemeente. We pakken dit zo veel mogelijk gezamenlijk op in de H2O-samenwerking, wat efficiëntievoordeel oplevert. Deze veranderingen en opgaven hebben we meegenomen in de herijking van de 'Visie op samenwerking informatievoorziening H2O'. In 2025 zijn we ter implementatie van nieuwe wetgeving onder andere projecten gestart voor de Wmebv en de WOO-actieve openbaarmaking. Deze trajecten lopen door in het komende jaar.

Het landschap van gegevensuitwisseling tussen overheidsinstanties en ketenpartners wordt steeds meer gevormd door een geïntegreerde benadering, waarbij concepten als 'Common Ground' en 'Haal Centraal' een essentiële rol zullen spelen. Ook een gegevensmagazijn volgens de GEMMA definitie mag in deze structuur niet ontbreken. Deze concepten worden samengebracht om een robuuste, efficiënte en toekomstbestendige gegevensinfrastructuur te creëren.
Om dit samen te brengen is een geavanceerde en zeer gestroomlijnde aanpak vereist. Alhoewel de landelijke initiatieven nog volop in (door)ontwikkeling zijn, is het voor de H2O-gemeenten essentieel om de ontwikkelingen op de voet te volgen, voorbereid te zijn en daar waar mogelijk, voor te sorteren op de onontkoombare transities.
Om aansluiting te houden en stand-by zijn, is het voor de H2O-gemeenten vereist, om in ieder geval, een geavanceerd en toekomstbestendige datadistributiesysteem in huis te hebben. Vanuit de common ground gedachte zijn we gestart met een traject om hiervoor een open source toepassing te gaan gebruiken die met een aantal grote gemeenten is ontwikkeld.

Financiën
Om de financiële beheersbaarheid te verbeteren en beter te kunnen sturen op de ICT-kosten hebben we voor de BVO H2O een aantal nieuwe kostenplaatsen geïntroduceerd (Informatiebeveiliging en Dienstverlening). Ook in 2025 krijgen we te maken met verhoging van de ICT-kosten als gevolg van indexatie van de salarissen (cao) en de licentiekosten. We hebben de afgelopen jaren een toename gezien van het aantal software licenties en werkplekken vanwege een toename van personeel én uitbreiding van het aantal applicaties. De verwachting is dat in 2025 die trend ook zal doorzetten. Door binnen H2O steeds meer dezelfde applicaties te gaan gebruiken en die generiek in te richten zullen naar verloop van tijd ook besparingen op de ICT-kosten zichtbaar moeten worden. De verwachting is dat we in 2025 dat nog niet of heel beperkt gaan merken.
Zoals hiervoor al gemeld, worden de eisen voor privacy en informatiebeveiliging steeds strenger. We nemen (extra) maatregelen daar waar de risico's het grootst zijn of noodzakelijk vanuit wet- en regelgeving. Voor de implementatie van al die maatregelen zetten we in 2025 een projectleider in.

Informatieveiligheid
Met de aanstaande wijzigingen in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de komst van de Cyberbeveiligingswet/NIS2 (Cbw) en de aanscherping van de auditeisen (naast Opzet en Bestaan moeten we steeds vaker de Werking ook aantonen) zullen we meer aandacht moeten hebben voor de volgende onderwerpen om de hoogste risico's voor de gemeente te reduceren. Bij deze onderwerpen werken we nadrukkelijk samen in H2O-verband, zodat we onze kennis en capaciteit kunnen bundelen.

- Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM/BCP)
  Zijn we als H2O-gemeenten in voldoende mate voorbereid op crises? Het is namelijk niet de vraag OF we worden aangevallen, maar WANNEER. Hier is gewerkt aan een inhaalslag. Het BedrijfsContinuïteitsPlan (BCP) per organisatorische eenheid is in concept gereed. Het actueel houden en periodiek testen zijn hiervan moet nog opgezet worden. Datzelfde geldt voor de inrichting van de crisisorganisatie Informatievoorziening H2O-breed.
- *Autorisatiebeheer*
  Het Logisch ToegangsbeveiligingsBeleid (LTB) is inmiddels herschreven naar de nieuwe indeling van de ISO27002/BIO en wordt stap voor stap geimplementeerd.
- *Digitale Weerbaarheid verhogen*
  Om de risico's van digitale aanvallen zo beperkt mogelijk te houden moeten de beveiligingsmaatregelen rondom de ICT-systemen van de H2O-gemeenten op orde zijn. Hiervoor hebben we afspraken gemaakt met de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O.
- *Inventariseren verantwoordelijkheden Internet of Things (IoT) en Procesautomatisering.*
  Denk hierbij aan digitale aansturing (veelal via internet) van gemalen, verkeersregelinstallaties, bruggen, klimaatbeheersingssystemen, enz.. Dit is onderdeel van de Cyberbeveiligingswet.
- *Inrichting/borging SLA-management*
  Afspraken maken met ICT leveranciers over te leveren diensten en de bijhorende prestaties. Dit is een continu proces.
- *Selecteren en borgen ISMS-tooling voor informatiebeveiliging*
  Een Information Security Management System (ISMS) betreft alle zaken en de werkwijze voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gevoelige data.

Privacy

Ook op gebied van privacy werken we samen in H2O-verband. In 2025 is een breed bewustwordingsprogramma gedraaid. Waarbij zowel nieuwe medewerkers als bestaande informatie en prikkelende vragen en zelfs een in scene gezette phishing mail kregen. We maken hierin duidelijk wat er van het privacy-team, lijnmanagers en medewerkers wordt verwacht. Het doel is om de kennis over gegevensbescherming binnen de organisatie te verhogen. Voor nieuwe medewerkers introduceren we trainingen over privacy en informatiebeveiliging via e-learning, workshops en gesprekken met de Privacy Officer (PO). Hierdoor zijn zij vanaf dag één goed geïnformeerd.
We voeren Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit via een vaste werkwijze met duidelijke verantwoordelijkheden, zodat we risico's effectief kunnen beheersen. Een inventarisatie van risicoprocessen stelt het privacy-team in staat proactief te handelen en prioriteit te geven aan hoogrisicoverwerkingen.
We blijven systematisch werken aan het verhogen van onze privacy volwassenheid. De eerste externe WPG-audit uitgevoerd. Samen met de betrokken teams zullen we hieraan blijvende aandacht besteden om aan alle vereisten te voldoen.
In de afgelopen jaren is het advies over privacy en de AVG verder geprofessionaliseerd. De komende jaren staan er echter grote uitdagingen voor onze gemeenten. De samenleving digitaliseert in hoog tempo, en datatechnologie en algoritmes spelen een steeds grotere rol bij het analyseren van gegevens en het verbeteren van de dienstverlening aan burgers. Tegelijkertijd brengen deze technologieën ook risico's met zich mee voor de privacy van inwoners. De uitdaging is om een goede balans te vinden tussen enerzijds de naleving van privacywetgeving en anderzijds het toenemende gebruik van datatechnologie.

Technische infrastructuur

De bedrijfsvoeringsorganisatie H2O (BVO H2O) levert en beheert de ICT-infrastructuur voor de H2O-gemeenten. Een betrouwbare en toekomstbestendige ICT-infrastructuur is het fundament voor de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en de H2O-gemeenten zelf. In 2025 staat de vervanging van de hardware op de planning. Deze investeringen zijn voor 2025 weer als vervangingsinvesteringen opgenomen. De vervanging is noodzakelijk om aan de eisen en wensen te kunnen blijven voldoen in een omgeving waarin ontwikkelingen elkaar razendsnel opvolgen. Wendbaarheid is daarbij het sleutelwoord. Het is aan de BVO H2O om de ICT-infrastructuur up-to-date te houden en de beschikbaarheid te borgen.
Een andere belangrijke ontwikkeling is vanuit Europese wetgeving de steeds strenger wordende eisen voor privacy en informatiebeveiliging. Een digitale overheid biedt heel veel kansen, maar brengt ook risico's met zich mee. Om de risico's te beperken zijn passende beveiligingsmaatregelen nodig.
Ook voor de medewerkers van de H2O-gemeenten is het van belang dat er een digitale werkplek is die hen bij hun dagelijkse werkzaamheden ondersteunt en meer functionaliteiten biedt. Een 'moderne werkplek' biedt mogelijkheden om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken, samen te werken vanuit één platform, documenten eenvoudig met elkaar of externe organisaties te delen en digitaal met elkaar te kunnen communiceren. In 2025 zal er een 'moderne werkplek' beschikbaar zijn.
Ten slotte, zal de BVO H2O ICT-ondersteuning blijven bieden en ICT-advies blijven geven aan de H2O-gemeenten. De BVO H2O gaat zich verder professionaliseren door de servicemanagement processen

te optimaliseren en extra diensten voor de H2O-gemeenten uit te voeren, zoals het beheer van alle mobiele apparaten en de kantoorautomatisering (Microsoft 365).

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid en transparantie door in de begroting aan te geven op welke wijze rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Deze paragraaf is de invulling van deze verplichting voor de begroting 2026.
De Wet open overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking;
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Door de overheid is zowel incidenteel als structureel budget opgenomen voor de implementatie van de Woo.
Aan verplichting 1 en 2 wordt voldaan door de gemeente Heerde en richten we ons alleen op het verder automatiseren en verbeteren van (de uitvoering van) het proces. Voor de actieve openbaarmaking voldoen we aan de eisen van de geldende tranche (tranche 1). In H2O verband werken we aan de inventarisatie en mogelijkheid van publicatie van de volgende tranches. Hieronder wordt de stand van zaken van verplichting 3 en 4 verder toegelicht.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting is verdeeld in verschillende tranches. Op dit moment is het alleen verplicht de categorieën van tranche 1 openbaar te maken. De gemeente Heerde voldoet aan de verplichtingen van deze tranche. Over de ingangsdatum van de volgende tranches – deze wordt bij Koninklijke Besluiten per informatiecategorie genomen - is nog geen zekerheid tijdens het schrijven van deze openbaarheidsparagraaf.
Om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen is er een projectgroep op H2O en gemeentelijk niveau actief. Zaken die centraal voor de drie gemeenten geregeld kunnen worden zoals techniek en communicatie worden in H2O verband uitgevoerd. De arbeidsintensieve inventarisatie van documenten voor de eerstvolgende tranches is een lokale aangelegenheid.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 8 jaar – vanaf mei 2022 - op orde wordt gebracht. In de Archiefregeling wordt uiteengezet wat een overheidsorgaan moet doen om archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en houden. De Woo gaat nog een stapje verder. De VNG heeft een document uitgebracht “Woo wat moeten we NU”. Daarin worden 7 aandachtspunten benoemd. Wij hanteren deze punten, zie hieronder, als leidraad voor de prioritering de komende jaren.

1. De gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening: De gerealiseerde fusie van de streekarchieven EHH en NWV en daarmee de oprichting van Nova is een belangrijke stap om dit vorm te geven.
2. Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd: dit betreft het tijdig vernietigen van informatie. Applicaties die met het project Zaakgericht werken’ worden gekoppeld voldoen automatisch. De inventarisatie van de overige applicaties loopt.

3. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering: In 2025 is het e-mailbeleid vastgesteld. Dit is de start voor het realiseren van de archivering van e-mails van sleutelfiguren.
4. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten: Op dit moment is dit alleen voor de gemeentelijke berichten ingericht.
5. Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal ingericht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat, hoe het beheer is geregeld). Op dit moment zijn het Informatiebeleidsplan 2025 - 2028 en de Beheerregeling informatiebeheer gemeente Heerde (2024) aanwezig. De concretisering hiervan naar het gevraagde informatiebeheerplan zal in 2026 plaatsvinden.
6. Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling: Hieraan wordt gewerkt.
7. Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld: Wij hebben nog geen metagegevensschema vastgelegd en zullen dit in 2027 vormgeven. Tot deze tijd wordt uitgegaan van het MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie), die ook de basis zal vormen voor het gemeentelijk metagegevensschema.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering

I. Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Indien in de vervaardigingsprijs de rente is opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, dient te worden toegelicht dat deze rente is geactiveerd. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. De afschrijvingstermijn van kosten onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Maatschappelijk nut

De materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief). De geactiveerde investeringen in activa met een maatschappelijk nut zijn geactiveerd op basis van het gestelde in de verordening ex art. 212 dan wel op basis van afzonderlijke raadsbesluiten. De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex art. 212. Indien hierop extra wordt afgeschreven wordt dit toegelicht.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van (eerste) uitgifte.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Deelnemingen worden in afwijking hiervan gewaardeerd tegen marktwaarde, indien deze waarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen.

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs wordt een verliesvoorziening getroffen voor het verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. Voor bepaling van de winst wordt de voorgeschreven 'percentage-of-completion' methode voor het nemen van winsten gehanteerd.
De rente wordt berekend conform de BBV voorschriften. Het gehanteerde rentepercentage voor 2025 is 0,1718%. Administratieve lasten en interne uren worden doorberekend op basis van de geraamde urenverdeling. Een uitgebreide toelichting over parameters is opgenomen in het niet openbare MPG.
Bij het vaststellen van de parameters kostenstijging en opbrengstenstijging wordt aansluiting gezocht bij de Outlook 2026 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Dit adviesbureau stelt jaarlijks een advies op voor het toepassen van de parameters kosten- en opbrengstenstijging. Hierbij gebruikt Metafoor de meest recente jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties, de meest recente marktinformatie en de gegevens uit de goed gevulde eigen database. De voorgestelde parameters zijn opgedeeld in verschillende categorieën: bedrijventerrein, kantoren en top-, midden- en basiswoningmarktgebied. Ook wordt er een minimaal en een maximaal percentage aangegeven.
Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.
Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
II. Passiva
Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.
Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:
- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De pensioenvoorziening (ex)bestuurders is gewaardeerd tegen contante waarde.
Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van langer dan één jaar.
Vlottende schulden
De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Overlopende passiva
De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder 'baten' worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar op basis van de door de raad vastgestelde afschrijvingsmethoden/afschrijvingstermijnen.

Balans

Balans

	Balans in €	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
VASTE ACTIVA					
1.1	Immateriële vaste activa		932.061		1.030.017
	- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-		-	
	- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	932.061		1.030.017	
1.2	Materiële vaste activa		85.807.967		74.842.240
	- Investeringen met een economisch nut	61.216.114		50.830.290	
	- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.244.186		12.217.744	
	- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.487.667		10.934.206	
	- In erfpacht uitgegeven gronden	860.000		860.000	
1.3	Financiële vaste activa		2.711.389		2.703.048
	- Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000		6.000	
	- Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013		60.013	
	- Leningen overige verbonden partijen	475.102		475.102	
	- Overige langlopende leningen	2.170.274		2.161.933	
TOTAAL VASTE ACTIVA			***89.451.417***		***78.575.305***
VLOTTENDE ACTIVA					
2	Voorraden		-56.155		-1.266.637

	Balans in €	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
VASTE PASSIVA					
	EIGEN VERMOGEN		31.888.728		31.044.124
6.1	Algemene reserve	4.295.216		9.943.561	
6.2	Bestemmingsreserves	25.558.560		19.088.893	
6.3	Resultaat	2.034.952		2.011.670	
	VREEMD VERMOGEN		61.445.844		68.242.322
7	Voorzieningen	10.015.844		9.367.325	
8	Vaste schulden				
	- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	51.430.000		58.875.000	
	- Openbare lichamen	-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA			***93.334.572***		***99.286.446***
VLOTTENDE PASSIVA					
9	Vlottende schulden < 1 jaar		6.941.730		3.128.201

	- Onderhanden werken, waaronder bouwgrond in exploitatie	-56.155		-1.266.637			- Kasgeldleningen	3.000.000		-	
							- Banksaldi	598		106	
3	Uitzettingen < 1 jaar		14.067.965		28.128.127		- Overige schulden	3.941.132		3.128.095	
	- Vorderingen openbare lichamen	5.105.605		3.754.682							
	- Kasgeldleningen openbare lichamen	6.000.000		2.000.000							
	- Rijks schatkist	1.886.537				10	Overlopende passiva		10.027.656		8.162.239
				21.599.192							
	- Overige vorderingen	1.075.823		774.253			- Nog te betalen bedragen	5.237.643		4.763.661	
4	Liquide middelen		232.299		277.329		- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	4.552.097		3.381.941	
	- Kassaldi	4.555		3.630			- Overige vooruitontvangen bedragen	237.916		16.637	
	- Banksaldi	227.744		273.699							
5	Overlopende activa		6.608.432		4.862.762						
	- Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen	38.359		955.159							
	- Nog te ontvangen bedragen	5.606.133		3.254.215							
	- Overige vooruitbetaalde bedragen	963.940		653.388							
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA			***20.852.541***		***32.001.581***	***TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA***			***16.969.386***		***11.290.440***
	TOTAAL GENERAAL		**110.303.958**		**110.576.886**		**TOTAAL GENERAAL**		**110.303.958**		**110.576.886**
	Verliescompensatie vennootschapsbelasting		3.467.866		158.113		Gewaarborgde geldleningen		19.760.460		20.442.564

Toelichting op de balans

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

De vaste activa bestaat uit de onderdelen Immateriële vaste activa (IVA), materiële vaste activa (MVA) en financiële vaste activa (FVA)

De Immateriële vaste activa zijn als volgt ingedeeld

1.1 Immateriële vaste activa					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.030.017	-	-	-97.956	932.061
Totaal	**1.030.017**	**-**	**-**	**-97.956**	**932.061**

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.2 Materiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Investeringen met economisch nut	61.216.114	50.830.290
Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden	12.244.186	12.217.744
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	11.487.667	10.934.206
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	860.000
Totaal	**85.807.967**	**74.842.240**

1.2.1 Investeringen met economische nut

De materiële vaste activa met economisch nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.1 Investeringen met economisch nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	5.313.130	-19.727	-	-	5.293.403
Woonruimten	11.789	-	-	-1.246	10.543
Bedrijfsgebouwen	42.969.862	9.868.063	-180.800	-580.621	52.076.504
Grond, weg en waterbouwkundige werken	580.635	14.817	-	-65.085	530.367
Vervoermiddelen	502.177	319.767	-	-70.218	751.726
Machines, apparaten en installaties	518.090	1.253.178	-	-68.144	1.703.124
Overige materiële vaste activa	934.607	1.802	-	-85.962	850.447
Totaal	**50.830.290**	**11.437.900**	**-180.800**	**-871.276**	**61.216.114**

De grootste investeringen in 2025 hebben betrekking op investeringen in MFA Wapenveld en IKC de Lichtbron.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij naar bijlage 4. Investeringen / kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2026 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.2 Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden

De materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing worden geheven, zijn als volgt ingedeeld:

1.2.2 Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Bedrijfsgebouwen	12.914	-	-	-3.341	9.573
Grond, weg en waterbouwkundige werken	12.204.830	414.645	-17.387	-367.475	12.234.613
Overige materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Totaal	**12.217.744**	**414.645**	**-17.387**	**-370.816**	**12.244.186**

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij naar bijlage 4. Investeringen / kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2026 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.3 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.3 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Grond, weg en waterbouwkundige werken	10.934.206	1.062.898	-36.300	-473.137	11.487.667
Totaal	**10.934.206**	**1.062.898**	**-36.300**	**-473.137**	**11.487.667**

De grootste investeringen hebben betrekking op reconstructie wegen en vernieuwen openbare verlichtingen.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij naar bijlage 4. Investeringen / kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2026 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.4 In erfpacht uitgegeven gronden

1.2.4 In erfpacht uitgegeven gronden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	-	-	-	860.000
Totaal	**860.000**	**-**	**-**	**-**	**860.000**

1.3 Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000	6.000
Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013	60.013
Leningen overige verbonden partijen	475.102	475.102
Overige langlopende leningen	2.170.274	2.161.933
Totaal	**2.711.389**	**2.703.048**

De kapitaalverstrekking deelneming heeft betrekking op het startkapitaal van de ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek. De kapitaalverstrekking overige verbonden partijen heeft betrekking op de aandelen van Vitens (16.023), BNG (9,126), RGV Holding/ Leisurelands (3.726) en de NV Rova (272).

1.3.1 Leningen aan overige verbonden partijen

1.3.1 Leningen aan overige verbonden partijen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Achtergestelde lening ROVA	475.102	-	-	-	475.102
Totaal	**475.102**	**-**	**-**	**-**	**475.102**

De achtergestelde lening ROVA is in februari 2011 afgesloten met een looptijd van 10 jaar. de overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd met telkens 5 jaar.

1.3.2 Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt ingedeeld:

1.3.2 Overige langlopende leningen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Hypothecaire leningen ambtenaren	95.939	-	-	-10.065	85.874
Stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen	1.533.841	11.788	-	-	1.545.629
Startersleningen	529.753	9.018	-	-	538.771
Lening kleedaccommodatie De Gemzen	2.400	-	-	-2.400	-
Totaal	**2.161.933**	**20.806**	**-**	**-12.465**	**2.170.274**

Het aandeel schuldrest van het stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen per 31-12-2025 bedraagt € 1.175.335. Op 31-12-2025 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van € 370.294. In 2025 zijn 12 nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 161.

Het aandeel schuldrest van de door de gemeente verstrekte startersleningen per 31-12-2025 bedraagt € 182.754. Op 31-12-2025 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van € 356.016. In 2025 zijn 0 nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 16.

2.0 Voorraad

De voorraden zijn als volgt ingedeeld:

2.1 Voorraden							
in €							
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Uitgaven	Inkomsten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening	Balanswaarde 31-12 2025
Complex Eeuwlandseweg noord	1.526.718	19.464		14.929	1.561.111		1.561.111
Complex Eeuwlandseweg zuid	-164.439	8.163			-156.276	-5.245	-161.521
Complex Gebiedsontwikkeling Veldweg	-374.114	15.806		358.308	-		-
Complex Centrumplan Heerde	-2.254.802	678.330	73.630		-1.502.842	47.097	-1.455.745
Totaal	**-1.266.637**	**721.763**	**73.630**	**373.237**	**-98.007**	**41.852**	**-56.155**
Mutatie voorziening 2025				41.852			
Resultaat 2025				**415.089**			

In de onderstaande tabel is de verwachte eindwaarde (een minbedrag is een voordelige eindwaarde) opgenomen. Het betreft een extrapolatie van de verwachte baten en lasten tot en met de verwachte einddatum van de complexen.

2.1.1 Verwachting toekomstig verloop voorraad grondexploitatie						
in €						
Omschrijving	Balanswaarde 31-12-2025	Toekomstige lasten	Toekomstige baten	Winstneming	Afgesloten complexen	Geraamde eindwaarde
In exploitatie genomen gronden	-56.155	3.609.961	-4.569.697	1.015.891	-	-
Totaal	**-56.155**	**3.609.961**	**-4.569.697**	**1.015.891**	**-**	**-**

3.0 Uitzetting < 1 jaar

De vorderingen openbare lichamen zijn als volgt ingedeeld:

3.1 Vorderingen openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Belastingdienst	4.863.300	3.669.278
Overige openbare lichamen	242.305	85.404
Totaal	**5.105.605**	**3.754.682**

Het te ontvangen bedrag van de belastingdienst betreft de aangifte omzetbelasting van het vierde kwartaal 2025 en de aangifte BTW Compensatiefonds 2025.
Van de vorderingen openbare lichamen staat op 30-03-2026 nog een bedrag open van € 4.595.013. Dit betreft met name de afrekening m.b.t. het BTW Compensatiefonds.
De middelen die op grond van het schatkistbankieren worden aangehouden in rekening-courant bij het ministerie van Financiën bedragen:

3.2 Kasgeldleningen openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024

3.2 Kasgeldleningen openbare lichamen		
Kasgeldlening Gemeenschappelijke regeling De Som	-	2.000.000
Kasgeldlening BVO	1.000.000	-
Kasgeldlening gemeente Zaltbommel	5.000.000	-
Totaal	**6.000.000**	**2.000.000**

3.3 Rijks schatkist		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Rijks schatkist	1.886.537	21.599.192
Totaal	**1.886.537**	**21.599.192**

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren voor de gemeente Heerde bedraagt € 1.209.762 in 2025.
Voor het overzicht cf artikel 52c (drempelbedrag schatkistbankieren en het verloop van de aangehouden middelen) verwijzen wij naar de praragraaf Financiering.
De overige vorderingen zijn als volgt ingedeeld:

3.4 Overige vorderingen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Debiteuren Soza	168.909	205.268
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	-165.595	-186.088
Debiteuren belastingen	341.737	186.342
Overige debiteuren	921.532	690.711
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen en overige	-190.760	-121.980
Overige vorderingen	-	-
Totaal	**1.075.823**	**774.253**

4.0 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit:

4.0 Liquide middelen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Legeskas	3.367	2.556
Kas STIP	1.188	1.074
Totaal kassaldi	*4.555*	*3.630*
ING	78.380	79.162
BNG	100.109	100.456
Saldo simpledcards	6.922	8.246
Rabo	42.333	85.835
Totaal banksaldi	*227.744*	*273.699*
Totaal	**232.299**	**277.329**

5.0 Overlopende activa

De overlopende activa zijns volgt ingedeeld:

5.1 Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdrage BVO H2O	-	917.933
Contributie VNG	38.359	37.226
Totaal	**38.359**	**955.159**

5.2 Nog te ontvangen bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Gemeente Hattem	116.433	443.918
Gemeente Oldebroek	354.725	786.835
Gemeente Elburg	20.694	50.204
Provincie Gelderland	-	4.947
Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	44.171	2.393
Belastingaanslagen, containerledigingen	415.648	401.070
Belastingen, toeristenbelasting	49.000	-
Gemeente Apeldoorn	201.702	171.958
Bouwleges	118.260	257.923
Plus OV, afrekening vervoer	313.582	61.836
Ministerie BZK, gemeentefonds	142.073	85.304
Ministerie Justitie en Veiligeheid, opvang ontheemden Oekraïne	697.994	84.233
Ministerie Volkshuisvesting, realisatiestimulans	392.000	-
BNG rente	47.471	220.206
Lucrato	54.000	108.000
Kinderopvang, afrekening voorgaand jaar	80.783	-
Vliegtuigberging	2.122.035	113.044
VNOG	74.915	-
Overige nog te ontvangen bedragen	360.647	462.344
Totaal	**5.606.133**	**3.254.215**

5.3 Overige vooruitbetaalde bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
ROVA inzameling januari komend jaar	153.274	140.163
Lucrato bijdrage januari komend jaar	202.572	-
Huurkosten opvang Oekraïne	125.000	
Overige vooruitbetaalde bedragen	483.094	513.225
Totaal	**963.940**	**653.388**

6.0 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

6.0 Eigen vermogen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	4.295.216	9.943.561
Bestemmingsreserves	25.558.560	19.088.893
Resultaat	2.034.952	2.011.670
Totaal	**31.888.728**	**31.044.124**

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

6.1 Verloop Eigen vermogen						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve	9.943.561	635.855	-	-6.284.200	-	4.295.216
Bestemmingsreserves	19.088.893	1.375.815	6.583.753	-1.489.901	-	25.558.560
Resultaat	2.011.670	-2.011.670	-	-	2.034.952	2.034.952
Totaal	**31.044.124**	**-**	**6.583.753**	**-7.774.101**	**2.034.952**	**31.888.728**

Het verloop van de Algemene reserve is als volgt:

6.1.1 Verloop Algemene reserves						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve geblokkeerd	9.943.561	635.855	-	-6.284.200	-	4.295.216
Totaal	**9.943.561**	**635.855**	**-**	**-6.284.200**		**4.295.216**

De mutaties in de Algemene reserve zijn:

6.1.2 Specificatie Algemene reserves					
in €					
Omschrijving	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Saldo mutaties
Stand per 31-12-2024					9.943.561
Resultaatbestemming 2024	635.855	-	-	-	635.855
Inrichting gemeentekantoor	-	-	-220.000	-	-220.000
Investeringen ICT			-337.000		-337.000
De Rhijnsberg			-1.000.000		-1.000.000
De Heerd			-2.000.000		-2.000.000
De Noordgouw			-2.100.000		-2.100.000
IKC de Lichtbron		-	-40.200		-40.200
Budgetoverheveling	-	-	-587.000	-	-587.000
Stand per 31-12-2025	**635.855**	**-**	**-6.284.200**	**-**	**4.295.216**

Toelichting Algemene reserve

De algemene reserve (geblokkeerd) dient als weerstandsvermogen voor de normale exploitatie. Er is in totaal € 5.100.000 onttrokken voor De Rhijnsberg, De Heerd en De Noordgouw en € 40.200 voor IKC de Lichtbron. Tevens heeft er budgetoverheveling plaatsgevonden naar 2026.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

6.2 Verloop Bestemmingsreserves						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2025
Reserve grondexploitatie	1.120.001	-	-	-	-	1.120.001
Reserve Afkoop graven	1.196.144	-	-	-77.226	-	1.118.918
Reserve Afvalstoffenheffing	242.986	-	-	-38.910	-	204.076
Reserve Startersleningen	475.441	-	-	-	-	475.441
Reserve Klompenpadennetwerk	20.493	-	-	-	-	20.493
Reserve Infrastructuur, kunstwerken HWG	3.582.545	-	-	-114.657	-	3.467.888
Reserve Duurzaamheid	380.460	93.000	130.000	-	-	603.460
Reserve Collegeprogramma	458.500	-	90.000	-	-	548.500
Reserve T.b.v. investeringen	1.290.237	-	-	-61.530	-	1.228.707
Reserve Privatisering zwembad	113.645	-	-	-	-	113.645
Reserve Sociaal Domein	992.562	228.000	170.568	-	-	1.391.130
Reserve Corona	308.185		-	-308.185	-	-
Reserve ICT	870.473	-	-	-250.000	-	620.473
Reserve Omgevingsplan	571.830	428.000	-	-48.754	-	951.076
Reserve sociale woningbouw	9.000	-	-	-	-	9.000
Reserve Gebouwen	957.757	-	-	-15.841	-	941.916
Reserve Rhijnsberg	419.230	-	1.000.000	-	-	1.419.230
Reserve De Heerd	595.491	-	2.000.000	-	-	2.595.491
Reserve Renovatie Raadhuis	273.555	-	-	-20.000	-	253.555
Reserve Aanpak 0-100	8.858	-	-	-	-	8.858
Reserve De Noordgouw	4.200.000	-	2.100.000	-	-	6.300.000
Reserve M2A	243.000	-	-	-179.798	-	63.202
Reserve Startbijdrage Heerde 850 jaar	167.000	-	-	-167.000	-	-
Reserve uitvoering moties centrumontwikkeling	500.000	6.815	308.185	-100.000	-	715.000
Reserve Streekarchief	91.500	290.000	-	-	-	381.500
Reserve inrichting gemeentekantoor	-	-	220.000	-52.000	-	168.000
Reserve Opvang Ontheemden	-	330.000	-	-	-	330.000
Reserve Kunstgrasvelden	-	-	100.000	-	-	100.000
Reserve investeringen ICT	-	-	337.000	-56.000	-	281.000
Reserve Geluidsapparatuur Theaterzaal De Heerd	-	-	128.000	-	-	128.000
Totaal	**19.088.891**	**1.375.815**	**6.583.753**	**-1.489.901**	**-**	**25.558.560**

Toelichting bestemmingsreserves

- De reserve afkoop graven dient voor de bekostiging van het onderhoud van de afgekochte graven. De onttrekking van € 77.226 is op basis van het jaarrekeningresultaat (conform de Financiële verordening gemeente Heerde 2025).

- De reserve afvalstoffenheffing dient voor het opvangen van de jaarlijkse tekorten van de exploitatie van de huishoudelijke afvalstoffen. De onttrekking van € 38.910 is het gerealiseerde resultaat 2025 (conform de Financiële verordening gemeente Heerde 2025).
- De reserve startersleningen dient als buffer voor de uitgezette startersleningen. In 2025 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.
- De reserve klompenpadennetwerk dient voor het herstellen van het klompenpadennetwerk en wordt gevoed door sponsorbijdragen. In 2025 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.
- De reserve infrastructuur, kunstwerken HWG dient voor het beheer en onderhoud van de infrastructuur en kunstwerken van het voormalig projectgebied Hoogwatergeul. Voor het beheer en onderhoud van dit gebied is in 2025 € 114.657 aan deze reserve onttrokken (conform primaire begroting 2025).
- De reserve duurzaamheid is bij de najaarsnota 2018 gevormd. Vanuit het resultaat 2024 is er een toevoeging aan deze reserve gedaan. Daarnaast is vanuit de najaarsnota 2025 nog een extra bedrag toegevoegd i.v.m. biodiversiteit en opstalrechten trafo's.
- De reserve collegeprogramma is gevormd in 2023. Er is een toevoeging gedaan van € 90.000. In 2025 is aan de reserve sociaal domein vanuit het resultaat 2024 een bedrag van € 228.000 toegevoegd. Daarnaast is er een bedrag en € 170.568 toegevoegd voor MOBW.
- De reserve Corona diende ter dekking van de lasten van de Covid-19 pandemie. Het saldo van € 308.185 is overgeheveld naar reserve uitvoering moties centrumontwikkeling. De reserve is hiermee op 0.
- De reserve ICT is ter dekking van het project Zaakgericht Werken. Er is een bedrag van € 250.000 aan deze reserve onttrokken. Aan de reserve omgevingsplan is vanuit het resultaat 2024 een toevoeging gedaan van € 428.000. Daarnaast is er een onttrekking gedaan van € 48.754.
- De reserve sociale woningbouw is in 2025 niet gemuteerd.
- De reserve gebouwen dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2025 is € 15.841 onttrokken ten behoeve van diverse reparaties.
- De reserve Rhijnsberg dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2025 is € 1.000.000 toegevoegd, conform primaire begroting.
- De reserve De Heerd dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2025 is, conform primaire begroting, € 2.000.000 toegevoegd.
- Vanuit de reserve renovatie raadhuis worden de toekomstige (meer)kosten van de renovatie van het raadhuis gedekt. In 2025 is hieraan € 20.000 onttrokken. De reserve STIP (aanpak 0-100) is een reserve van waaruit de (toekomstige) voorbereidingskosten van het loket 0-100 jaar worden betaald. In 2025 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.
- Reserve De Noordgouw dient ter dekking van de onverwachte kosten voor de renovatie. In 2025 is € 2.100.000 toegevoegd conform primaire begroting.

- Reserve M2A is gevormd vanuit het resultaat 2023 voor een bedrag van € 243.000. Deze reserve dient ter dekking van onvoorziene kosten vanuit de M2A projecten. Reserve M2A is gevormd vanuit het resultaat 2023 voor een bedrag van € 243.000. Deze reserve dient ter dekking van onvoorziene kosten vanuit de M2A projecten. In 2025 is hierop € 167.000 onttrokken.
- Reserve uitvoering moties centrumontwikkeling is gevormd vanuit het resultaat 2023 voor een bedrag van € 500.000. Deze reserve dient ter dekking van kosten van ingediende moties rondom ontwikkeling centrumplan. In 2025 is hieraan vanuit reserve Corona een toevoeging (€ 308.185) gedaan. Daarnaast is er € 100.000 onttrokken.
- Aan de reserve Streekarchief is een toevoeging gedaan van € 290.000 vanuit het resultaat 2024, ter dekking van kosten rondom het streekarchivaat.
- De nieuwe reserve inrichting gemeentekantoor is gevormd ter dekking van kosten voor nieuwe inrichting. De reserve opvang ontheemden is gevormd vanuit het resultaat 2024, ter dekking van toekomstige kosten.
- De reserve kunstgrasvelden is opgenomen ter dekking van de toekomstige kosten.
- Reserve investeringen ICT is in 2025 gevormd voor een bedrag van € 337.000 en tegens is er € 56.000 weer onttrokken.
- Reserve geluidsapparatuur theaterzaal De Heerd is gevormd voor een bedrag van € 128.000 en wordt ingezet voor het vernieuwen dan de geluidsapparatuur in de theaterzaal van De Heerd.

Het totale exploitatieresultaat wordt gesplitst in het resultaat m.b.t. de complexen grondexploitatie en het reguliere resultaat.

6.3 Verloop resultaat		
in €		
Omschrijving	Resultaat 2025	Resultaat 2024
Exploitatie	1.619.863	2.369.906
Complexen grondexploitatie	415.089	-358.236
Totaal	**2.034.952**	**2.011.670**

7.0 Verloop voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt ingedeeld:

7.1 Verloop voorzieningen						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2025
Pensioenvoorziening bestuurders	2.855.173	-	901.625	-162.766	-	3.594.032
Voorziening wachtgeldverplichting college	1.139.739	-	18.526	-132.290	-	1.025.975
Voorziening verlofsparen	78.877	-	79.615	-	-	158.492
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	*4.073.789*	-	*999.766*	*-295.056*	-	*4.778.499*
Voorziening riolering	4.805.609	-	-	-48.691	-	4.756.918
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	*4.805.609*	-	-	*-48.691*	-	*4.756.918*
Voorziening parkeerfonds	83.139	-	-	-31.500	-	51.639

7.1 Verloop voorzieningen						
Voorziening bijdrage sociale woningbouw	330.000	-	24.000	-	-	354.000
Voorziening groenfonds	74.788	-	-	-	-	74.788
Totaal voorzieningen voor middelen vna derden waarvan bestemming gebonden is.	*487.927*	-	*24.000*	*-31.500*	-	*480.427*
Totaal	**9.367.325**	**-**	**1.023.766**	**-375.247**	**-**	**10.015.844**

Voorziening wethouderspensioenen

In de voorziening voor wethouderspensioenen is een extra toevoeging opgenomen van € 450.000 vanwege de voorgenomen overgang van Appa-pensioenen naar het nieuwe pensioenstelsel. Hiervoor zullen de pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 worden overgedragen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Om de overstap naar het ABP mogelijk te maken, is het verplicht om de voorziening voor wethouderspensioenen per 31-12-2025 op het benodigde niveau te brengen van deze toekomstige verplichting.

Bij de berekening hiervan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De rekenrente bedraagt 2,954%.
2. Bij de berekening is uitgegaan van het aantal wethouders waarvan per 1 januari 2028 de pensioenen overgaan naar het ABP. Voor gemeente Heerde gaat het hierbij om 19 wethouders.
3. De dekkingsgraad zoals gehanteerd door ABP. Gemeenten vormden altijd een voorziening tegen 100% van de verplichting. ABP heeft echter een wettelijke verplichting om een hogere dekkingsgraad aan te houden. De meest actuele inschatting van de dekkingsgraad is 122,2%, zijnde de dekkingsgraad per februari 2026.

8.0 Vaste schulden

De vaste schulden zijn als volgt ingedeeld:

8.1 Verloop van de vaste schulden					
in €					
Omschrijving/laatste jaar/rente	Boekwaarde 31-12-2024	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025	Rentelasten
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
BNG-2025-4,65%	141.665		-141.665	-	1.647
BNG-2025-3,56%	533.335		-533.335	-	3.641
BNG-2032-3,445%	3.600.000		-450.000	3.150.000	110.684
BNG-2025-0,58%	1.000.000		-1.000.000	-	2.368
BNG-2027-0,647%	2.100.000		-700.000	1.400.000	10.659
BNG-2029-0,375%	3.500.000		-700.000	2.800.000	11.061
BNG-2032--0,072%	8.000.000		-1.000.000	7.000.000	-5.760
BNG-2032-0,105%	4.800.000		-600.000	4.200.000	5.040
BNG-2048-1,115%	9.600.000		-400.000	9.200.000	102.604
BNG-2049-1,196%	20.000.000		-800.000	19.200.000	229.684
NWB-2029-4,675%	600.000		-120.000	480.000	25.245
NWB-2029--0,239%	5.000.000		-1.000.000	4.000.000	-11.001
Subtotaal	*58.875.000*	-	*-7.445.000*	*51.430.000*	*485.872*
Openbare lichamen cf artikel 1a Wet Fido					
	-	-	-	-	-
Subtotaal	-	-	-	-	-
Totaal	**58.875.000**	**-**	**-7.445.000**	**51.430.000**	**485.872**

Het gemiddeld rentepercentage in 2025 bedraagt -1,71% (in 2024 was dit -1,30%)

9.0 Vlottende schulden <1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar zijn als volgt ingedeeld:

9.0 Vlottende schulden < 1 jaar		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	3.000.000	-
Banksaldi	598	106
Overige vlottende schulden	3.941.132	3.128.095
Totaal	**6.941.730**	**3.128.201**

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

9.1 Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Lening gemeente Oosterhout	3.000.000	-
Totaal	**3.000.000**	**-**

9.2 Banksaldi		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Diverse BNG-rekeningen (debet saldi)	598	106
Totaal	**598**	**106**

9.3 Overige schulden		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Schulden aan openbare lichamen	235.184	159.738
Schulden aan overige crediteuren	3.705.948	2.968.357
Totaal	**3.941.132**	**3.128.095**

9.3.1 Specificatie schulden aan openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Omgevingsdienst	-	15.721
Gemeente Dalfsen	-	1.119
Gemeente Hattem	51.720	99.861
Gemeente Zwolle	27.674	-
Gemeente Epe	85.676	-
Gemeente Elburg	7.672	-
Provincie Gelderland	-	6.322
GGD Noord- en Oost Gelderland	9.677	-
GGZ Noord- en Oost Nederland	-	6.581
Gemeente Apeldoorn	44.978	27.260

9.0 Vlottende schulden < 1 jaar		
Overig	7.787	2.874
Totaal	**235.184**	**159.738**

9.3.2 Specificatie schulden aan overige crediteuren		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Crediteuren WIZ	234.624	242.536
Lucrato	-	25.271
Maandag Interim	-	19.433
Van der Scheer - Timmerman VOF	-	4.761
Stichting Proo	-	-
Premie aanvulling WW	38.501	38.501
Verian	-	18.935
Lagemaat Sloopwerken B.V.	-	2.874
Veluwenkamp Bedrijven BV	-	33.899
Noordgouw	183.026	1.226.373
Belastingdienst	-	103.128
Unit4	-	441.019
Ned.Herv.Schoolver.Wapenveld	1.262.490	-
St. Het Werkt Sociaal	196.826	-
Rova	185.461	-
Rver	168.328	-
van Dal	125.000	-
Reko	104.388	-
Overig	1.207.304	811.627
Totaal	**3.705.948**	**2.968.357**

10.0 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt ingedeeld:

10.0 Overlopende passiva		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
10.1 Nog te betalen	5.237.643	4.763.661
10.2 Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	4.552.097	3.381.941
10.3 Overige vooruitontvangen bedragen	237.916	16.637
Totaal	**10.027.656**	**8.162.239**

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

10.1 Specificatie nog te betalen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Belastingdienst loonheffing	1.033.191	953.760
Voorziening voor personeelskosten	248.560	-
Brede spuk (H30)	60.107	51.240
Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	35.867	382.135
Cambium - vergoeding gebruikerslasten	156.029	151.108
Gemeente Elburg	4.853	48.807

10.1 Specificatie nog te betalen		
Gemeente Epe	83.788	87.500
Gemeente Hattem	193.607	72.854
Gemeente Oldebroek	287.521	177.620
Gemeente Zwolle	23.684	49.632
Jeugd (Zorg in Natura)	570.000	414.826
Lucrato	38.034	308.588
Pensioenen	211.562	204.295
PlusOV	93.299	164.829
Prins Bouw	88.398	-
Rente langlopende geldleningen	446.818	507.993
Subsidies	120.000	88.898
WMO	381.000	293.703
Overig	1.161.325	805.873
Totaal	**5.237.643**	**4.763.661**

10.2 Specificatie van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Ministerie O&W - Covid gerelateerde onderwijsvertraging	-	88.613
Ministerie O&W - Bijdrage onderwijs achterstanden beleid (D8)	21.444	8.655
Ministerie I&W - Sanering verkeerslawaai (E3)	71.880	71.880
Ministerie I&W - Verkeersveiligheidsmaatregelen (E120)	350.849	-
Ministerie SZW - Wet Inburgering (G10)	439.535	383.259
Ministerie VWS - Brede SPUK (H30)	35.195	-
Provincie Gelderland - Regeling reductie energiegebruik	-	10.146
Provincie Gelderland - Instandhouding gemeentelijke monumenten	31.881	31.881
Provincie Gelderland - Centrumplan Heerde	73.000	174.292
Provincie Gelderland - Recreatiezoneringsmaatregelen	105.763	93.010
Provincie Gelderland - Deltaprogramma Zoetwater (E87b)	88.000	88.000
Ministerie BZK - Nationaal Isolatieprogramma 2023 (J94)	441.849	502.284
Ministerie BZK - Nationaal Isolatieprogramma 2024 (J94)	1.084.160	1.084.160
Ministerie BZK - Nationaal Isolatieprogramma 2025 (J94)	785.333	-
Ministerie BZK - Start Bouwimpuls (J105)	325.000	325.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Huisvesting aandachtsgroepen (J209)	204.000	204.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Regeling reductie energiegebruik (K28)	273.845	-
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Aanpak Energiearmoede (J55)	220.364	295.575
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Uitkering Ventilatiescholen	-	21.186
Totaal	**4.552.098**	**3.381.941**

10.2.1 Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen						
in €						
	Beschikking	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
Provincie Gelderland						
Regeling reductie energiegebruik 2022	9.295	10.146	-	-10.146	-	-
Centrumplan Heerde	500.000	174.292	150.000	-251.292	-	73.000
Recreatiezoneringsmaatregelen	100.000	93.010	29.802	-17.049	-	105.763
Deltaprogramma Zoetwater (E87b)	88.000	88.000	-	-	-	88.000

10.2.1 Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen						
Instandhouding gemeentelijke monumenten	60.203	31.881	-	-	-	31.881
Ministerie SZW						
Wet Inburgering (G10)		383.259	370.016	-313.740	-	439.535
Ministerie VWS						
Brede spuk (H30)		-	351.954	-316.759	-	35.195
Ministerie OC&W						
Covid gerelateerde onderwijsvertraging	312.742	88.613	-	-88.613	-	-
Onderwijsachterstandenbeleid 23-26 (D8)	374.417	8.655	389.186	-376.397	-	21.444
Ministerie BKZ						
Nationaal Isolatieprogramma 2023 (J94)	561.839	502.284	-	-60.435	-	441.849
Nationaal Isolatieprogramma 2024 (J94)	1.084.160	1.084.160	-	-	-	1.084.160
Nationaal Isolatieprogramma 2025 (J94)	785.333	-	785.333	-	-	785.333
Bouwimpuls (J105)	325.000	325.000	-	-	-	325.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland						
Huisvesting aandachtsgroepen (J209)	204.000	204.000	-	-	-	204.000
Regeling Aanpak energie armoede (J55)	333.793	295.575	-	-75.211	-	220.364
Regeling reductie energiegebruik (CDOKE) (K28)		-	626.488	-352.643		273.845
Uitkering Ventilatiescholen	591.186	21.186	-	-	-21.186	-
Rijksdienst voor Infrastructuur en Waterstaat						
Sanering Verkeerslawaai (E3)	71.880	71.880	-	-	-	71.880
Verkeersveiligheidsmaatregelen (E120)	373.966	-	373.966	-23.117	-	350.849
Totaal	**5.775.814**	**3.381.941**	**3.076.745**	**-1.885.402**	**-21.186**	**4.552.098**

10.3 Overige vooruitontvangen bedragen	
in €	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overig	237.916	16.637
Totaal	**237.916**	**16.637**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Jaarlijks dient de gemeente in de toelichting op haar balans haar belangrijkste financiële verplichtingen te vermelden. Dit zijn rechten en verplichtingen waaraan de gemeente voor de toekomstige jaren is verbonden (art. 53, lid a BBV). In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste opgenomen (bedragen > € 40.000 restant totale looptijd contract).

Niet uit balans blijkende rechten en verplichtingen			
in €			
Omschrijving	Rechten/Ver-plichtingen	Onrecht-matig	Looptijd
Pink Roccade, diverse applicaties	503.700	deels (140K)	deels wordt jaarlijks herzien (stilzwijgend), ander deel wisselende looptijden
ETP, gebruiksfase onderhoude Warme Koude Opslag De Rhijnsberg	58.700		t/m 2028
Jaarrekeningcontrole externe accountant	68.500		tm 2026
Born Bos- en Faunabheer	55.500		t/m 2026 (stilzwijgend verlenging)
Dynniq (Swarco), onderhoud openbare verlichting	16.500		t/m 2026
Brandverzekering	61.800		tm 2028
Bedrijfsarts	65.000		t/m 2027
VismaReat Youforce	1.367.000		t/m 2032
Aevitea, ziektekostenverzekering	28.000		01-01-2022 t/m 01-01-2025 / stilzw. verlenging per 2 jaar tm 01-01-2027
Level (Belastingen)	367.200		t/m 2035
SDV Zwolle (Stadsbank)	37.750		Stilzwijgende verlenging
Unit 4	68.500		t/m 2029 (optie 2x2 jaar verlenging t/m 2033)
Djuma	92.000		t/m 2031
ISPNext	6.000		Start 2024 t/m 2026 (stilzwijgend weer 3 jaar verlenging)
Visma Roxit / RX Mission	76.000	deels (36K)	Tot 170226 ORM 36K, daarna nieuw contract 4 jaar
Ryse	9.430	ja	Contract eindigt maart 2026
Pure Energie	352.400	ja	tm 13-05-2027
iBabs	25.000	ja	per jaar
VGI support BGT beheer	54.000	ja	per jaar
BDG Architecten	2.600	ja	Contract eindigt maart 2026
Circle K	98.000	ja	tm 30-09-2027
IDEE Interim&Advies	126.720	ja	tm 01-08-2026
Totaal	**3.540.300**		

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grand van de SMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en de inkomensgegevens van de de aanvragers. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Heerde ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen vast te kunnen stellen. door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door

het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Over het boekjaar 2025 is van het CAK een Third Party Mededeling ontvangen. Dit houdt in dat de beheersingsmaatregelen binnen het uitvoeringsproces van de eigen bijdragen WMO van het CAK voldoen aan de daaraan te stellen eisen om de juistheid en volledigheid van de berekende en opgelegde eigen bijdragen aan de aanvrager te waarborgen. Doordat bij het onderzoek voor het geven van deze mededeling de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de gegevens van de Belastingdienst, Gemeentelijke basisadministratie, de gemeente Heerde en de zorgaanbieders echter niet betrokken is, is de Third Party Mededeling niet voldoende om hierop volledig te kunnen steunen ten behoeve van de volledigheid van de eigen bijdragen in de jaarrekening 2025. Hierdoor heeft de gemeente Heerde onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen WMO van € 197.000 in de jaarrekening 2025. Wel kan middels de mededeling zekerheid worden verkregen dat het totaalbedrag aan vastgestelde eigen bijdragen gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen aan de gemeente. Hiermee beschikt de gemeente Heerde in voldoende mate over de zekerheid dat de eigen bijdragen in de jaarrekening 2025 juist zijn verantwoord. Eventuele mogelijke niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet significant c.q. materieel.

Overzicht garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen zijn, naar de aard van de geldlening, als volgt ingedeeld.

Overzicht gegarandeerde geldleningen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
A. Gegarandeerde geldleningen als garant	263.916	386.968
B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang	19.242.847	19.803.217
C. Overige verleende garanties	253.697	252.379
Totaal	**19.760.460**	**20.442.564**

A. Gegarandeerde geldleningen als garant							
Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend	Restant bedrag van de lening per 31-12-2024	Opname/ Aflossing	Restant bedrag van de lening per 31-12-2025	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2024	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2025
Woonstichting Triada	1.686.062	100	386.968	-123.052	263.916	386.968	263.916
Totaal	**1.686.062**		**386.968**	**-123.052**	**263.916**	**386.968**	**263.916**

B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang (indirect)							
Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend	Restant bedrag van de lening per 31-12-2024	Opname/ Aflossing	Restant bedrag van de lening per 31-12-2025	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2024	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2025
Woonstichting Triada	1.279.458	50	329.524	-107.364	222.160	164.762	111.080
Woonstichting Triada	5.000.000	50	5.000.000	-	5.000.000	2.500.000	2.500.000
Woonstichting Triada	3.229.334	50	1.301.365	-192.289	1.109.076	650.683	554.538

A. Gegarandeerde geldleningen als garant							
Woonstichting Triada	7.500.000	50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada	1.200.000	50	1.200.000	-	1.200.000	600.000	600.000
Woonstichting Triada	2.625.959	50	634.817	-148.406	486.411	317.409	243.206
Woonstichting Triada	-	50	533.252	-52.532	480.720	266.626	240.360
Woonstichting Triada	-	50	217.460	-18.848	198.612	108.730	99.306
Woonstichting Triada	-	50	6.719.676	-434.411	6.285.265	3.359.838	3.142.633
Woonstichting Triada	-	50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada	-	50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Stichting Habion	1.670.412	50	1.170.340	-166.890	1.003.450	585.170	501.725
Totaal	**22.505.163**		**39.606.434**	**-1.120.740**	**38.485.694**	**19.803.217**	**19.242.847**

C. Overige verleende garanties							
Naam geldnemer	**Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening**	**Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2024**	**Opname/ Aflossing**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2025**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2024**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2025**
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	33.333	-3.333	30.000	33.333	30.000
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	33.333	-3.333	30.000	33.333	30.000
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	33.333	-3.333	30.000	33.333	30.000
Coöperatie Heerde Energiek	100.000	100	80.000	-6.667	73.333	80.000	73.333
Schaapskooiruiters	120.000	50	64.000	-8.000	56.000	32.000	28.000
Rabobank Hypotheken	-	100	40.380	21.984	62.364	40.380	62.364
Totaal	**370.000**		**284.379**	**-2.682**	**281.697**	**252.379**	**253.697**

Gebeurtenissen na balansdatum

Op dit moment zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum bekend.

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

Overzicht van baten en lasten op programmaniveau

	Lasten	Begroting			Realisatie		
		Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Storting in reserve	Na
1000	Bestuur en ondersteuning	€ 15.883.606	€ 184.837	€ 16.068.443	€ 16.292.495	€ 6.583.753	€ 22.876.248
1001	Veiligheid	€ 2.088.523	€ 101.500	€ 2.190.023	€ 2.292.126	€ -	€ 2.292.126
1002	Verkeer, vervoer en waterstraat	€ 3.043.875	€ 198.000	€ 3.241.875	€ 3.098.293	€ -	€ 3.098.293
1003	Economie	€ 794.372	€ 85.500	€ 879.872	€ 1.001.439	€ -	€ 1.001.439
1004	Onderwijs	€ 3.250.460	€ -361.148	€ 2.889.312	€ 2.612.486	€ -	€ 2.612.486
1005	Sport, cultuur en recreatie	€ 4.793.764	€ 134.008	€ 4.927.772	€ 4.817.567	€ -	€ 4.817.567
1006	Sociaal domein	€ 23.043.957	€ 7.972.583	€ 31.016.540	€ 30.445.006	€ -	€ 30.445.006
1007	Volksgezondheid en milieu	€ 5.644.630	€ 508.892	€ 6.153.522	€ 6.321.983	€ -	€ 6.321.983
1008	Volkshuisvesting, leefomging en stedelijke vernieuwing	€ 1.944.935	€ 3.809.818	€ 5.754.753	€ 5.137.122	€ -	€ 5.137.122
	Totaal	**€ 60.488.122**	**€ 12.633.990**	**€ 73.122.112**	**€ 72.018.515**	**€ 6.583.753**	**€ 78.602.268**

	Baten	Begroting			Realisatie		
		Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Onttrekking uit reserve	Na
1000	Bestuur en ondersteuning	€ -49.456.901	€ -3.915.789	€ -53.372.690	€ -52.094.895	€ -7.774.101	€ -59.868.997
1001	Veiligheid	€ -34.270	€ -	€ -34.270	€ -44.935	€ -	€ -44.935
1002	Verkeer, vervoer en waterstraat	€ -110.780	€ -17.000	€ -127.780	€ -196.683	€ -	€ -196.683
1003	Economie	€ -352.497	€ 20.000	€ -332.497	€ -477.658	€ -	€ -477.658
1004	Onderwijs	€ -802.420	€ -122.192	€ -924.612	€ -970.009	€ -	€ -970.009
1005	Sport, cultuur en recreatie	€ -498.967	€ -245.949	€ -744.916	€ -881.588	€ -	€ -881.588
1006	Sociaal domein	€ -3.578.051	€ -5.593.060	€ -9.171.111	€ -9.197.621	€ -	€ -9.197.621
1007	Volksgezondheid en milieu	€ -4.814.415	€ -100.000	€ -4.914.415	€ -5.115.351	€ -	€ -5.115.351
1008	Volkshuisvesting, leefomging en stedelijke vernieuwing	€ -839.821	€ -2.660.000	€ -3.499.821	€ -3.884.378	€ -	€ -3.884.378
	Totaal	**€ -60.488.122**	**€ -12.633.990**	**€ -73.122.112**	**€ -72.863.119**	**€ -7.774.101**	**€ -80.637.220**

	Saldo	Begroting			Realisatie		
		Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Mutaties met reserve	Na
1000	Bestuur en ondersteuning	€ -33.573.295	€ -3.730.952	€ -37.304.247	€ -35.802.400	€ -1.190.348	€ -36.992.749

	Lasten	Begroting			Realisatie		
1001	Veiligheid	€ 2.054.253	€ 101.500	€ 2.155.753	€ 2.247.191	€ -	€ 2.247.191
1002	Verkeer, vervoer en waterstraat	€ 2.933.095	€ 181.000	€ 3.114.095	€ 2.901.609	€ -	€ 2.901.609
1003	Economie	€ 441.875	€ 105.500	€ 547.375	€ 523.781	€ -	€ 523.781
1004	Onderwijs	€ 2.448.040	€ -483.340	€ 1.964.700	€ 1.642.477	€ -	€ 1.642.477
1005	Sport, cultuur en recreatie	€ 4.294.797	€ -111.941	€ 4.182.856	€ 3.935.979	€ -	€ 3.935.979
1006	Sociaal domein	€ 19.465.906	€ 2.379.523	€ 21.845.429	€ 21.247.385	€ -	€ 21.247.385
1007	Volksgezondheid en milieu	€ 830.215	€ 408.892	€ 1.239.107	€ 1.206.632	€ -	€ 1.206.632
1008	Volkshuisvesting, leefomging en stedelijke vernieuwing	€ 1.105.114	€ 1.149.818	€ 2.254.932	€ 1.252.744	€ -	€ 1.252.744
	Totaal	**€ -0**	**€ -**	**€ -0**	**€ -844.603**	**€ -1.190.348**	**€ -2.034.952**

Samenvatting	
Totaal gerealiseerde lasten	€ 72.018.515
Totaal gerealiseerde baten	€ -72.863.119
Gerealiseerd saldo baten en lasten	€ -844.603
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ -1.190.348
Gerealiseerd resultaat	**€ -2.034.952**

Toelichting

0. Bestuur en Ondersteuning
De hogere lasten komen voort uit extra toevoeging aan pensioen- en wachtgeldvoorziening (ex)bestuurders. In verband met de wettelijke verplichting van de overdracht van deze pensioenen per 1-1-28 naar het ABP. Daarnaast zijn er in 2025 veel activiteiten en (inspraak) bijeenkomsten voor inwoners geweest waardoor de kosten hoger waren.

1. Veiligheid
Bij het taakveld Openbare orde en veiligheid is relatief veel extern personeel ingehuurd.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
Er zijn kapitaallasten geraamd voor diverse investeringen. Deze worden later gerealiseeerd waardoor de kapitaallasten lager uitvielen. Ook de toegerekende rentekosten zijn lager dan geraamd.

3. Economie
Stijging van de kosten met name door inhuur extern personeel. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor SPUKs. Hier staan baten tegenover.

4. Onderwijs
De toegerekende rentekosten zijn lager dan geraamd. Daarnaast is een deel van het budget voor aanleg groene schoolpleinen niet aangewend. Dit wordt via resultaat overgeheveld naar budget 2026.

5. Sport, cultuur en recreatie
Kosten voor streekarchief waren minder omdat de begroting NOVA nog een ingroeimodel is. De werkelijke kosten zijn lager dan de raming.

6. Sociaal Domein
Er hebben diverse besparingen plaatsgevonden en o.a. inhuur budgetten zijn niet volledig benut.

7. Volksgezondheid en milieu
Toegerekende rentekosten zijn lager dan geraamd. Daarnaast zijn de kosten voor de SPUKs hoger dan geraamd, maar hier staan baten tegenover.

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Het voordeel hier komt met name door het resultaat onder de grondexploitatie

Voor verdere toelichting op afwijkingen verwijzen we naar de toelichtingen onder de verschillende programma's.

Algemene dekkingsmiddelen

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt voorgeschreven een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen.
De algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten die niet direct samenhangen met een programma.
Volgens het voorschrift bevat het overzicht ten minste de volgende onderdelen:

- opbrengsten van de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- algemene uitkeringen uit het Gemeentefonds,
- opbrengst uit deelnemingen: de dividenden,
- het saldo van de financieringsfunctie: de rente inkomsten van de reserves en het renteresultaat.

Excel-tabel

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffing waarvan de besteding niet gebonden is									
OZB woningen	€ 4.218.530	€ 349.606	€ 3.868.924	€ 4.443.530	€ 349.606	€ 4.093.924	€ 4.489.441	€ 258.992	€ 4.230.449
OZB niet-woningen	€ 1.340.300	€ 102.716	€ 1.237.584	€ 1.340.300	€ 140.716	€ 1.199.584	€ 1.306.831	€ 167.111	€ 1.139.720
Toeristenbelasting	€ 305.000	€ -	€ 305.000	€ 285.000	€ -	€ 285.000	€ 359.632	€ -	€ 359.632
Totaal lokale heffingen	**€ 5.863.830**	**€ 452.322**	**€ 5.411.508**	**€ 6.068.830**	**€ 490.322**	**€ 5.578.508**	**€ 6.155.904**	**€ 426.103**	**€ 5.729.801**
Algemene uitkeringen									
Uitkeringen huidig boekjaar	€ 40.009.924	€ -	€ 40.009.924	€ 42.125.356	€ -	€ 42.125.356	€ 42.659.836	€ -	€ 42.659.836
Mutaties uitkeringsjaar 2024	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 351.311	€ -	€ 351.311
Mutaties uitkeringsjaar 2023	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 11.128	€ -	€ 11.128
Totaal Algemene uitkeringen	**€ 40.009.924**	**€ -**	**€ 40.009.924**	**€ 42.125.356**	**€ -**	**€ 42.125.356**	**€ 43.022.275**	**€ -**	**€ 43.022.275**
Dividend									
Deelneming ROVA	€ 137.000	€ -	€ 137.000	€ 91.600	€ -	€ 91.600	€ 91.637	€ -	€ 91.637
Deelneming BNG	€ 15.000	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ -	€ 15.000	€ 22.906	€ -	€ 22.906
Deelneming Vitens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Dividend	**€ 152.000**	**€ -**	**€ 152.000**	**€ 106.600**	**€ -**	**€ 106.600**	**€ 114.543**	**€ -**	**€ 114.543**

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
Saldo van de financieringsfunctie	**€ 39.380**	**€ 488.955**	**€ -449.575**	**€ 349.380**	**€ 488.955**	**€ -139.575**	**€ 375.534**	**€ 478.175**	**€ -102.641**

Overhead

De definitie van de overhead volgens het BBV is “alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”. Deze kosten worden verantwoord bij het taakveld Overhead. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.
(Uitvoerings-) lasten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Alle functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten en baten die rechtstreeks aan een specifiek taakveld zijn toe te wijzen, maken deel uit van de overige taakvelden en niet van het taakveld Overhead.

Excel-tabel

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Kosten van de overhead									
Kosten van de overhead	€ 1.009.092	€ 10.027.873	€ -9.018.781	€ 1.169.092	€ 10.448.283	€ -9.279.191	€ 1.940.403	€ 11.773.401	€ -9.832.998
Totaalbedrag van de kosten overhad	**€ 1.009.092**	**€ 10.027.873**	**€ -9.018.781**	**€ 1.169.092**	**€ 10.448.283**	**€ -9.279.191**	**€ 1.940.403**	**€ 11.773.401**	**€ -9.832.998**

Heffing voor de vennootschapsbelasting

Excel-tabel

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrag van de heffing voor vennootschapsbelasting									
Bedrag van de heffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
Totaalbedrag		**€ -**	**€ -**	**€ -**		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Onvoorzien

Excel-tabel

Saldo	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Aanwending van bedrag onvoorzien									
Onvoorzien	€ -	€ 30.000	€ -30.000	€ -	€ 20.000	€ -20.000	€ -	€ -	€ -
Kosten uittreding OMVV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.264	€ -7.264
Testkarren i.v.m. de wolf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.630	€ -3.630
Totaalbedrag onvoorzien	**€ -**	**€ 30.000**	**€ -30.000**	**€ -**	**€ 20.000**	**€ -20.000**	**€ -**	**€ 10.894**	**€ -10.894**

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

In de jaarstukken 2025 zijn de onderstaande incidentele baten en lasten verantwoord:

	Overzicht incidentele baten en lasten			
Nr.	in €			
	Omschrijving	Programma	Baten	Lasten
	Exploitatiebudgetten			
1	Voorziening wachtgeld	Bestuur en ondersteuning		480.866
2	Voorziening voor personeelskosten	Bestuur en ondersteuning		248.560
3	Subsidie Heerde 850 jaar	Bestuur en ondersteuning		167.000
4	Huur en schoonmaak accommodatie Belastingsamenwerking	Bestuur en ondersteuning		45.337
5	Rente openstaand banksaldo (schatkistbankieren)	Bestuur en ondersteuning	-364.761	
6	Opbrengst Liander trafo plaatsingen	Bestuur en ondersteuning	-110.131	
7	Aanpassing Van Meurspark (dekking vanuit reserve centrumontwikkeling)	Verkeer, vervoer en waterstaat		100.000
8	Centrummanager	Economie		36.000
9	Verwijderen asbest en infiltratiekratten De Lichtbron	Onderwijs	-51.077	51.077
10	Bibliotheekmiddelen	Sport, cultuur en recreatie	-100.000	100.000
11	Overschot stichting kunstgrasvelden (toevoegen reserve kunstgrasvelden)	Sport, cultuur en recreatie	-100.838	
12	Verkenning AZC	Sociaal domein		54.898
13	Ontvangen MOBW- gelden gemeente Apeldoorn	Sociaal domein	-170.568	
14	Opstellen Omgevingsplan	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		48.754
	Projectbudgetten			
15	SPUK J4B energie hub Bedrijventerreinen	Economie	-25.756	25.756
16	SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2025	Onderwijs	-376.397	376.397
17	SPUK D14 NPO-gelden Onderwijsvertraging	Onderwijs	-95.097	97.097
18	SPUK H30 Lokaal Sportakkoord	Sport, cultuur en recreatie	-83.127	
19	SPUK H30 Brede regeling Combinatiefunctionaris	Sport, cultuur en recreatie	-66.095	66.095
20	SPUK H4 Stimulering Sport 2025	Sport, cultuur en recreatie	-75.211	87.511
21	SPUK G10 Wet Inburgering 2025	Sociaal domein	-150.584	150.584
22	SPUK H35b IZA doelen	Sociaal domein	-237.512	237.512
23	SPUK A16 Opvang ontheemden Oekraïne	Sociaal domein	-4.487.773	4.487.773
24	Zorgopvang Oekraïne VNOG	Sociaal domein	-67.352	67.352

25	SPUK H30 Valpreventie	Volksgezondheid en milieu	-53.095	53.095
26	SPUK K28 Klimaat en energiebeleid (CDOKE)	Volksgezondheid en milieu	-402.525	402.525
27	SPUK J94 Nationaal Isolatieprogramma 2023	Volksgezondheid en milieu	-60.435	60.435
28	Vliegtuigberging Veessen	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-2.008.991	2.008.991
29	Herontwikkeling Centrumplan Heerde	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-200.000	200.000
30	SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-75.211	75.211
31	SPUK J17 Realisatiestimulans	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-392.000	
	Saldo incidentele baten en lasten		**-9.754.536**	**9.728.826**
	Totaal incidentele baten en lasten			**-25.710**

De structurele mutaties in de reserves worden als volgt weergegeven:

	Overzicht structurele mutaties reserves **in €**		
	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking
	Reserve afvalstoffen		38.910
	Reserve Begraafplaatsen		77.226
	Reserve projectgebied Hoogwatergeul		114.657
	Reserve Gebouwen		15.841
	Reserve Sociaal domein	-170.568	
	Reserve Raadhuis		20.000
	Totaal	**-170.568**	**266.634**

Op basis van het overzicht incidentele baten en lasten alsmede de structurele mutaties in de reserves, wordt in de onderstaande tabel het structurele exploitatieresultaat berekend:

6.3.1 Structureel exploitatieresultaat 2025

	in €	
	Omschrijving	Realisatie
	Saldo baten en lasten vóór bestemming	2.034.952
	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	-96.066
	Saldo van baten en lasten inclusief structurele mutaties in de reserves	1.938.886
	Incidentele baten en lasten (saldo)	-25.710
	Structureel exploitatieresultaat	**1.913.176**

	Toelichting incidentele baten en lasten
Nr.	Toelichting
1	De toevoeging aan de wachtgeldvoorziening (ex)bestuurders is het gevolg van de waardeoverdracht naar het ABP per 1-1-2028. De hoogte van de voorzieningen is hierop
	al aangepast.
2	
3	Eénmalige subsidie voor de viering van het 850-jarig bestaan van de gemeente Heerde verstrekt aan organiserende verenigingen/initiatiefnemers.
4	Tijdelijk huisvesting van de Belastingsamenwerking tussen Hattem, Heerde, Elburg en Oldebroek. Ingangsdatum 1 januari 2025.
5	Ontvangen rente-inkomsten door openstaand bank- en schatkistbankierensaldo.
6	Als gevolg van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk zijn er extra trafohuisjes geplaatst. Liander betaald hiervoor een éénmalige vergoeding per trafohuisje.
7	Voor de aanpassingen van het Van Meurspark (project Centrumontwikkeling) is een éénmalig budget beschikbaar gesteld.
8	Voor 2025 is er een Centrummanager ingezet om het contact met de ondernemers te verbeteren. Deze inzet wordt in april 2026 beëindigd.
9	Bij de voorbereiding van de nieuwbouw van IKC De Lichtbron waren de sloop- en afvoerkosten van asbest en infiltratiekratten hoger dan vooraf geraamd. Deze incidentele
	meerkosten zijn aan de exploitatie toegevoegd.
10	Vanuit het Gemeentefonds is voor de jaren 2025 en 2026 twee keer €100.000,- beschikbaar gesteld voor de aanschaf/stimulatie van bibliotheekmiddelen. Dit geld is naar
	de bibliotheek doorgestort.
11	De stichting Kunstgrasvelden is opgeheven. Het nog bij deze stichting aanwezige banksaldo is naar de gemeente Heerde overgemaakt.
12	Eénmalige kosten voor de verkenning van de komst van een AZC op het grondgebied van de gemeente Heerde.
13	Doorbetaling van de door de gemeente Apeldoorn ontvangen MOBW-gelden over 2025.

14 Kosten die zijn gemaakt voor het opstellen voor een Omgevingsplan. Dit wordt in 2026 voortgezet.

15 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. Economie. Hiertegenover staat een zelfde bedrag aan bestedingen.

16-17 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. Onderwijs. Hiertegenover staat een zelfde bedrag aan bestedingen.

18-20 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. Sport, cultuur en recreatie. Hiertegenover staat een zelfde bedrag aan bestedingen waarbij Lokaal Sportakkoord over meerdere

programma's is verdeeld.

21-24 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. Sociaal domein. Hiertegenover staat eenzelfde bedrag aan bestedingen.

25-27 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. Volksgezondheid en milieu. Hiertegenover staat eenzelfde bedrag aan bestedingen.

28 Ontvangen subsidie voor de vliegtuigberging in Veessen. Hiertgenover staat eenzelfde bedrag aan bestedingen.

29 Ontvangen subsidie voor de herontwikkeling van het Centrumplan Heerde. Hiertgenover staat eenzelfde bedrag aan bestedingen.

30 Ontvangen SPUK-subsidie t.b.v. Volkshuisvesting en leefomgeving en stedelijke vernieuwing. Hiertegenover staat eenzelfde bedrag aan bestedingen.

31 Ontvangen SPUK-subsidies t.b.v. realisatie betaalbare woningen. Dit geld wordt bij de bestemming van het rekeningresultaat naar de reserve overgeheveld.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 17 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.440.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

<u>Bevinding</u>

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen €2.904.000,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van €1.440.000,-. Van de niet rechtmatig tot gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van €730.000,- acceptabel op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Onderstaand is dit schematisch uitgewerkt.

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	€1.235.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€180.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	€0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€1.415.000**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	€730.000
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€1.489.000
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	€0
Totaal Onrechtmatigheden	**€2.904.000**
Waarvan acceptabel	€730.000
Waarvan niet-acceptabel	€2.174.000

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT)

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2025 gemeente Heerde

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op de gemeente Heerde. De essentie is dat de topinkomens niet hoger zijn dan het inkomen van de minister-president. Voor de gemeente Heerde is het algemeen bezoldigingsmaximum van toepassing. Deze is voor 2025 vastgesteld op € 246.000,-. Er zijn binnen de gemeente Heerde geen functionarissen met een bezoldiging op of over dit bedrag.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

2025						
bedragen x € 1	**B. van Zuthem**		**J.E. Brink**		**R. Hafkamp**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12		17/11 - 31/12		01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1		1	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€123.168		€14.828		€78.292	
Beloningen betaalbaar op termijn	€20.642		€2.373		€11.548	
Subtotaal	*€143.810*		*€17.201*		*€89.840*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€246.000		€30.329		€246.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	*€143.810*		*€17.201*		*€89.840*	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2024						
bedragen x € 1	**B. van Zuthem**		**J. Brink**		**R. Hafkamp**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		N.v.t.		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12				01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1				1	

2025			
Dienstbetrekking?	Ja		Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€119.203	€0	€71.520
Beloningen betaalbaar op termijn	€20.350	€0	€10.635
Subtotaal	*€139.554*	*€0*	*€82.155*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€223.000	€0	€233.000
Bezoldiging	€139.554	€0	€82.155

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode maand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

Overzicht Sisa

Sisa verantwoording

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			0	0	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			€0	€0				
			Reeks 1	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**

ocw

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€0	€0	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
							€0	
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de	Aantal gebruikte leermiddelen	

					de gemeente financiert	Informatiepunten in de gemeente behandeld is		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: C92/01	*Indicator: C92/02*	*Indicator: C92/03*	*Indicator: C92/04*	*Indicator: C92/05*	
			€18.970	€0	1	137	5	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: D8/01	*Indicator: D8/02*	*Indicator: D8/03*	*Indicator: D8/04*	*Indicator: D8/05*	*Indicator: D8/06*
			€229.828	€126.291	€20.279	€0	€8.655	€ 21.444
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid **Bedrag**		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*		
			Indicator: D8/07	*Indicator: D8/08*	*Indicator: D8/09*	*Indicator: D8/10*		

		1				
		2				
		100				
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	
			€ 95.097	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*
			€ 0	€ 88.524	-€ 6.573	Ja
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs

ocw

			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*		
			Indicator: D14/08	*Indicator: D14/09*	*Indicator: D14/10*	*Indicator: D14/11*		
		1						
		2						
		10						
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: E3/01	*Indicator: E3/02*	*Indicator: E3/03*	*Indicator: E3/04*	*Indicator: E3/05*	*Indicator: E3/06*
		1	BSV/24/00216	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		100						
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

ocw

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
		1	*2020.133.00*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2						
		100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	IENW/BSK-2022/80902	€ 362.797	€ 362.797	€ 108.900	€ 108.900
		2						
		15						
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	IENW/BSK-2022/80902	Nee			
		2						
		15						
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	IENW/BSK-2022/80902	Project 1	Nee		
		2						
		15						
IenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E87B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*
		1	030004 Provincie Overijssel	S2023-002886	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		10						
			Kopie beschikkingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E87B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*				
		1	S2023-002886	Nee				
		2						
		10						

ocw

IenW	**E110B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/02*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/03*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/05*	
			060193 Gemeente Zwolle	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/06*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/07*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/08*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/09*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/11*
			nvt	0	0	0	0	Nee
			Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110B/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110B/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/16*	
		1	*nvt*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		2						
		25						

ocw

IenW	**E120**	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)		
			Aard controle R *Indicator: E120/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	*Aard controle R* *Indicator: E120/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*		
			€ 46.235	€ 46.235	€ 23.118	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E120/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*		
		1	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	2	Veldweg, Leeuwerikweg		
		2	465 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt op 60-wegen, aantal in st	Nee	1	Molenweg		
		50						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

ocw

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.209.921	€ 22.145	€ 73.979	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 6.845	€ 588	€ 0	€ 588.676	€ 8.552	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m.	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.159	€ 71
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 399	€ 20
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.125	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 1.125	€ 6.558	€ 91
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
		Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0	N.v.t.		

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
	Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				

		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

		inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G10/01*	*Aard controle R* *Indicator: G10/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 150.584	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Aard controle R *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G13/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 20.829	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 96.377	€ 273.045				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 224.638	€ 21.340	€ 27.067			
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			€ 351.954	€ 35.195	€ 316.759	€ 954.769	Ja	

ocw

			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	€ 225.012				
		2						
		3						
VRO	**J4B**	**Regiodeals 5e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/03*	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/05*	

ocw

		1	030004 Provincie Overijssel	S2025-0001705	Impactstrategie/ Toekomstbestendige Bedrijventerreinen / EnergyHUB	€ 25.756	€ 2.820	
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						
		7						
		8						
		9						
		10						
		11						
		12						
		13						
		14						
		15						
		16						
		17						
		18						
		19						
		20						
		21						
		22						
		23						
		24						
		25						
		26						
		27						
		28						

		29					
		30					
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/06*	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/09*	
		1	*030004 Provincie Overijssel*	€ 25.756	€ 2.820		
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					
		11					
		12					
		13					
		14					
		15					
		16					
		17					

		18						
		19						
		20						
		21						
		22						
		23						
		24						
		25						
		26						
		27						
		28						
		29						
		30						
			Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/11*				
			€ 0	Nee				
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			

ocw

			56	55	0				
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
		1	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		2							
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*	
			107	€ 40.831	€ 49.079	0	€ 0	€ 3.337	

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			107	€ 34.380	€ 97.112			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			221	132	0	31	406	2
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...]**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen,	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte

		van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties			aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/01*	*Aard controle R* *Indicator: J94/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	*Aard controle R* *Indicator: J94/05*	*Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03497527*	€ 43.338	96	0	€ 0	€ 3.365
		2	*LAI24-03732755*	€ 481	18	0	€ 16.616	€ 481
		3	*LAI25-03830090*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		4						
		5						
		100						

	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*
1	€ 0	€ 39.973	Nee
2	€ 0	€ 0	Nee
3	€ 0	€ 0	Nee
4			
5			

		100						
VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
		1	*Van Meurspark*	22	Nee	22	Ja	€ 0
		2	*Van Meurspark - Klapperdijk*	17	Ja	17	Ja	€ 0
		20						
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
		1	*Van Meurspark*	€ 0	Ja	Vertraging in afsluiting bestaande nutsleidingen door netbeheerders	22	Ja
		2	*Van Meurspark - Klapperdijk*	€ 0	Ja		17	Ja
		20						
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*				

			Indicator: J105/13	*Indicator: J105/14*				
		1	*Van Meurspark*	Nee				
		2	*Van Meurspark - Klapperdijk*	Nee				
		20						
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2023-03499279*	*24 Flexwoningen Heerde*	€ 0	€ 0	€ 0	24
		2						
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*24 Flexwoningen Heerde*	24	Ja	Nee	Nee	
		2						
		10						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten

			Aard controle R *Indicator: K28/01*	*Aard controle R* *Indicator: K28/02*	*Aard controle R* *Indicator: K28/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	*Aard controle R* *Indicator: K28/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 251.284	€ 69.945	€ 31.415	€ 1.156.270	€ 0	€ 8.357
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 3.452.900	€ 989.701	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	

ocw

			Aard controle R *Indicator: M16/07*	*Aard controle R* *Indicator: M16/08*	*Aard controle R* *Indicator: M16/09*	*Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	*Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 0	€ 291.708	Nov-24	Oct-25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 4.150.893	€ 16.810.943				

Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

Overzicht per taakveld

Exploitatie	Realisatie 2025
00 Bestuur en ondersteuning	
0.1 Bestuur	2.626.254
0.10 Mutaties reserves	-1.190.348
0.2 Burgerzaken	227.071
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	55.007
0.4 Overhead	9.832.998
0.5 Treasury	-145.191
0.61 OZB woningen	-4.246.949
0.62 OZB niet-woningen	-1.139.720
0.64 Belastingen overig	-489
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.022.275
0.8 Overige baten en lasten	10.894
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	-36.992.749
01 Veiligheid	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.413.529
1.2 Openbare orde en veiligheid	833.662
Totaal 01 Veiligheid	2.247.191
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	
2.1 Verkeer en vervoer	2.901.609
2.2 Parkeren	0
Totaal 02 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.901.609
03 Economie	
3.1 Economische ontwikkeling	343.259
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	51.246
3.4 Economische promotie	129.276
Totaal 03 Economie	523.781
04 Onderwijs	
4.1 Openbaar basisonderwijs	1.625
4.2 Onderwijshuisvesting	771.108
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	869.743
Totaal 04 Onderwijs	1.642.477
05 Sport, cultuur en recreatie	
5.1 Sportbeleid en activering	-77.513
5.2 Sportaccommodaties	996.457
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	440.237
5.4 Musea	183.130
5.5 Cultureel erfgoed	99.389
5.6 Media	491.002
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.803.278
Totaal 05 Sport, cultuur en recreatie	3.935.979

Exploitatie	Realisatie 2025
06 Sociaal Domein	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	901.251
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	1.888.306
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	753.027
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	848.382
6.3 Inkomensregelingen	1.628.438
6.4 Begeleide participatie	2.469.162
6.5 Arbeidsparticipatie	620.900
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	523.592
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	2.552.560
6.712 Begeleiding (Wmo)	2.241.871
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	6.183.005
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	10.542
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	10.055
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	67.127
6.791 PGB Wmo	108.404
6.792 PGB Jeugd	41.500
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	-121.778
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	32.662
6.821 Jeugdbescherming	105.552
6.822 Jeugdreclassering	11.956
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	370.870
Totaal 06 Sociaal Domein	21.247.385
07 Volksgezondheid en milieu	
7.1 Volksgezondheid	801.977
7.2 Riolering	-193.725
7.3 Afval	-342.058
7.4 Milieubeheer	843.732
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	96.706
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	1.206.632
08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	
8.1 Ruimte en leefomgeving	794.645
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-415.089
8.3 Wonen en bouwen	873.188
Totaal 08 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	1.252.744
09 Dummy programma	
0.4 Overhead	0
2.1 Verkeer en vervoer	0
5.2 Sportaccommodaties	0
7.2 Riolering	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0
Totaal 09 Dummy programma	0

Bijlagen behorend bij de jaarrekening

Bijlage 1.1: investeringen / kredieten

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2024	(Restant) krediet 2025	Vermeerdering 2025	Vermindering 2025	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2026
A113-10020	Verv.toplaag kunstgrasvelden	300.000	103.125	196.875	-	-	-	196.875	nee	196.875
Totaal 1. IVA		**300.000**	**103.125**	**196.875**	**-**	**-**	**-**	**196.875**		**196.875**
A121A-10003	MFA Wapenveld - Grond	845.000	893.557	-48.557	-19.727		-19.727	-28.830	ja	-
A123-10072	MFA centrum Wapenveld	10.532.135	2.724.627	7.807.508	6.974.240	-107.774	6.866.466	941.042	nee	941.042
1.2.1 Gronden en terreinen - MVA EN		**11.377.135**	**3.618.184**	**7.758.951**	**6.954.513**	**-107.774**	**6.846.739**	**912.212**		**941.042**
A123-10180	De Heerd - watervoorziening, 2304	50.000	-	50.000			-	50.000	ja	-
A123-10041	IKC de Lichtbron	4.010.000	869.286	3.140.714	3.184.030		3.184.030	-43.316	nee	-43.316
A123-10173	Nieuwbouw Jenaplanschool	3.803.000	4.465	3.798.535	315.471		315.471	3.483.064	nee	3.483.064
A121A-10028	Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000			-	125.000	ja	-
A123-10138	Noordgouw - Investeringskrediet	10.199.300	11.140.399	-941.099	-900.000		-900.000	-41.099	ja	-
A123-10048	Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	4.301	13.199			-	13.199	nee	13.199
A123-10178	Faberhal - Vervdakbedek.isolatie, 2201	360.580	-	360.580			-	360.580	nee	360.580
A123-10148	Gemeentelijke gebouwen, 2299	242.473	176.470	66.003	20		20	65.983	nee	65.983
A123-10084	Werf gereedschapsruimte 2025	25.000	-	25.000	11.268		11.268	13.732	ja	-
A123-10184	Brandweer Heerde - Renovatie en verduurzaming , 2501	55.000	-	55.000	13.141		13.141	41.859	nee	41.859
A123-10185	Gemeentewerf - Uitbreiding aantal werkplekken, 2501	75.000	-	75.000	42		42	74.958	nee	74.958
A123-10186	De Heerd - verduurzaming verlichting, 2501	345.000	-	345.000	199.917		199.917	145.083	nee	145.083
A123-10187	Faberhal - Aggregaat van scheidingswand/sporttoestellen, 2501	40.000	-	40.000	20.279		20.279	19.721	nee	19.721
A123-10181	Jan Ligthartschool - nieuwbouw, 2512	-	-	-	2.843		2.843	-2.843	nee	-2.843
A123-10188	Raadhuis - Optimalisering, 2508	105.000	-	105.000	-		-	105.000	nee	105.000
A123-10189	Gemeentewerf - werkplekken,2508	40.000	-	40.000	-		-	40.000	nee	40.000

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2024	(Restant) krediet 2025	Vermeerdering 2025	Vermindering 2025	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2026
1.2.1 Bedrijfsgebouwen - MVA EN		**19.492.853**	**12.194.921**	**7.297.932**	**2.847.011**	**-**	**2.847.011**	**4.450.921**		**4.303.288**
A129-10030	Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	2.314	5.186	-	-	-	5.186	nee	5.186
A124-10022	Renovatie sportvelden, 2201	60.000	45.075	14.925	-	-	-	14.925	nee	14.925
A124-10251	Renovatie sportvelden, 2401	50.000	10.941	39.059	1.210		1.210	37.849	nee	37.849
A124-10284	Renovatie sportvelden, 2501	50.000	-	50.000	13.607	-	13.607	36.393	nee	36.393
A124-10105	Monnikenbos - Renovatie en verduurzaming 2025	135.000	-	135.000	-	-	-	135.000	nee	135.000
1.2.1 GWW EN - MVA EN		**302.500**	**58.330**	**244.170**	**14.817**	**-**	**14.817**	**229.353**		**229.353**
A125-10008	Bestelwagen chassiscabine a, 2024	115.500	2.420	113.080	72.339		72.339	40.741	nee	40.741
A125-10009	Bestelwagen chassiscabine b, 2024	140.500	-	140.500	72.228		72.228	68.272	ja	-
A125-10010	Bestelwagen chassiscabine c, 2024	140.406	150	140.256	72.228		72.228	68.028	ja	-
A125-10003	Mercedes dubbele cabine A, 2025 openbaar groen	83.000	-	83.000	1.925	-	1.925	81.075	nee	81.075
A125-10012	Mercedes dubbele cabine B, 2025 openbaar groen	83.500	-	83.500	475	-	475	83.025	nee	83.025
A125-10013	Mercedes dubbele cabine C, 2025 wegenbeheer	83.500	-	83.500	-	-	-	83.500	nee	83.500
A125-10011	Piaggio Porter, 2025	80.000	-	80.000	11.074	-	11.074	68.926	nee	68.926
A125-10022	Kipper begraafplaats	54.000	-	54.000	-	-	-	54.000	nee	54.000
1.2.1 Vervoermiddelen - MVA EN		**780.406**	**2.570**	**777.836**	**230.269**	**-**	**230.269**	**547.567**		**411.267**
A126-10027	MFA Wapenveld - Inrichting huisartsen	1.500.000	7.653	1.492.347	1.253.178		1.253.178	239.169	ja	-
A125-10014	Bladwagen, 2462	100.000	-	100.000	89.500	-	89.500	10.500	ja	-
A126-10025	De Heerd - geluidsapparatuur theaterzaal	128.000	-	128.000	-	-	-	128.000	nee	128.000
1.2.1 Machines, apparaten en installaties - MVA EN		**1.728.000**	**7.653**	**1.720.347**	**1.342.678**	**-**	**1.342.678**	**377.669**		**128.000**
A123-10179	Inventaris STIP Wapenveld	81.000	-	81.000	-	-	-	81.000	nee	81.000
A129-10028	Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	-	10.000	1.802	-	1.802	8.198	ja	-
A126-10026	Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling,	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	nee	30.000
A129-10000	Eperweg - Vervangen TL-verlichting 2101	20.000	19.486	514	-	-	-	514	ja	-
A123-10183	Eperweg - Vervangen led verlichting	-	16	-16	46.811		46.811	-46.827	ja	-

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2024	(Restant) krediet 2025	Vermeerdering 2025	Vermindering 2025	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2026
1.2.1 Overige materiële vaste activa - MVA EN		**141.000**	**19.502**	**121.498**	**48.613**	**-**	**48.613**	**72.885**		**111.000**
Totaal 1.2.1 MVA EN		**33.821.894**	**15.901.160**	**17.920.735**	**11.437.901**	**-107.774**	**11.330.127**	**6.590.608**		**6.123.950**
A124-10173	Vervanging vrijval, 2201	107.000	107.050	-50	2.007		2.007	-2.057	ja	-
A124-10174	Vervanging drukriolering, 2201	50.000	22.696	27.304	11.668		11.668	15.636	nee	15.636
A124-10280	Gemalen: verv.mech.,elektro.en pomp, 2201	121.000	-	121.000	1.024		1.024	119.976	nee	119.976
A124-10297	Gemalen vervanging mechanische, elektrotechn. pompen, 2501	89.000	-	89.000	738		738	88.262	nee	88.262
A124-10272	Verbeter.inprin drukriool kavelweg 2201	75.000	-	75.000			-	75.000	ja	-
A124-10273	Vervanging vrijval, 2301	-	-	-			-	-	ja	-
A124-10274	Afkoop/meeleg IT riool bij wegcon, 2301	100.000	133.452	-33.452			-	-33.452	ja	-
A124-10275	Drukriolering verv. pompunit, 2301	51.350	-	51.350			-	51.350	nee	51.350
A124-10276	Vervanging vrijval, 2401	150.000	-	150.000			-	150.000	nee	150.000
A124-10291	Vervanging vrijval, 2501	150.000	-	150.000			-	150.000	nee	150.000
A124-10278	Afkoop/meeleg IT riool bij wegcon, 2401	200.000	-	200.000	-	-	-	200.000	nee	200.000
A124-10293	Afkop/meeleggen IT riool bij wegconstructies, 2501	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	nee	100.000
A124-10294	Afkoppelen/meeleggen IT riool Kerkstr.-Bonenburgerlaan, 2501	250.000	-	250.000	-	-	-	250.000	nee	250.000
A124-10295	Afkoppelen/meeleggen IT riool parkeerterrein Kerkstr.-Marktstr., 2501	150.000	-	150.000	-	-	-	150.000	nee	150.000
A124-10279	Afkoop/meeleg IT riool bij parkeepl., 2401	100.000	-	100.000	100.071		100.071	-71	ja	-
A124-10172	Riolering hof van cramer 2502	193.000	-	193.000	193.834		193.834	-834	ja	-
A124-10296	DPRA klimaatbestendige (bovengr.) inrichting, 2501	100.000	-	100.000			-	100.000	nee	100.000
A124-10266	Gemalen vervanging mechanisch, 2401	6.000	-	6.000	238		238	5.762	nee	5.762
A124-10267	Drukriolering vervanging pompunits, 2401	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	nee	50.000
A124-10298	Drukriolering vervanging pompunits, 2501	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	nee	50.000
A124-10151	Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	38.523	11.477	-	-	-	11.477	nee	11.477
A124-10163	Nieuwe begr.Wapenveld,107	-	-	-	-	-11.467	-11.467	11.467	n.v.t.	-
A124-10164	Engelmanskamp - Padenstructuur	-	-	-	-	-5.921	-5.921	5.921	n.v.t.	-

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2024	(Restant) krediet 2025	Vermeerdering 2025	Vermindering 2025	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2026
A124-10152	Uitbreiding begraafpl Wapenveld	650.000	44.721	605.279	54.889	-	54.889	550.390	nee	550.390
A124-10292	Maatregelen bij asfaltbestek, 2501	50.000	-	50.000	50.176		50.176	-176	ja	-
1.2.2 GWW ENH - MVA ENH		**2.842.350**	**346.442**	**2.495.908**	**414.645**	**-17.388**	**397.257**	**2.098.651**		**2.042.853**
Totaal 1.2.2 MVA ENH		**2.842.350**	**346.442**	**2.495.908**	**414.645**	**-17.388**	**397.257**	**2.098.651**		**2.042.853**
A124-10249	Wildroosters, 2114	30.000	-	30.000	7.330	-	7.330	22.670	nee	22.670
A124-10270	Voorbereiding snelfietsroute F50,2201	75.000	-	75.000	-	-	-	75.000	nee	75.000
A124-10259	Onvoorziene investeringen, 2301	30.000	10.138	19.862	23.957	-	23.957	-4.095	ja	-
A124-10260	Onvoorziene investeringen, 2401	30.000	-	30.000	1.430	-	1.430	28.570	nee	28.570
A124-10285	Onvoorziene investeringen, 2501	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	nee	30.000
A124-10262	Reconstr.wegen kern Wapenveld,2401	325.000	50.891	274.109	268.279	-36.300	231.979	42.130	nee	42.130
A124-10286	Reconstructie wegen kern Heerde, 2501	350.000		350.000	51.330	-	51.330	298.670	nee	298.670
A124-10263	Aanpas.openbare ruimte Hof van Cramer,24	968.865	16.594	952.271	448.425	-	448.425	503.846	nee	503.846
A124-10248	Vernieuwing openbare verlichting, 2401	90.000	71.278	18.722	18.836	-	18.836	-114	ja	-
A124-10288	Vernieuwing openbare verlichting, 2501	90.000	-	90.000	46.217	-	46.217	43.783	nee	43.783
A124-10264	Aanpassing GVVP, 2401	30.000	17.907	12.093	15.983	-	15.983	-3.890	ja	-
A124-10287	Aanpassing GVVP, 2501	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	nee	30.000
A124-10252	Renovatie plantsoenen, 2401	60.000	23.321	36.679	37.732	-	37.732	-1.053	ja	-
A124-10289	Renovatie plantsoenen, 2501	60.000	-	60.000	59.628		59.628	372	ja	-
A124-10299	Vervangen plantsoenen/aanplant begraafplaats, 2501	25.000	-	25.000	1.684		1.684	23.316	nee	23.316
A124-10268	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	-	57.000	55.861		55.861	1.139	ja	-
A124-10269	Ontwikkeling MTB-netwerk, 2201	60.000	-	60.000			-	60.000	nee	60.000
A124-10257	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2301	25.000	-	25.000			-	25.000	nee	25.000
A124-10258	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2401	25.000	-	25.000			-	25.000	nee	25.000
A124-10283	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2501	25.000	-	25.000			-	25.000	nee	25.000
A124-10253	Investeringen speelplan, 2301	25.000	20.336	4.664			-	4.664	nee	4.664
A124-10254	Investeringen speelplan, 2401	25.000	-	25.000	24.090		24.090	910	nee	910
A124-10290	Investeringen speelplan, 2501	25.000	-	25.000	2.114		2.114	22.886	nee	22.886

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2024	(Restant) krediet 2025	Vermeerdering 2025	Vermindering 2025	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2026
1.2.3 GWW MN - MVA MN		**2.490.865**	**210.465**	**2.280.400**	**1.062.896**	**-36.300**	**1.026.596**	**1.253.804**		**1.261.445**
Totaal 1.2.3 MVA MN		**2.490.865**	**210.465**	**2.280.400**	**1.062.896**	**-36.300**	**1.026.596**	**1.253.804**		**1.261.445**
Eindtotaal		**39.455.109**	**16.561.192**	**22.893.918**	**12.915.442**	**-161.462**	**12.753.980**	**10.139.938**	**-**	**9.625.123**

n.v.t. *Dit houdt in dat het geen lopende investering is, maar wel als onderdeel van deze bijlage is opgenomen t.b.v. totaalaansluiting*

Bijlage 1.2: investeringen mee naar volgend jaar

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opmerking
A113-10020	Verv.toplaag kunstgrasvelden	300.000	103.125	196.875	Voor toekomstige renovatie van de toplagen natuurgrasvelden
Totaal 1. IVA		**300.000**	**103.125**	**196.875**	
A123-10072	MFA centrum Wapenveld	10.532.135	9.591.093	941.042	Nog aantal aanvullende kosten in 2026
A123-10041	IKC de Lichtbron	4.010.000	4.053.316	-43.316	Project loopt nog door in 2026
A123-10173	Nieuwbouw Jenaplanschool	3.803.000	319.936	3.483.064	Project loopt nog door in 2026
A123-10048	Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	4.301	13.199	Led verlichting moet nog geplaatst
A123-10178	Faberhal - Vervdakbedek.isolatie, 2201	360.580	-	360.580	Uitvoering in 2026
A123-10148	Gemeentelijke gebouwen, 2299	242.473	176.490	65.983	Ten behoeve van diverse investeringen diverse gebouwen
A123-10184	Brandweer Heerde - Renovatie en verduurzaming , 2501	55.000	13.141	41.859	Resterende TL verlichting wordt in 2026 vervangen door Led.
A123-10185	Gemeentewerf - Uitbreiding aantal werkplekken, 2501	75.000	42	74.958	Aanbesteding opgestart
A123-10186	De Heerd - verduurzaming verlichting, 2501	345.000	199.917	145.083	Nog aantal kosten in 2026
A123-10187	Faberhal - Aggregaat van scheidingswand/sporttoestellen, 2501	40.000	20.279	19.721	Sporttoestel wordt nog vervangen 2026
A123-10181	Jan Ligthartschool - nieuwbouw, 2512	-	2.843	-2.843	Budget wordt in 2026 beschikbaar gesteld.
A123-10188	Raadhuis - Optimalisering, 2508	105.000	-	105.000	Uitvoering in 2026
A123-10189	Gemeentewerf - werkplekken,2508	40.000	-	40.000	Uitvoering in 2026
A129-10030	Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	2.314	5.186	Benodigd voor o.a. vervanging van hekwerken
A124-10022	Renovatie sportvelden, 2201	60.000	45.075	14.925	Voor toekomstige renovatie van de toplagen natuurgrasvelden
A124-10251	Renovatie sportvelden, 2401	50.000	12.151	37.849	Benodigd voor diverse investeringen-wacht op herzien accomodatiebeleid
A124-10284	Renovatie sportvelden, 2501	50.000	13.607	36.393	Benodigd voor diverse investeringen-wacht op herzien accomodatiebeleid
A124-10105	Monnikenbos - Renovatie en verduurzaming 2025	135.000	-	135.000	Uitvoering in 2026
A125-10008	Bestelwagen chassiscabine a, 2024	115.500	74.759	40.741	Komen nog kosten voor ivm aanpassing

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opmerking
A125-10003	Mercedes dubbele cabine A, 2025 openbaar groen	83.000	1.925	81.075	EV Bus komt dit jaar op de markt en worden dan aangeschaft
A125-10012	Mercedes dubbele cabine B, 2025 openbaar groen	83.500	475	83.025	EV Bus komt dit jaar op de markt en worden dan aangeschaft
A125-10013	Mercedes dubbele cabine C, 2025 wegenbeheer	83.500	-	83.500	EV Bus komt dit jaar op de markt en worden dan aangeschaft
A125-10011	Piaggio Porter, 2025	80.000	11.074	68.926	Aanschaf in 2026 en aangepast op de werkzaamheden van het clean team.
A125-10022	Kipper begraafplaats	54.000	-	54.000	Aanschaf in 2026
A126-10025	De Heerd - geluidsapparatuur theaterzaal	128.000	-	128.000	Uitvoering in 2026
A123-10179	Inventaris STIP Wapenveld	81.000	-	81.000	MFA Wapenveld is net opgeleverd, inrichting STIP moet nog
A126-10026	Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling,	30.000	-	30.000	Uitvoering in 2026
Totaal 1.2.1 MVA EN		**20.666.688**	**14.542.738**	**6.123.950**	
A124-10174	Vervanging drukriolering, 2201	50.000	34.364	15.636	Onderzoeken zijn afgerond, project is aanbesteed
A124-10280	Gemalen: verv.mech.,elektro.en pomp, 2201	121.000	1.024	119.976	Aanbesteding is geweest, project wordt gestart
A124-10297	Gemalen vervanging mechanische, elektrotechn. pompen, 2501	89.000	738	88.262	In voorbereiding
A124-10275	Drukriolering verv. pompunit, 2301	51.350	-	51.350	Aanbesteding is geweest, project wordt gestart
A124-10276	Vervanging vrijval, 2401	150.000	-	150.000	Project wordt in 2026 opgestart ivm personeelskrapte
A124-10291	Vervanging vrijval, 2501	150.000	-	150.000	Onderzoeken zijn afgerond, voorbebereiding project is gestart
A124-10278	Afkoop/meeleg IT riool bij wegcon, 2401	200.000	-	200.000	Uitvoering in 2026
A124-10293	Afkop/meeleggen IT riool bij wegconstructies, 2501	100.000	-	100.000	In voorbereiding
A124-10294	Afkoppelen/meeleggen IT riool Kerkstr.-Bonenburgerlaan, 2501	250.000	-	250.000	In voorbereiding
A124-10295	Afkoppelen/meeleggen IT riool parkeerterrein Kerkstr.-Marktstr., 2501	150.000	-	150.000	In voorbereiding
A124-10296	DPRA klimaatbestendige (bovengr.) inrichting, 2501	100.000	-	100.000	In voorbereiding
A124-10266	Gemalen vervanging mechanisch, 2401	6.000	238	5.762	Aanbesteding is geweest, project wordt gestart
A124-10267	Drukriolering vervanging pompunits, 2401	50.000	-	50.000	Project wordt in 2026 opgestart.
A124-10298	Drukriolering vervanging pompunits, 2501	50.000	-	50.000	In voorbereiding
A124-10151	Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	38.523	11.477	Nog nodig voor aanleg paden
A124-10152	Uitbreiding begraafpl Wapenveld	650.000	99.610	550.390	Raad heeft op 30 juni besloten om 600.000,- beschikbaar te stellen voor de uitbreiding, project loopt nog.
Totaal 1.2.2 MVA ENH		**2.217.350**	**174.497**	**2.042.853**	
A124-10249	Wildroosters, 2114	30.000	7.330	22.670	Nog nodig voor plaatsing wildroosters
A124-10270	Voorbereiding snelfietsroute F50,2201	75.000	-	75.000	Voorbereiding is gestart.
A124-10260	Onvoorziene investeringen, 2401	30.000	1.430	28.570	Er worden in 2026 nog werkzaamheden uitgevoerd
A124-10285	Onvoorziene investeringen, 2501	30.000	-	30.000	Project loopt nog door in 2026
A124-10262	Reconstr.wegen kern Wapenveld,2401	325.000	282.870	42.130	Project loopt nog door in 2026
A124-10286	Reconstructie wegen kern Heerde, 2501	350.000	51.330	298.670	In voorbereiding
A124-10263	Aanpas.openbare ruimte Hof van Cramer,24	968.865	465.019	503.846	Project loopt nog door in 2026
A124-10288	Vernieuwing openbare verlichting, 2501	90.000	46.217	43.783	Opdrachten staan al uit, maar zijn nog niet afgerond.
A124-10287	Aanpassing GVVP, 2501	30.000	-	30.000	In voorbereiding

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opmerking
A124-10299	Vervangen plantsoenen/aanplant begraafplaats, 2501	25.000	1.684	23.316	Werkzaamheden gepland 2026
A124-10269	Ontwikkeling MTB-netwerk, 2201	60.000	-	60.000	Investering uitgesteld vanwege integrale aanpak met recreatiezonering
A124-10257	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2301	25.000	-	25.000	Investering uitgesteld vanwege integrale aanpak met recreatiezonering
A124-10258	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2401	25.000	-	25.000	Investering uitgesteld vanwege integrale aanpak met recreatiezonering
A124-10283	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2501	25.000	-	25.000	Investering uitgesteld vanwege integrale aanpak met recreatiezonering
A124-10253	Investeringen speelplan, 2301	25.000	20.336	4.664	Benodigd voor vervanging van diverse toestellen
A124-10254	Investeringen speelplan, 2401	25.000	24.090	910	Benodigd voor vervanging van diverse toestellen
A124-10290	Investeringen speelplan, 2501	25.000	2.114	22.886	Benodigd voor vervanging van diverse toestellen
Totaal 1.2.3 MVA MN		**2.163.865**	**902.420**	**1.261.445**	
Eindtotaal		**25.347.903**	**15.722.780**	**9.625.123**	

Bijlage 1.3: Investeringen afgesloten

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opmerking
A121A-10003	MFA Wapenveld - Grond	845.000	873.830	-28.830	Negatieve vermeerdering ivm correctie BTW
A123-10180	De Heerd - watervoorziening, 2304	50.000	-	50.000	was achterstallig onderhoud, kosten voor rekening beheerstichting
A121A-10028	Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000	Vervallen
A123-10138	Noordgouw - Investeringskrediet	10.199.300	10.240.399	-41.099	
A123-10084	Werf gereedschapsruimte 2025	25.000	11.268	13.732	
A125-10009	Bestelwagen chassiscabine b, 2024	140.500	72.228	68.272	Begroting was te hoog.
A125-10010	Bestelwagen chassiscabine c, 2024	140.406	72.378	68.028	Begroting was te hoog.
A126-10027	MFA Wapenveld - Inrichting huisartsen	1.500.000	1.260.831	239.169	
A125-10014	Bladwagen, 2462	100.000	89.500	10.500	
A129-10028	Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	1.802	8.198	
A129-10000	Eperweg - Vervangen TL-verlichting 2101	20.000	19.486	514	
A123-10183	Eperweg - Vervangen led verlichting	-	46.827	-46.827	
Totaal 1.2.1 MVA EN		**13.155.206**	**12.688.549**	**466.657**	
A124-10173	Vervanging vrijval, 2201	107.000	109.057	-2.057	Tekort ontstaan ivm extra werkzaamheden Hof van Cramer
A124-10272	Verbeter.inprin drukriool kavelweg 2201	75.000	-	75.000	Inventarisatie is geweest. Project kon op een andere manier opgelost worden. Problemen zijn verholpen
A124-10273	Vervanging vrijval, 2301	-	-	-	

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opmerking
A124-10274	Afkoop/meeleg IT riool bij wegcon, 2301	100.000	133.452	-33.452	Tekort is aangevuld vanuit het hele project.
A124-10279	Afkoop/meeleg IT riool bij parkeepl., 2401	100.000	100.071	-71	
A124-10172	Riolering hof van cramer 2502	193.000	193.834	-834	
A124-10292	Maatregelen bij asfaltbestek, 2501	50.000	50.176	-176	
Totaal 1.2.2 MVA ENH		**625.000**	**586.590**	**38.410**	
A124-10259	Onvoorziene investeringen, 2301	30.000	34.095	-4.095	
A124-10248	Vernieuwing openbare verlichting, 2401	90.000	90.114	-114	
A124-10264	Aanpassing GVVP, 2401	30.000	33.890	-3.890	
A124-10252	Renovatie plantsoenen, 2401	60.000	61.053	-1.053	
A124-10289	Renovatie plantsoenen, 2501	60.000	59.628	372	
A124-10268	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	55.861	1.139	
Totaal 1.2.3 MVA MN		**327.000**	**334.641**	**-7.641**	
Eindtotaal		**14.107.206**	**13.609.780**	**497.426**	

Overige gegevens

Controleverklaring accountant

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Heerde

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Heerde te Heerde gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Heerde op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. Het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. De balans per 31 december 2025;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. De rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
5. De SiSA-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 10 november 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Heerde zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.440.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 BADO.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 BADO.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's
Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de gemeente en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het college van burgemeester en wethouders en de auditcommissie.

Op basis van onze frauderisicoanalyse hebben wij geen frauderisico onderkend ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een deel van de opbrengststromen bestaat uit een voor gedefinieerd bedrag op basis van een beschikking waarop de gemeente geen invloed heeft (zoals de rijksbijdrage en specifieke uitkeringen vanuit het rijk). De andere opbrengstenstromen zijn niet complex en routinematig van aard en bij deze opbrengststromen is weinig tot geen sprake van schattingselementen. Daarnaast zijn in de opbrengsten geen frauderisicofactoren aanwezig zoals beloningsstructuur van het management, prestatie-indicatoren en andere factoren die aanleiding geven tot het bewust foutief manipuleren van de opbrengsten.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt
Het college dan wel management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen.

Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college of management bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

- Met betrekking tot de grondexploitatie hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtesting werkzaamheden. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd;
- Met betrekking tot de activa hebben wij vastgesteld of er sprake is van afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen;
- Met betrekking tot vorderingen hebben wij de inschatting van het college van de inbaarheid van de vordering gecontroleerd.
- Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten voor de voorzieningen plausibel zijn.

- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de gemeenteraad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Tevens hebben wij integriteits- en klokkenluidersmeldingen nader in onze controle betrokken.

Corruptierisico ten aanzien van de inkoopcontracten groter dan € 2,4 miljoen door mogelijke belangenverstrengelingen en kickbacks
Dit risico is doorgaans bij gemeenten een verhoogd risico, doordat gemeenten bij een grote diversiteit aan leveranciers inkopen, waarbij contracten/raamovereenkomsten worden overeengekomen.

Om dit risico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Kennis genomen van de door de verbijzonderde interne controle van de gemeente Heerde uitgevoerde controle op de EU-aanbestedingsrichtlijnen;
- Controleren van de aanbestedingsdossiers voor de leveranciers op naleving van de EU-aanbestedingsrichtlijnen. Hierbij hebben wij expliciet vastgesteld dat de opdracht is gegund aan de partij die op basis van de gunningscriteria de opdracht moest krijgen. Wij hebben hierbij de volgende werkzaamheden verricht:
  - Vastgesteld of de opdracht is gegund op basis van de vooraf vastgestelde criteria;
  - Vastgesteld of er functiescheiding is toegepast bij de totstandkoming; en
  - Vastgesteld of de ondertekening van het contract heeft plaatsgevonden door een bevoegde functionaris.
- Controleren hoe is omgegaan met meerwerk (in relatie tot de contractwaarde); en
- Vastgesteld of de organisatie waarmee de gemeente de inkooptransactie is aangegaan geen organisatie betreft waar een collegelid of lid van het management een nevenfunctie heeft.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons. Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd en beschikt over een interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd om deze frauderisico's te mitigeren.

Onze bevindingen hebben wij besproken met het college en de auditcommissie van gemeente Heerde, wat heeft geleid tot verscherpte aandacht voor verbetermaatregelen in de primaire processen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Het college heeft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het college geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben een risicoanalyse uitgevoerd gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken.
- Wij hebben kennisgenomen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Wij hebben kennisgenomen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- Wij hebben vastgesteld dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van de gemeente, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden – rechtmatigheidsverantwoording
Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording, op pagina 156 in de jaarrekening, waarin het college als gevolg van overschrijdingen van lasten op programma's en investeringsbudgetten alsmede het niet voor alle inkopen voldoen aan Europese aanbestedingswetgeving (materiële) onrechtmatigheden rapporteert.

Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (netto rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 2.174.000, ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens van € 1.440.000.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op d.d. 10 november 2025 het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 26 juni 2026

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

Was getekend

M.C.J.M. Bekker RA